

ผลของการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องคำรูปธรรมและการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ
ที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

ปริญญานิพนธ์

ของ

สมคิด ชนแดง

19 ส.ค. 2541

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

ตุลาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

0888

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ผศ.ดร.กฤษยา ตันติผลาชีวะ)

..... กรรมการ
(ผศ.เชาวนา ขวลิตรำรง)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผศ.ดร.กฤษยา ตันติผลาชีวะ)

..... กรรมการ
(ผศ.เชาวนา ขวลิตรำรง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 4 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความเมตตาในการให้คำปรึกษาและคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษยา ดันติผลาชีวะ ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชาวนา ชวลิตธำรง กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.วิลาศลักษณ์ ชวัลลสี อาจารย์สุวรรณา ไชยะธนา อาจารย์กาญจนา สุวรรณธาร อาจารย์อุบล เวียงสมุทร ที่ได้กรุณาตรวจและให้คำแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและการเก็บข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าเสือโก้ก อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านเป้า อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านคูน คณะครูและนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่กรุณาให้ความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งในการทดลองครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์แผนกการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนให้ความรู้ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ ปริญญาโทสาขาการศึกษาปฐมวัย คุณจิรพรรณ นิสสกา คุณเบญจพร สมานมาก คุณวิไลวรรณ เกื้อทาน คุณจินดา น้ำเจริญ คุณอุดมศักดิ์ มะเสนะ คุณณรินทร์ พานคำ พี่ ๆ น้อง ๆ ในครอบครัวชนแดง ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน เป็นกำลังใจ และขอขอบพระคุณอีกหลายท่านที่มีได้กล่าวนามในที่นี้ ซึ่งมีส่วนช่วยในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของคุณพ่อคุณแม่ที่ได้อบรมเลี้ยงดูและพระคุณครู - อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน

สมคิด ชนแดง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาของเด็กปฐมวัย	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่อง	25
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	31
3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	33
แบบแผนการดำเนินการทดลอง	37
วิธีดำเนินการทดลอง	38
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
5. สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	51
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	51
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	51
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	51

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	52
วิธีดำเนินการทดลอง	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	53
อภิปรายผล	53
ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษา	57
ข้อเสนอแนะทั่วไป	57
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป	58
 บรรณานุกรม	 59
 ภาคผนวก	 66
ภาคผนวก ก.	67
ภาคผนวก ข.	74
ภาคผนวก ค.	91
ภาคผนวก ง.	100
 ประวัติของผู้วิจัย	 102

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1. แบบแผนการทดลอง	37
2. วัน เวลาทดสอบความสามารถทางภาษาก่อนการทดลอง	38
3. การดำเนินการทดลอง	39
4. แผนการจัดกิจกรรม	40
5. วัน เวลาทดสอบความสามารถทางภาษาหลังการทดลอง	42
6. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย 3 กลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง	47
7. สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางภาษา ของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่ม ก่อนการทดลอง	48
8. สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางภาษา ของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่ม หลังการทดลอง	49
9. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่ม หลังการทดลอง เป็นรายคู่	50

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นเครื่องมือในการช่วยสื่อความหมายซึ่งกันและกัน ภาษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิต การแสดงออกทางภาษาต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องอาศัยทักษะทั้ง 4 ด้านคือ การฟัง พูด อ่าน เขียน ที่พัฒนาไปพร้อมๆกัน (เขาวพา เดชะคุปต์. 2528 : 50) ภาษาและความคิดมีความสัมพันธ์กัน เพราะภาษาคือสื่อของความคิด กระบวนการคิดของเด็กต้องอาศัยภาษา การเข้าใจภาษา การรู้ความหมายของภาษาและการพัฒนาทักษะทางภาษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก

ถนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล (2532 : 104 - 108) ได้กล่าวถึงปัญหาการอ่านของเด็กไทยในปัจจุบัน สรุปได้ 3 ประเด็นดังนี้คือ อ่านหนังสือไม่ออก อ่านหนังสือไม่เป็น และไม่ชอบอ่าน ปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขในระบบการศึกษาโดยเฉพาะหาจุดแก้ไขในระบบการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลเป็นสำคัญ จากการสัมมนาปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษายังพบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจในการเตรียมทักษะเบื้องต้น เช่น การอ่าน การเขียน การฟังและการพูด เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง ทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย ท้อถอยในการใช้ภาษาสื่อความหมาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2533 : 1) และยังเป็นปัญหาต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันตามที่กาญจนา นาคสกุล (2539 : 37) ได้กล่าวว่า การสอนภาษาให้กับเด็กยังไม่ได้ผลดีนัก เพราะการสอนยังไม่ถูกวิธี และไม่โน้มน้าวใจให้เด็กเห็นความสำคัญของภาษาอีกประการหนึ่งคือ ครูไม่มีคุณภาพพอ ขาดความรู้ความเข้าใจ จึงจำเป็นต้องพัฒนาการเรียนการสอนภาษาใหม่ซึ่งควรต้องสอนให้ถูกต้องตั้งแต่วัยเยาว์ ดังนั้นการพัฒนาภาษาควรเริ่มมาตั้งแต่เด็กปฐมวัยเพราะเด็กในวัย 2 - 7 ปี เป็นวัยที่มีพัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงามอย่างรวดเร็ว (อารี สันทรวี. 2537 : 183 ; อ้างอิงจาก Cazden. 1971) เด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับความสามารถในการเรียนรู้ภาษา โดยเด็กจะเรียนรู้การใช้ภาษาของตนทั้งด้านความหมาย ประโยค และเสียงจากสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ (หรรษา นิลวิเชียร. 2535 : 206 ; อ้างอิงจาก Chomsky and Mcneil) พ่อแม่เป็นสิ่งแวดล้อมทางด้านภาษาของเด็ก เด็กเรียนรู้ภาษาพูดโดยไม่มีแบบแผนซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติ การสอนภาษาให้กับเด็กที่โรงเรียนควรสอนให้ง่ายเหมือนกับการเรียนรู้ที่บ้าน (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2538 : 74)

การเล่าเรื่องเป็นการเรียนรู้ภาษาที่สำคัญของเด็ก กิจกรรมสนทนายามเช้าเป็นกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาของเด็กทางด้าน การฟัง พูด อ่าน เขียน อาจเป็นการเล่าประสบการณ์ให้เพื่อน ๆ ฟังหรือนำผลงานที่เด็กวาดระบายสีแล้วเด็กเล่าจากผลงานหรือช่วยกันเล่าเรื่องซึ่งมีหลายรูปแบบและวิธีการ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2526 : 246) การเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกและใช้ความคิดอย่างเสรีร่วมกับเพื่อน ๆ จึงนับว่าเป็นวิธีการสำคัญที่ช่วยสนองความต้องการตามธรรมชาติ ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็ก ทำให้เด็กได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับความคิดหลากหลายกับเด็กคนอื่น ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการคิด ทั้งนี้การคิดจึงจำเป็นต้องพัฒนาควบคู่ไปกับภาษา เพียเจท์ (Piaget) กล่าวว่า คุณลักษณะสำคัญของการพัฒนาทางภาษาคือความเจริญงอกงามในการถ่ายทอดความคิดเพราะพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กจะเกี่ยวข้องกับภาษามากที่สุด ความคิดช่วยกำหนดภาษา และภาษาช่วยกำหนดความคิด ความคิดและกระบวนการคิดจึงต้องอาศัยภาษาเป็นปัจจัยหลัก (Hayakawa. 1972 : 146 ; citing Piaget. n.d.)

ราศี ทองสวัสดิ์ (2533 : 32 - 33) กล่าวว่า การเล่าเรื่องสนทนาของเด็ก สามารถพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ เช่น ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และภาษา การที่เด็กได้พูดคุยสนทนากันเป็นเรื่องราวที่ต่อเนื่องจะช่วยเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ ฉวีวรรณ กีนาวงศ์ (2533 : 101 - 102) ที่กล่าวว่า หากเด็กได้มีโอกาสพูดคุยสนทนาเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ตนเองสนใจกับคนอื่น ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการอ่าน และการเขียนตลอดจนการพูดที่เป็นประโยชน์ที่สมบูรณ์ต่อไป บันลือ พงกษะวัน (2534 : 14-16) กล่าวว่า คำหรือวลี ที่เด็กปฐมวัยควรจะต้องเรียนรู้ นั้น จะต้องได้มาจากการศึกษาคำที่เด็กใช้พูดจากกันในชีวิตประจำวันเรียกคำเหล่านี้ว่า คำที่เด็กรู้จักเป็นภาพได้ (Sight Words) หรือคำรูปธรรมซึ่งเชื่อว่าคำเหล่านี้เป็นคำที่เด็กเข้าใจได้ดี เพราะเป็นประสบการณ์ของเด็กเอง และคำดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ประโยชน์ในการพัฒนาพื้นฐานประสบการณ์ของเด็กวัยนี้อย่างยิ่ง จากประเด็นดังกล่าวจะพบว่าการสอนภาษาให้กับเด็กสามารถทำได้เนื่องจากเด็กมีการใช้ภาษาอยู่แล้วในชีวิตประจำวัน เช่น การพูดสนทนากับบุคคลที่อยู่แวดล้อมตนเอง แต่การสอนภาษาดังกล่าวต้องให้ความหมายกับเด็กอย่างแท้จริง พชรีย์ ผลโยธิน (2537 : 196) ได้กล่าวถึงการสอนภาษาแบบธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นการฟัง พูด อ่านและเขียน ไม่ควรที่จะสอนแยกออกเป็นส่วน ๆ ถ้าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่เด็กต้องการ มีประโยชน์ และมีความหมาย แล้วจะทำให้การเรียนรู้ภาษาง่ายยิ่งขึ้น จากผลการศึกษาของ บำเพ็ญ การพานิชย์ (2539 : 66 - 74) พบว่า การจัดกิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่านจากคำที่เด็กสนใจหรือคำคุ้นตาที่เด็กใช้ และพบเห็นทั่วไปในชีวิตประจำวันทำให้มีพัฒนาการทางการอ่านเพิ่มมากขึ้นและได้เสนอแนะให้มีการทำวิจัย

เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่านในรูปแบบของคำรูปธรรม เช่น การวาดภาพประกอบคำรูปธรรม แล้วนำผลงานมาแต่งเป็นเรื่องราว เล่าเรื่องที่แต่งขึ้นให้เพื่อนฟัง ซึ่งการเล่าเรื่องจากคำรูปธรรมจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาคิดยิ่งขึ้นประกอบกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาในชั้นอนุบาลโดยให้เด็กเรียน อ่านเขียน ท่องจำคำ สะกดคำและเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับภาษาที่เด็กใช้และพบเห็นในชีวิตประจำวันประกอบกับครุฑความรู้ความเข้าใจในการสอนภาษาที่เป็นทักษะเบื้องต้นให้กับเด็ก (กาญจนา นาคสกุล. 2539 : 37) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการจัดประสบการณ์ การเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ ซึ่งคำรูปธรรมหมายถึง คำที่เด็กสนใจ และพบเห็นโดยทั่วไปในชีวิตประจำวัน เมื่อพูดถึงคำเหล่านั้นแล้วสามารถนึกเป็นภาพได้ ที่มีผลต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะการใช้คำรูปธรรมหรือคำที่เด็กสนใจ ประกอบกิจกรรมการเล่าเรื่อง ซึ่งเป็นพื้นฐานของภาษาโดยตรงและจากแนวคิดเกี่ยวกับคำที่เด็กสามารถวาดภาพประกอบและนำมาเล่าเป็นเรื่องราวต่อกันในกิจกรรมสนทนาตอนเช้า น่าจะเป็นแนวทางให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย นำไปจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการจัดประสบการณ์ การเล่าเรื่องที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยใน 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาครั้งนี้

1. ทำให้ทราบถึงผลของการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องคำรูปธรรมและการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพที่มีผลต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย
2. ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการจัดกิจกรรมสนทนาตอนเช้า เพื่อพัฒนาภาษาให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัย ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาอื่น ๆ ต่อไป

3. เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้สนใจศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยในรูปแบบอื่น ๆ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียน ชาย - หญิงอายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนกิ่งอำเภอเหล่าเสือโก้ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 25 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย - หญิงอายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2540 ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรคือ โรงเรียนบ้านเหล่าเสือโก้ก จำนวน 60 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน

★ 3. ระยะเวลาในการทดลอง

การศึกษาค้นคว้าทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ครั้ง ครั้งละ 20 นาที

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ คือการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง 3 ลักษณะ ดังนี้

4.1.1 กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม

4.1.2 กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ

4.1.3 กิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ

4.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถทางภาษามี 3 ตอน คือ

4.2.1 ความเข้าใจภาษา แบ่งออกเป็น

4.2.1.1 การรู้คำศัพท์

4.2.1.2 การเข้าใจความหมายของคำ

4.2.2 การแสดงออกทางภาษา แบ่งออกเป็น

4.2.2.1 การตอบคำถาม

4.2.2.2 การบอกชื่อสิ่งของ

4.2.3 ความสามารถทางการพูด การสร้างประโยคโดยการเล่าเรื่อง

1. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง นักเรียนชาย-หญิงอายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนบ้านเหล่าเสือโก้ก ถึงอำเภอเหล่าเสือโก้ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

2. ความสามารถทางภาษา หมายถึง การพูดหรือการบอกเพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในคำหรือเรื่องที่ตนเองพูดซึ่งประเมินโดยแบบทดสอบความสามารถทางภาษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อวัดความสามารถ ดังนี้

2.1 ความเข้าใจภาษา หมายถึง ความสามารถในการบอกหรือชี้คำศัพท์ได้ถูกต้อง และสามารถให้ความหมายของคำตามภาพที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง

2.2 การแสดงออกทางภาษา หมายถึง ความสามารถในการโยงคำเขียนกับภาพได้ถูกต้อง และบอก ชื่อรูปที่กำหนดได้

2.3 ความสามารถทางการพูด หมายถึง การเล่าเรื่องราวด้วยการใช้ประโยคอย่างง่ายได้ถูกต้อง และได้ใจความ โดยมีเนื้อหาของเรื่องที่เล่าต้องครอบคลุมว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน

3. กิจกรรมการเล่าเรื่อง หมายถึง กิจกรรมสนทนาตอนเช้าที่ครูกำหนดให้เด็กมีโอกาสนิพนธ์เขียนกันออกมาเล่าเรื่องราว ข่าว หรือเหตุการณ์อย่างอิสระ ตามความสนใจของเด็กในการวิจัยนี้กำหนดเป็น 3 ลักษณะคือ

3.1 การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ หมายถึง กิจกรรมที่กำหนดให้เด็กแต่ละคนนิพนธ์เขียนออกมาเล่าเรื่องวันละ 4 คน เมื่อเล่าเรื่องจบแล้ว ครูและเด็กร่วมกันสรุปหาคำรูปธรรมจากเรื่องที่เล่า 3 คำ

3.2 การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม หมายถึง กิจกรรมที่กำหนดให้เด็กแต่ละคนนิพนธ์เขียนออกมาเล่าเรื่องวันละ 4 คน เมื่อเล่าเรื่องจบแล้ว ครูกับเด็กร่วมกันสรุปหาคำรูป

ธรรมจากเรื่องที่เล่า 3 คำ ครูเขียนบัตรคำที่สรุปให้เด็กดูและอ่านออกเสียง จากนั้นให้เด็กเข้ากลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อนำรูปธรรมที่สรุปได้ทั้ง 3 คำมาเล่าต่อกันเป็นเรื่องราวให้เพื่อนฟัง

3.8 การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ หมายถึง กิจกรรมที่กำหนดให้เด็กแต่ละคนหมุนเวียนออกมาเล่าเรื่องวันละ 4 คน เมื่อเล่าเรื่องจบแล้ว ครูกับเด็กร่วมกันสรุปหาคำรูปธรรมจากเรื่องที่เล่า 3 คำ ครูเขียนบัตรคำที่สรุปให้เด็กดูพร้อมอ่านออกเสียง และให้เด็กแต่ละคนวาดภาพตามคำที่สนใจ คนละ 1 ภาพ จากนั้นให้เด็กเข้ากลุ่มๆ ละ 5 คน นำภาพที่วาดมาประกอบกันเพื่อเล่าเป็นเรื่องราวให้เพื่อนฟัง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาของเด็กปฐมวัย

- 1.1 ความหมายของภาษา
- 1.2 ความสำคัญของภาษา
- 1.3 องค์ประกอบความพร้อมทางภาษา
- 1.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางภาษา
- 1.5 ขั้นตอนพัฒนาการทางภาษา
- 1.6 การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยและหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
- 1.7 การส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย
- 1.8 ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย
- 1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

2. เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่อง

- 2.1 กิจกรรมสนทนาตอนเช้า
- 2.2 จุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมสนทนา
- 2.3 ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมสนทนา
- 2.4 กิจกรรมการเล่าเรื่อง
- 2.5 เทคนิคในการเล่าเรื่อง
- 2.6 บทบาทครูในกิจกรรมการเล่าเรื่อง
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเล่าเรื่อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาของเด็กปฐมวัย

1.1 ความหมายของภาษา

ภาษาเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เพื่อดำเนินการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ภาษาจึงมีความหมายแตกต่างกันออกไป ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ภาษา หมายถึง การแสดงออกทางคำพูด การเขียน ท่าทาง กริยาอาการ การคิด และสิ่งที่ใช้แทนคำพูด เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นรับรู้เข้าใจได้ (โมรี ชื่นสำราญ. 2530 : 1)

ภาษา หมายถึง การใช้ระบบของเสียงสัญญาณหรือสัญลักษณ์ตัวหนังสือที่สื่อออกมา แล้วทำให้เกิดความหมาย และสื่อความเข้าใจกับบุคคลอื่น เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตในสังคม ได้อย่างมีความสุข (สมิทธ์ สระอุบล. 2532 : 4 ; บุญยงค์ เกศเทศ. 2535 : 2 ; ภาวาส บุญนาค. 2538 : 15)

สรุปได้ว่า ภาษา หมายถึง การแสดงออกทางคำพูด การเขียน ท่าทาง กริยาอาการ การคิด หรือการใช้ระบบของเสียง สัญลักษณ์ สื่อให้บุคคลอื่นเข้าใจได้

1.2 ความสำคัญของภาษา

ภาษาเกิดขึ้นจากความจำเป็นของมนุษย์ที่ต้องติดต่อสัมพันธ์กัน ภาษาเป็นสื่อกลางในการตกลงบอกกล่าว ทำความเข้าใจกันระหว่างบุคคล เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้สิ่งใหม่

ดวงเดือน ศาสตรภัทร (2529 : 214-215) กล่าวว่า ภาษามีความสำคัญสำหรับเด็ก 3 ประการ ได้แก่

1. เด็กสามารถใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น เปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการสังคมประกิต (Socialization)
2. เด็กสามารถใช้ภาษาเป็นคำพูดที่เกิดขึ้นภายในรูปแบบของการคิด และในระบบของสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาการทางภาษาในระดับต่อไป
3. ภาษาเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายในตัวเด็ก ดังนั้นเด็กจึงไม่ต้องอาศัยการวัดกระทำกับวัตถุจริง ๆ เพื่อแก้ปัญหา เด็กสามารถสร้างจินตนาการในสมอง ซึ่งก่อให้เกิดการทดลองขึ้น เด็กสามารถจินตนาการถึงวัตถุ แม้วัตถุนั้นจะอยู่นอกสายตาหรือเคยพบมาแล้ว เด็กสามารถทำการทดลองในสมอง และทำได้เร็วกว่าการจัดกระทำกับวัตถุนั้นจริง ๆ

เด็กอายุตั้งแต่ 2 - 4 ปี มีลักษณะการพูดคุยโดยการสื่อสารแบบสังคม (Social Communication) ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง คือพูดคุยกับตัวเองโดยไม่ฟังผู้อื่นมีทักษะต่อสิ่งต่างๆ จากการมองเห็นของตัวเอง เด็กจะพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ มากขึ้นตามลำดับ ในช่วงอายุ 5 - 6 ปี เด็กจะเข้าไปสู่ขั้นการคิดโดยอาศัยการรับรู้ คือมองเห็นสิ่งต่าง ๆ แล้วสามารถบอกได้ว่าสิ่งนั้นเป็นอย่างไร การหยั่งเห็นของเด็กแสดงว่าเด็กก้าวหน้าไปสู่การรู้จักแยกแยะ สามารถมององค์ประกอบที่จะมีอิทธิพลต่อเหตุการณ์หนึ่งมากกว่าหนึ่งองค์ประกอบได้ ซึ่งการพัฒนาความสามารถทางภาษาควรได้รับการส่งเสริม โดยอาศัยการรับรู้จากการมองเห็น การคิด การพูดและการลงมือปฏิบัติซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาทางภาษาต่อไป (ดวงเดือน ศาสตรภัทร. 2529 : 215)

จะเห็นได้ว่า ภาษามีความสำคัญช่วยให้มนุษย์สามารถติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาสังคม และสติปัญญา ดังนั้นภาษาจึงควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แรกเริ่ม

1.3 องค์ประกอบความพร้อมทางภาษา

พัฒนาการและการเรียนรู้ภาษาของเด็ก มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันเป็นอย่างยิ่ง องค์ประกอบที่ทำให้เด็กมีความพร้อมทางภาษาแตกต่างกันออกไป มีหลายด้านดังนี้ (Downing and Thackrey. 1971 : 14 - 15 ; ทวี สุรเมธี. 2521 : 7)

1. องค์ประกอบทางกาย (Physical Factors) ได้แก่ การบรรลุวุฒิภาวะด้านร่างกายทั่วไป เช่น สุขภาพของเด็ก ความสามารถในการใช้สายตาแยกความแตกต่างของคำ การฟังสามารถแยกถ้อยคำและเสียงที่แตกต่างกัน ใช้ภาษาพูดได้ถูกต้อง

2. องค์ประกอบทางสติปัญญา (Intellectual Factors) ได้แก่ ความพร้อมทางด้านสติปัญญาโดยทั่วไป เช่น ความสามารถในการคิด การจำ การรับรู้ การใช้เหตุผล การแก้ปัญหาในด้านการเรียนอ่าน ความเข้าใจคำ ความหมายของประโยค และการเชื่อมโยงความคิด สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้

3. องค์ประกอบทางอารมณ์ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพ (Emotional Factors Motivation and Personality Factors) ได้แก่ ความมั่นคงทางอารมณ์ และความต้องการที่จะเรียนรู้ภาษา เช่น ความสนใจในการอ่าน (ภาพหรือหนังสือ) มีสมาธิ รู้จักควบคุมอารมณ์ สามารถทำงานเป็นกลุ่ม เล่นเป็นกลุ่มกับเพื่อนได้

4. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Factors) ได้แก่ ภาษาที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูจากที่บ้าน ประสบการณ์ทางสังคม

1.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางภาษา

การที่เด็กแต่ละคนสามารถ พัฒนาภาษาพูดของตนได้นั้น เด็กจะมีพัฒนาการตั้งแต่วัยทารก จนกระทั่งใช้ภาษาสื่อความหมายได้ นักวิชาการหลายแขนงพยายามแสวงหาเหตุผลเพื่อจะนำมาอธิบายทฤษฎี (ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม. 2519 : 31 - 35) ดังนี้

1. ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน (The Autism Theory หรือ Austistic Theory) ทฤษฎีนี้ถือว่า การเรียนรู้ การพูดของเด็กเกิดจากการเลียนเสียงอันเนื่องจากความพึงพอใจที่ได้กระทำเช่นนั้น โมว์เรอร์ (Mower) เชื่อว่า ความสามารถในการฟัง และความเพละเลื้อยกับการได้ยินเสียงของผู้อื่นและตนเองเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการทางภาษา

2. ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory) เลวิส (Lawis) ได้ศึกษาและเชื่อว่า พัฒนาการทางภาษานั้นเกิดจากการเลียนแบบ ซึ่งอาจเกิดจากการมองเห็นหรือการได้ยินเสียง

3. ทฤษฎีเสริมแรง (Reinforcement Theory) ทฤษฎีนี้อาศัยจากหลักทฤษฎี การเรียนรู้ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไข โรนโกลด์ (Rhiengold) และคณะศึกษาพบว่าเด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อได้รางวัล หรือได้รับการเสริมแรง

4. ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) ลิเบอร์แมน (Liberman) ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับการเล่นเสียง จึงเห็นได้ว่า เด็กมักจ้องหน้าเวลาเราพูดด้วย การทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟัง และพูดซ้ำกับตัวเอง หรือหัดเปล่งเสียง โดยอาศัยการอ่านริมฝีปาก แล้วจึงเรียนรู้คำ

5. ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Babble Buck) ซึ่งธอร์นไคค์ (Thorndike) เป็นผู้คิดโดยอธิบายว่า เมื่อเด็กกำลังเล่นเสียงอยู่นั้น เผอิญมีเสียงบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมาย ในภาษาพูดของพ่อแม่ พ่อแม่จึงให้การเสริมแรงทันที ด้วยวิธีนี้จึงทำให้เด็กเกิดพัฒนาการทางภาษา

6. ทฤษฎีชีววิทยา (Biological Theory) เล็นเนเบิร์ก (Lenneberg) เชื่อว่า พัฒนาการทางภาษามีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญ กระบวนการ ที่คนพูดได้ขึ้นอยู่กับอวัยวะในการเปล่งเสียง เด็กจะเริ่มส่งเสียงอ้อแอ้ และพูดได้ตามลำดับ

7. ทฤษฎีการให้รางวัลของพ่อแม่ (Mother Reward Theory) ดอลลาร์ด (Dollard) และมิลเลอร์ (Miller) เป็นผู้คิดทฤษฎีนี้ โดยเกี่ยวข้องกับบทบาทของแม่ในการพัฒนาภาษาของเด็กว่า ภาษาที่แม่ใช้ในการเลี้ยงดู เพื่อเสนอความต้องการของลูกนั้น เป็นอิทธิพลที่ทำให้เกิดภาษาพูดแก่ลูก

กระบวนการเรียนรู้ทางภาษา จรรยา สุวรรณทัต และคนอื่นๆ (2529 : 122) กล่าวว่า พัฒนาการทางภาษาเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากความชำนาญ (Empirical Approach) จากการเริ่มเรียนอย่างไม่เป็นกฎเกณฑ์ แต่เรียนรู้ในลักษณะเดียวกับการฝึกทักษะความชำนาญและความสามารถด้านอื่น ๆ แล้วมาปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมโดยการลองผิดลองถูก การเร้าและการให้แรงเสริม จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษายิ่งขึ้น

1.5 ขั้นตอนพัฒนาการทางภาษา

พัฒนาพร สุทธิยานุช (2524 : 22-24) กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาว่ามีขั้นตอนดังนี้

1. การเปล่งเสียงออกมาก่อนการพูดตั้งแต่แรกเกิดถึง 1 ปี
2. การพัฒนาภาษาพูดในระยะเริ่มแรก (Early Linguistic Development) อายุ 1 - 5 ปี
เด็กเริ่มใช้ภาษาพูดเป็นประโยคง่าย ๆ เมื่อเด็กเริ่มพูดมักจะพูดเป็นสำนวนก่อน เมื่อเข้าโรงเรียนภาษาพูดก็จะเริ่มเป็นประโยค
3. การพัฒนาการพูดในระยะหลัง (Later Linguistic Development) อายุ 5 - 6 ปี
เริ่มใช้ภาษาพูดในลักษณะรูปประโยคที่สมบูรณ์
4. การพัฒนาการสร้างประโยค (Development of System) ระยะตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

จากขั้นตอนดังกล่าว เด็กสามารถใช้ภาษาได้ตั้งแต่แรกเกิด การแสดงออกทางภาษาของเด็ก พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จากการได้ยิน การฝึกออกเสียงซ้ำ ๆ จนสามารถถ่ายทอดและสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจได้

โลแกน และโลแกน (เขวพา เฉชะคุปต์. 2528 : 40 ; อ้างอิงมาจาก Logan & Logan. 1974 : 207) ได้แบ่งพัฒนาการทางภาษาออกเป็น 7 ขั้น ดังนี้

1. ระยะปะปะปะ (Random Stage หรือ Prelinguistic Stage) อายุแรกเกิดถึง 6 เดือน
เด็กจะเปล่งเสียงดัง ๆ ที่ยังไม่มีความหมาย การเปล่งเสียงเพื่อบอกความต้องการและเมื่อได้รับการตอบสนองจะรู้สึกพอใจ เมื่ออายุได้ 6 เดือน จะเริ่มออกเสียง อ้อ-แอ้ เริ่มเปล่งเสียงต่าง ๆ ซึ่งไม่มีผู้ใดเข้าใจหรือแยกแยะได้นอกจากนักภาษาศาสตร์ ในช่วงนี้เป็นช่วงที่ดีของการสนับสนุนให้เด็กพัฒนาการพูด
2. ระยะแยกแยะ (Jargon Stage) อายุ 6 เดือนถึง 1 ปี เด็กสามารถแยกแยะเสียงต่าง ๆ ที่ได้ยิน และรู้สึกพอใจที่ได้ส่งเสียง ถ้าเสียงใดที่เปล่งออกมาได้รับการตอบสนองทางบวกก็จะเปล่งเสียงนั้นซ้ำอีก

3. ระยะเลียนแบบ (Imitation Stage) อายุ 1 - 2 ขวบ เด็กจะเริ่มเลียนเสียงต่าง ๆ ที่เขาได้ยิน เช่น เสียงของพ่อแม่ ผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด เสียงที่เปล่งออกมา อย่างไม่มีความหมายจะค่อย ๆ หายไป เด็กเริ่มรับฟังเสียงที่ได้รับการตอบสนอง นับว่าพัฒนาการทางภาษาจะเริ่มต้นจากระยะนี้ อย่างแท้จริง

4. ระยะขยาย (The Stage of Expansion) อายุ 2 - 4 ขวบ เด็กเริ่มหัดพูด เริ่มจากการหัดเรียกชื่อสัตว์ คน และสิ่งของที่อยู่ใกล้ตัว เริ่มเข้าใจการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย ซึ่งการสื่อความหมายในโลกของผู้ใหญ่ ซึ่งในวัยต่าง ๆ เขาสามารถพูดได้ดังนี้

อายุ 2 ขวบ เด็กจะเริ่มพูดเป็นคำ โดยสามารถใช้คำนามได้ 20 %

อายุ 3 ขวบ เด็กจะเริ่มพูดเป็นประโยคได้

อายุ 4 ขวบ เด็กจะเริ่มใช้คำศัพท์ต่าง ๆ รู้จักการใช้คำเต็มหน้า และลงท้ายอย่าง ที่ ผู้ใหญ่ใช้กัน

5. ระยะโครงสร้าง (Structure Stage) อายุ 4 - 5 ขวบ เด็กได้รับการพัฒนาความสามารถในการรับรู้ในการสังเกต สนุกกับการเล่นคำ และรู้จักคิดคำ ประโยคโดยอาศัยการผูกจากคำวลี และประโยคที่ได้ยินคนอื่น ๆ พูด เริ่มคิดกฎเกณฑ์ในการประสมคำ และหาความหมายของคำ และวลี โดยเด็กจะเริ่มรู้สึกสนุกกับการเปล่งเสียง เขาจะเล่นเป็นเกมกับเพื่อน ๆ หรือสมาชิกในครอบครัว

6. ระยะตอบสนอง (Responding Stage) อายุ 5 - 6 ปี ระยะนี้ความสามารถในการคิด และพัฒนาการทางภาษาของเด็กจะสูงขึ้น เริ่มพัฒนาภาษาไปสู่ภาษาที่เป็นแบบแผนมากขึ้น และใช้ภาษากับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว พัฒนาการทางภาษาจะเริ่มขึ้นเมื่อ เขาเรียนในชั้นอนุบาล เริ่มใช้ไวยากรณ์อย่างง่าย ภาษาที่ใช้สื่อความหมายเกิดจากสิ่งที่เขามองเห็นและรับรู้

7. ระยะสร้างสรรค์ (Creative Stage) อายุ 6 ปีขึ้นไป เด็กจะสนุกกับคำ หาวีธีสื่อความหมายด้วยตัวเลข รู้จักการวิเคราะห์และสร้างสรรค์ รู้จักใช้ถ้อยคำสำนวน ภาษาพูดเป็นนามธรรมมากขึ้น เด็กจะรู้สึกสนุกกับการแสดงความคิดเห็น โดยการพูดและการเขียน

จะเห็นว่าเราสามารถส่งเสริมให้เด็กมีทักษะในการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ เด็กจะใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม สามารถแสดงความคิดริเริ่ม ความเข้าใจของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้

ซีฟิลด์ (หรรษา นิลวิเชียร. 2535 : 208 ; อ้างอิงมาจาก Seefeldt. 1986) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ภาษาระดับพื้นฐานของเด็กไว้ 5 ระดับดังนี้

1. ระบบเสียง (Phonology) เด็กทารกพยายามเรียนรู้ระบบเสียงในภาษาของตน โดยการออกเสียงหลาย ๆ ลักษณะและเริ่มนำเสียงมาเชื่อมต่อกันเพื่อให้ความหมาย

2. ลักษณะคำพูด (Morphology) เด็กเริ่มเรียนรู้ว่า การผสมกันของเสียงทำให้เกิดความหมาย เริ่มเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ จนกระทั่งถึงวัยก่อนประถมศึกษาเด็กจะเข้าใจกฎของคำ

3. การสร้างประโยค (Syntax) เด็กเรียนการสร้างประโยคหรือไวยากรณ์ ขณะที่เด็กเริ่มนำคำมาสร้างประโยค เข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ เมื่อเด็กเข้าใจประโยคที่มีคำจำนวนมาก เมื่ออายุ 2 - 3 ปี เด็กจะพูดประโยคความเดียวชนิดต่าง ๆ ได้ เช่น ประโยคคำสั่ง ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม เด็กจะใช้ประโยคที่มีคำเชื่อม เมื่ออายุ 5 - 7 ปี และเด็กจะใช้คำนาม สรรพนาม ได้อย่างถูกต้อง เมื่ออายุประมาณ 7 ปี จึงจะใช้ประโยคหลายความได้

4. ความหมาย (Semantic) ขณะที่เด็กเรียนเสียง และโครงสร้างของภาษา เด็กจะเรียนรู้ด้วยว่าคำจะมีความหมายขึ้นอยู่กับบริบท (Context) ของการใช้คำนั้นด้วย กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ความหมาย เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน และสัมพันธ์กับขั้นตอนพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ กล่าวคือ ขั้นประสาทสัมผัสเด็กจะใช้คำพูดคำเดียวแทนประโยคทั้งประโยค ความหมายของคำขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของการใช้คำพูด เช่น เด็กกำลังเดินหาพ่อ และพูดว่า พ่อ มีความหมายว่า พ่ออยู่ไหน เมื่ออายุ 2 - 7 ปีหรือขั้นก่อนปฏิบัติการ เด็กจะแยกคำออกจากประโยค พร้อมกับใส่ความหมาย ซึ่งสัมพันธ์กับการกระทำที่เป็นรูปธรรม คำว่าบ้าน อาจหมายถึง สถานที่ พ่อแม่ แม่ และตัวเองอาศัยอยู่ เด็กเริ่มตระหนักถึงความไม่ชัดเจนหรือความยืดหยุ่นของภาษา แต่เด็กจะเข้าใจก็ต่อเมื่อ เด็กมีประสบการณ์รูปธรรมเท่านั้น เมื่ออายุ 7 - 11 ปี เป็นขั้นปฏิบัติการรูปธรรม เด็กจะเข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น แต่ก็ยังมีประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมอยู่ เด็กอาจอธิบายคำว่าบ้าน หมายถึง สถานที่สำหรับนอน รับประทานอาหาร และให้เพื่อนมาเยี่ยม

5. การใช้ภาษา (Pragmatics) เด็กจะเรียนรู้การใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่เด็กอยู่ เด็กที่ย้ายไปอยู่ที่ใหม่ ก็จะรู้ภาษาของสังคมใหม่นั้น

สรุปได้ว่า การพัฒนาการทางภาษาของเด็ก เริ่มมาจากการเลียนเสียง คำ ประโยค ความหมาย และการนำไปใช้ในขณะที่ยังมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ เด็กจะปรับปรุงการเรียนรู้ภาษาของตนเมื่อเข้าเรียนในโรงเรียน แต่การเรียนรู้ภาษาระดับพื้นฐานนั้น จะถูกสร้างขึ้นก่อนหน้านั้นแล้ว

นอกจากนี้ พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ (2537 : 63 - 66) กล่าวถึง พัฒนาการทางภาษาและการพูดของเด็กปฐมวัยได้ดังนี้

1. อายุแรกเกิดถึง 2 ขวบ เด็กแรกเกิดมักแสดงออกับปฏิกิริยาด้วยวิธีอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษาพูด เช่น การร้องไห้ กิริยาท่าทางต่าง ๆ เมื่อทารกเปล่งเสียงออกเป็นคำพูด คำส่วนใหญ่จะเป็นคำง่าย ๆ เบื้องต้น เกี่ยวกับคำนามที่มุ่งถึงสิ่งของและบุคคลต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมและคำกริยาที่แสดงอาการของท่าทาง เช่น ยืน นั่ง นอน เด็ก 18 เดือน สามารถพูดได้ประมาณ 10 คำ และเพิ่ม

ขึ้นเรื่อย ๆ ถึง 30 คำ เมื่ออายุประมาณ 2 ขวบ การเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวข้องกับสติ ปัญญาของเด็ก ตลอดจนการส่งเสริมและโอกาสที่จะได้เรียนรู้ ซึ่งภาษาของเด็กในสมัยนี้ มีความเจริญมากขึ้น มักจะตั้งคำถามว่า อะไร ทำไม

2. อายุ 3 ขวบ สามารถเข้าใจคำพูดของผู้ใหญ่ ยังไม่เข้าใจสิ่งที่มองเห็น ยังไม่เข้าใจคำสั่งหรือคำขอร้องจากผู้ใหญ่ พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยนี้เจริญเร็วมาก สามารถตั้งคำศัพท์ใหม่ ๆ หรือเรียกชื่อใหม่ในสิ่งที่ตนเองไม่ทราบ

3. อายุ 4 ขวบ ให้ความสนใจภาษาพูดของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะคำแสดง หรือคำอุทาน เด็กเริ่มมีคำถามที่มีเหตุผลมากขึ้น การฟังนิทานเป็นสิ่งที่เด็กชอบมาก

4. อายุ 5 ขวบ เริ่มมีพัฒนาการทางภาษามากขึ้น สามารถเข้าใจคำพูดข้อความยาว ๆ ของผู้ใหญ่ได้ดี พยายามเลียนแบบผู้ใหญ่ในการสร้างประโยค ชอบฟังนิทานเทพนิยาย

5. อายุ 6 ขวบ เด็กส่วนใหญ่จะสนใจในการพูด ชอบสนทนากับเพื่อนๆ หรือผู้ใหญ่ มากกว่าการเล่นสิ่งของ มีความสุขเมื่อได้สนทนากับผู้อื่น ชอบฟังเรื่องราวธรรมชาติ สนใจในการอ่านเทพนิยายที่มีภาพประกอบ

จากการศึกษาพัฒนาการทางภาษา สรุปได้ว่า พัฒนาการทางภาษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องตั้งแต่แรกเกิด โดยเริ่มจากการทดลองหัดเล่นกับเสียง พัฒนาไปจนถึงการใช้คำอย่างมีความหมาย ใช้ประโยคยาวขึ้น และสามารถใช้ประโยคที่มีโครงสร้างไวยากรณ์ที่สลับซับซ้อน และมีความหมาย สื่อสารกับคนอื่นได้มากขึ้นตามลำดับ

1.6 การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย

การเรียนรู้ภาษาของเด็กในช่วงวัย 3 - 6 ปี เป็นวัยที่เจริญมาก สำหรับการเรียนรู้ภาษา เด็กวัยนี้จะช่างซักถาม พูดคุย ซึ่งจะทำให้เด็กรู้ภาษามากขึ้น เด็กที่ใช้ภาษาเก่งพูดเก่ง จะรู้คำศัพท์มาก โดยเฉพาะเด็กที่ได้รับการเอาใจใส่จากพ่อแม่ ครู และผู้ที่อยู่ใกล้ชิด ถ้าหากได้รับการตอบสนองที่ดีจะนำไปสู่ความคิดริเริ่ม คิดเป็น ริเริ่มเป็น (วันเพ็ญ บุญประกอบ. 2536 : 3 - 4) ซึ่งความเป็นจริงแล้วเด็กมีประสบการณ์ทางภาษาอย่างผิวเผิน จากการมีปฏิสัมพันธ์ โดยปราศจากการฝึกสอนเป็นพิเศษ ภายในเวลาอันสั้น ขณะที่เด็กมีพัฒนาการทางสติปัญญาขั้นเริ่มแรกของการใช้เหตุผล แต่สามารถเรียนรู้ภาษาในระดับลึก เป็นนามธรรม และมีโครงสร้างทางภาษาศาสตร์ ที่ซับซ้อนอยู่ในระดับสูง นอกจากจะเรียนรู้โครงสร้างของภาษาในชุมชนของตนแล้ว เด็กยังเรียนรู้กฎเกณฑ์อันซับซ้อน ซึ่งเป็นพื้นฐานการใช้ด้วย เด็กรู้ว่าจะพูดเมื่อไร อย่างไร พูดอะไรกับใคร ซึ่ง ھرรษา นิลวิเชียร (2535 : 203-207) ได้กล่าวถึงทักษะทางภาษาไว้ดังนี้

ทัศนะนักพฤติกรรมศาสตร์ (The Behaviorist View) กล่าวว่าการเรียนรู้ภาษาของเด็กเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น จากผลการปรับสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคลที่มีในตนเอง ขณะที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ แรงเสริมในทางบวก ถูกนำมาใช้เมื่อภาษาของเด็กใกล้เคียง หรือถูกต้องตามภาษาผู้ใหญ่ ซึ่งนักพฤติกรรมศาสตร์ มีความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนภาษาของเด็กคือ

1. เด็กเกิดมาโดยมีศักยภาพในการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งของการถ่ายทอดทางพันธุกรรม
 2. การเรียนรู้ซึ่งรวมทั้งการเรียนภาษาเกิดขึ้น โดยการที่สิ่งแวดล้อมเป็นผู้ปรับพฤติกรรมผู้เรียน
 3. พฤติกรรมทั่วไปรวมทั้งพฤติกรรมภาษา ถูกปรับโดยแรงเสริมจากการตอบสนองที่เกิดขึ้นจากสิ่งเร้า
 4. ในการปรับพฤติกรรมที่ซับซ้อนอย่างเช่น ภาษาจะมีกระบวนการเลือก หรือทำให้การตอบสนองเฉพาะเจาะจงขึ้น โดยผ่านการใช้แรงเสริมทางบวก
- สรุป คือ การเรียนรู้ภาษาเกิดขึ้นอย่างสลับซับซ้อนกับเด็กทุกคน โดยเริ่มตั้งแต่วัยก่อนเกิดเหตุผล และเริ่มต้นก่อนปฏิบัติการทางสติปัญญา

ทัศนะของนักทฤษฎีสภาวะติดตัวโดยกำเนิด (The Nativist View)

นักทฤษฎีเชื่อเกี่ยวกับกฎธรรมชาติ หรือกฎเกี่ยวกับสิ่งที่เป็รนามาแต่กำเนิดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กแตกต่างจากนักพฤติกรรมศาสตร์สองประการสำคัญ คือ

1. การให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบในตัวบุคคลเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา
2. การแปลความบทบาทขององค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ภาษา

ชอมสกีและแมคเนล (ھرรษา นิลวิเชียร. 2535 : 206 ; อ้างอิงมาจาก Chomsky and Mc Neil. n.d.) เป็นผู้ที่มีความเชื่ออย่างแรงกล้า เกี่ยวกับการเรียนภาษาของเด็กว่าเด็กทุกคนเกิดมาโดยมีโครงสร้างทางภาษาศาสตร์อยู่ในตัว ได้แก่ โครงสร้างด้านความหมาย ประโยค และระบบเสียง ตามความเชื่อนี้เด็กไม่จำเป็นต้องเรียนรู้ระบบภาษา เด็กเพียงค้นหาว่าระบบภาษาของตนเกี่ยวกับภาษาสากลอย่างไร เด็กไม่ต้องเรียนรู้ว่าเราสามารถตั้งคำถามอย่างไร แต่เรียนรู้ว่าตั้งคำถามอย่างไร หรือเรียนรู้ว่าจะใช้กลุ่มเสียงใด จะรวมกลุ่มเสียงเข้าด้วยกันอย่างไร โดยสรุปก็คือเรียนรู้การใช้ภาษาของตนทั้งด้านความหมาย ประโยคและเสียง

เล็นเบอร์ก (ھرรษา นิลวิเชียร. 2535 : 206 ; อ้างอิงจาก Lenneberg. n.d.) เป็นผู้หนึ่งที่สนับสนุนแนวคิดของนักทฤษฎีสภาวะติดตัวโดยกำเนิด ซึ่งให้เห็นความสัมพันธ์ ระหว่างขั้นตอนพัฒนาการทางร่างกาย และขั้นตอนพัฒนาการทางภาษาว่ามีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด เขา กล่าวว่า เด็กเกิดมาด้วยความสามารถทางการเรียนภาษาของตนถูกจัดโปรแกรมไว้ในตัว และมี

ความล้มเหลวกับสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับอีกด้วย トラบไคที่เด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมทางภาษาพูด เด็กจะพัฒนา การโดยอัตโนมัติ และความสามารถทางภาษาจะแยกเป็นอิสระจากระดับไอคิว (I.Q.)

ทัศนะของนักสังคมศาสตร์ (The Socialist View)

นักทฤษฎีสังคมหรือนักทฤษฎีวิวัฒนาการ ให้ความสนใจเกี่ยวกับผลกระทบของสิ่งแวดล้อมทางภาษาของผู้ใหญ่ ที่มีต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก ผลการวิจัยกล่าวว่า วิธีการที่ผู้ใหญ่หรือพ่อแม่ปฏิบัติต่อเด็กมีผลพัฒนาการทางภาษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก วิธีการเหล่านั้น ได้แก่ การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การสนทนาระหว่างการรับประทานอาหาร การแสดงบทบาทสมมติ การสนทนา เป็นต้น (Honig. 1982 : 38) เพียเจท์ (Piaget) เชื่อว่า การเรียนรู้ภาษาเป็นผลจากความสามารถทางสติปัญญา เด็กเรียนรู้ภาษาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวของเขา เด็กจะเป็นผู้ปรับสิ่งแวดล้อมโดยใช้ภาษาของตน และยืนยันว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กเป็นไปพร้อมกับความสามารถด้านการใช้เหตุผล การตัดสินใจ และด้านตรรกศาสตร์ เด็กต้องการสิ่งแวดล้อมที่จะส่งเสริมให้เด็กสร้างกฎ ระบบเสียง ระบบคำ ระบบประโยค และความหมายของภาษา นอกจากนั้นเด็กต้องการฝึกภาษาด้วยวิธีการหลาย ๆ วิธี และจุดประสงค์หลาย ๆ อย่าง

นักวิจัยได้พยายามศึกษาลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุด สำหรับการเรียนภาษาเด็ก เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาของเด็กจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมสรุปได้ 4 หลักการ คือ (ھرรรร นิลวิเชียร. 2535 : 204)

1. สิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของเด็กการส่งเสริมให้เด็กได้สำรวจ ปฏิบัติจริง กระทำด้วยตนเอง อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระรู้จักสังเกตตั้งสมมติฐาน ผู้ใหญ่ไม่ควรเป็นผู้ออกคำสั่งอย่างเด็ดขาดให้เด็กเป็นผู้ตั้งคำถามบ้าง
2. สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็ก และบุคคลรอบข้างเด็กควรได้สื่อสารแบบสองทาง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการสื่อสาร บุคคลที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ได้แก่ พ่อแม่ พี่น้อง ญาติพี่น้อง เป็นต้น
3. สิ่งแวดล้อมที่เน้นความหมายมากกว่าด้านรูปแบบ พ่อแม่หรือผู้ใหญ่ควรยอมรับการสื่อสารของเด็กในรูปแบบต่าง ๆ กันโดยคำนึงถึงความหมายที่เด็กต้องการจะสื่อออกมาเป็นสิ่งสำคัญกว่าการพูดด้วยรูปแบบไวยากรณ์ที่ถูกต้องเรียงภาษาจากง่าย ๆ ไปสู่ภาษาที่ซับซ้อน
4. สิ่งแวดล้อมที่ประกอบด้วยหลากหลาย ทั้งด้านเวลาและไม่ใช่เวลาจากเด็กควรจะได้รับประสบการณ์และการมีปฏิสัมพันธ์ในหลาย ๆ รูปแบบเพราะประสบการณ์จะมีส่วนช่วยด้านการแสดงออกทางภาษา

จะเห็นได้ว่า ตามทัศนะของนักทฤษฎีต่าง ๆ มีความเชื่อว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กเกิดขึ้น ตั้งแต่วัยเยาว์ ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้ตามระบบภาษา แต่จะเรียนรู้จากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วย

หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

หลักสูตรการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language Approach) เป็นแนวกรรมการสอนของปฐมวัยศึกษา ได้รับอิทธิพลจากหลายศาสตร์และหลายแนวคิดในด้านการเรียนรู้ภาษาจากนักปรัชญา และนักการศึกษาหลายท่าน อาทิ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) เพียเจท์ (Piaget) ไวกอตสกี (Vygotsky) ชอมสกี (Chomsky) ฮอลลิเดย์ (Holliday) โฮลดเวย์ (Holdaway) กูดแมน (Goodman) (อารี สัมหลวี. 2535 : 20 - 22)

เคน กูดแมน (Ken Goodman) นักภาษาศาสตร์ทางด้านจิตวิทยาเป็นผู้บุกเบิกใช้คำว่า Whole Language ในสหรัฐอเมริกา โดยพัฒนาหลักการต่าง ๆ จากนักทฤษฎีทางด้านภาษาในหลายประเทศ เช่น นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย แคนาดา และอังกฤษ กูดแมน มีความเชื่อว่าเด็ก ๆ มาโรงเรียนพร้อมกับความสามารถทางด้านภาษาที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ เด็ก ๆ เรียนรู้มาตั้งแต่เกิดพ่อแม่เป็นสิ่งแวดล้อมทางด้านภาษาของเด็ก เขาเรียนรู้ภาษาการพูดโดยไม่มีแบบแผนเป็นไปตามธรรมชาติ ดังนั้น การสอนภาษาให้กับเด็กที่โรงเรียน ควรสอนให้ง่ายเหมือนกับที่เขาเรียนรู้ที่บ้าน ครูควรสอนเด็กไปในทิศทางตามธรรมชาติของการเจริญและพัฒนาการของเขา (สิริมาภิญโญนันตพงษ์. 2538 : 74)

ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

บุษบง ต้นดวงศ์ (2535 : 44 - 49) ได้กล่าวถึงแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติในเด็กปฐมวัย มีพื้นฐานมาจาก ทฤษฎีที่ว่าด้วยธรรมชาติของภาษา ดังนี้

1. ทฤษฎีที่ว่าด้วยระบบภาษา

ภาษาประกอบด้วย 3 ระบบ คือ ระบบความหมาย ระบบไวยากรณ์ และระบบเสียง หัวใจของภาษา คือ ความหมาย ส่วนไวยากรณ์และเสียงเป็นเพียงส่วนประกอบ เด็กจะไม่พยายามอ่านและเขียนด้วยการสะกดคำไปที่ละตัว แต่เขาจะคิดหาคำที่สื่อความหมายได้เหมาะสมที่สุดในสถานการณ์นั้น จึงไม่จำเป็นต้องรู้จักเสียงของตัวอักษรก่อน จะสามารถสื่อความหมายโดยการอ่านเขียนได้ ดังนั้น การสอน อ่าน เขียน สำหรับเด็กปฐมวัยจึงไม่ควรแยกออกเป็นทักษะเดี่ยว ๆ แต่ควรให้เด็กได้สำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่ตนสนใจ และใช้กระบวนการอ่านเขียนเพื่อศึกษาสิ่งที่เขาสำรวจ ครูจะสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเด็ก

2. ทฤษฎีที่ว่าด้วยภาษา ความคิด และสัญลักษณ์สื่อสาร

ภาษาเป็นสัญลักษณ์สื่อสารที่เด็กต้องใช้เพื่อถ่ายทอดความคิด และประสบการณ์ สัญลักษณ์ที่สามารถสื่อความหมายได้มีหลายรูปแบบ ได้แก่ ภาษา ศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว ร่างกาย ละคร และคณิตศาสตร์ สิ่งเหล่านี้จะกระตุ้นให้เด็กค้นหาสัญลักษณ์ที่เหมาะสมสำหรับสื่อความคิดในแต่ละเรื่อง เด็กจะไม่ถูกจำกัดให้ถ่ายทอดความคิดเป็นเพียงภาษาเท่านั้น ศิลปะและละครเป็นสัญลักษณ์สื่อสารที่เด็กใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าสัญลักษณ์ภาษา

3. ทฤษฎีว่าด้วยการอ่านเขียนในระบบภาษา

ทฤษฎีนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับพัฒนาการในการอ่านเขียนว่าทุกคนต้องสะสมประสบการณ์ทางภาษา การใช้ภาษาไม่ว่าในด้านใดต้องอาศัยองค์ประกอบทางภาษาหลายด้าน การที่เด็กเขียนเล่าประสบการณ์ทั้ง ๆ ที่ไม่รู้จักคำและต้องให้เด็กได้เห็นว่ามีเสียงที่เขารู้จักนั้น มีสัญลักษณ์ตัวอักษรแทนได้ เด็กจะเริ่มเข้าใจในการสื่อความหมายกับผู้อื่น เขาต้องใช้อักษรที่มีทั้งรูป และเสียงแทนความหมาย ซึ่งต้องให้สอดคล้องกันในสายตาผู้อื่นด้วย มิฉะนั้นสิ่งที่เขาเขียนจะไม่ สื่อความหมายในจุดนี้เอง ทำให้เด็กต้องพยายามจำแนก และจดจำรูปตัวอักษรที่เห็นรอบ ๆ ตัว

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language approach) ปรากฏในสองลักษณะ (อารี สัมพลวิ. 2535 : 23) ดังนี้

1. ลักษณะห้องเรียนปฐมวัยที่ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
2. กิจกรรมประจำวันและการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

ลักษณะห้องเรียนปฐมวัยที่ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ เด็กจะมีสิ่งแวดล้อมที่เป็นตัวหนังสือ มีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู มีโอกาสเลือกและทำงานที่ชอบและสนใจดังนี้

1. ห้องเรียนจะมีมุมต่าง ๆ เช่น มุมบ้าน มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ ฯลฯ ตามปกติ แต่มีมุมเขียนหนังสือ มุมอ่าน และมุมห้องสมุด ที่มีหนังสือวรรณกรรมเด็กมากขึ้น อย่างน้อยเท่าจำนวนเด็ก

2. กิจกรรมประจำวันในชั้นเรียนปฐมวัยใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติไม่แตกต่างจากชั้นเรียนปกติ เพียงแต่กิจกรรมจะมีการใช้ภาษาและตัวหนังสือมากขึ้น ลักษณะกิจกรรมมีดังนี้

2.1 กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและให้คุ้นกับตัวหนังสือ เช่น ครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังสนทนา อภิปรายเกี่ยวกับหนังสือ ฯลฯ

2.2 กิจกรรมการเล่นเสรี เด็กมีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเองว่าจะเลือกเล่นกิจกรรมที่มุมใด และในแต่ละมุมจะมีวัสดุอุปกรณ์ส่งเสริมภาษา

3. การสอนเป็นหน่วยบูรณาการ ให้มีความสัมพันธ์กันและเกิดความหมายแก่เด็กอย่างครอบคลุมและชัดเจน

4. การประเมินผลการเรียน จะใช้การสังเกตของครู และการรวบรวมตัวอย่างผลงานของเด็ก ช่วยเหลือและส่งเสริมเด็กตามกรณี

เบอเกรอน (Bergeron. 1990 : 319) ได้สรุปแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติว่า การสอนภาษาธรรมชาติ คือ ความคิดรวบยอด ที่รวมความเป็นรูปธรรม และปรัชญาของการพัฒนาการทางภาษาที่เหมือน ๆ กัน รวมเข้าด้วยกัน เน้นโครงสร้างและวิธีการที่อยู่ภายใน ในการทำงานวรรณกรรมและการเขียนที่มีความหมาย เน้นเนื้อหาและประสบการณ์ร่วมกันที่จะพัฒนาแรงจูงใจและความสนใจให้เกิดขึ้นกับเด็กในกระบวนการของการเรียนรู้

พัชรี ผลโยธิน (2537 : 196) กล่าวถึงการสอนภาษาแบบธรรมชาติว่าเป็นการสอนที่ใช้ภาษาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ การสื่อสาร และการคิด โดยไม่แยกภาษาออกเป็นส่วนตัวย่อย ๆ แต่เป็นการใช้ภาษาโดยรวมไม่ว่าจะเป็นการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ถ้าเป็นสิ่งที่มีความหมาย มีประโยชน์หรือเด็กสนใจและต้องการแล้ว จะทำให้ง่ายต่อการเรียนรู้ภาษา

1.7 การส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัยเป็นระยะที่มีการพัฒนาการทางอารมณ์เร็วมาก สามารถพูดเป็นประโยคที่ชัดเจน รู้จักคำมากขึ้น สามารถเลือกคำได้เหมาะสม รู้จักฟัง เข้าใจความหมายและทำตามคำสั่งได้ สนใจในการฝึกอ่าน ชอบเล่าเรื่อง สนใจคำใหม่ๆ ศัพท์ต่าง ๆ ชักถามความหมายของคำอยู่เสมอ แนวทางการส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กคือ เปิดโอกาสให้เด็กทุกคนในการพูด สนทนา ได้ตอบ ฝึกการฟัง ฝึกการอ่าน ฝึกกลั่นเนื้อมือให้สัมพันธ์กับตาลอดจนให้เด็กช่วยกันลำดับเรื่องราวหลังจากที่เล่าให้ฟังเป็นการฝึกความจำความเข้าใจ คำศัพท์ ความหมายของคำ และเรื่องราวได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 16 -17)

นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข และคนอื่น ๆ (2522 : 98 - 99) ได้ศึกษางานวิจัยต่างประเทศ และสรุปว่า การใช้สื่อเพื่อกระตุ้นให้เด็กอยากเรียน มีผลต่อความพร้อมทางภาษาของเด็ก การเล่นต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประสบการณ์ทางภาษาให้แก่เด็กปฐมวัย ได้แก่ การเล่นนิ้ว การเล่นตอบคำถาม การเล่นปริศนาคำทาย การเล่นร้องเพลง และทำท่าทางประกอบการเล่นแสดงตามเรื่องนิทาน นอกจากนี้ยังให้แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กดังนี้

1. ภาษาของเด็กปฐมวัย แสดงให้เห็นถึงความคิด ความสนใจ และความสัมพันธ์ของเด็กที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ครูหรือผู้เกี่ยวข้องสามารถช่วยพัฒนาภาษาของเด็กได้โดยการจัดหาสื่อ เพื่อให้เด็กเกิดประสบการณ์ ด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

2. จัดประสบการณ์ด้านการฟังควรใช้สื่อที่มีเสียง การเล่านิทาน คำคล้องจอง และ เพลงกล่อมเด็ก และการเล่นตามคำสั่ง เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ

3. สื่อที่ใช้จัดประสบการณ์ด้านการพูด ควรเป็นสื่อที่เด็กเคยมีประสบการณ์มาก่อน โดยนำมาจัดในการสนทนา การเล่าเรื่อง การเล่านิทาน และการแสดงละคร

4. สื่อที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ด้านการอ่าน ควรเป็นภาพ หนังสือภาพ ตัวอักษร ที่ทำด้วยกระดาษแข็ง พลาสติก หรือไม้

5. สื่อที่ใช้จัดประสบการณ์ด้านเขียน ควรเป็นเส้นจัดตัวอักษร ดินหรือแป้งสำหรับการปั้น

ประมวญ ดิฉคินสัน (2536 : 140-154) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ของเด็กปฐมวัย ครูควรใช้หลักการใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้อยคำที่นำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ควรนำมาจากนิทาน บทความ เรื่องราวที่เด็กสนใจ แล้วหยิบคำที่น่าสนใจจากเรื่องราวมาใช้โดยอาจนำคำมาจัดเป็นหมวดหมู่ หรือนำมาผูกเป็นเรื่องราวขึ้นใหม่

2. เด็กควรจะเรียนรู้ด้อยคำจากใจความ เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำ แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น

3. เล่นเกมโดยใช้ด้อยคำ เช่น ปริศนาอักษรไขว้ การทายประโยค จับคู่คำกับภาพ

เป็นต้น

นอกจากนี้ครูควรส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น

1. พูดขยายความหมายของด้อยคำให้ใช้ได้หลากหลาย

2. ขยายความรู้ในการใช้โครงสร้างทางภาษาให้ถูกต้อง

3. รู้จักแต่งประโยคให้มีความหมายชัดเจน

4. หาคำอื่น ๆ มาใช้แทนกันได้

5. จินตนาการ นึกภาพจากคำบรรยายได้

6. รู้จักให้คำจำกัดความของด้อยคำนั้น

7. พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม

ฉันทนา ภาคบงกช (2538 : 1 - 2) กล่าวว่าภาษาสามารถพัฒนาได้ดีในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย มีการยอมรับ และไม่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กมีความก้าวหน้าทางภาษาอย่างรวดเร็วมีดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมทางภาษา ชั้นเรียนและโรงเรียนควรตกแต่งด้วยคำ หรือข้อความซึ่งเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

2. การเล่น การเล่นของเด็กเปรียบได้กับการทำงานในโลกของผู้ใหญ่ การพัฒนาภาษาส่วนมากเกิดจากประสบการณ์จริงจึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กได้เล่น

3. การอ่าน การอ่านเป็นสื่อของการเรียนรู้ ควรจูงความสนใจให้เด็กรักการอ่าน เช่น อ่านนิทานให้ฟัง

4. การเขียน การอ่านมีความสัมพันธ์กับการเขียน ควรจัดกิจกรรมการเขียนให้สัมพันธ์กับสิ่งที่เด็กอ่าน

5. การใช้สิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น การสื่อข้อความถึงกัน ข้อความถึงเด็ก และข้อความถึงผู้ปกครอง การซื้อสิ่งของเป็นต้น

เฮนริก (Henrick. 1980) ได้เสนอแนะวิธีการพื้นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กไว้ดังนี้

1. รู้จักรับฟังเด็ก
2. ให้เด็กได้พูดคุยถึงเรื่องราวที่เขาได้พบเห็นหรือได้ฟังมา
3. รู้จักพูดคุย หรือสนทนากับเด็ก
4. รู้จักซักถามเพื่อให้เด็กได้ใช้ภาษาได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น
5. ให้เด็กได้รู้จักฝึกฝนการฟัง
6. ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ โดยเฉพาะเมื่อเด็กมีปัญหา
7. ใฝ่ศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยด้านพัฒนาการทางภาษา

นอกจากนี้การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กจะต้องมีองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ประสบการณ์ที่เสริมสร้าง การฝึกฝน ประสาทสัมผัส การยอมรับฟังเด็ก การปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ การมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดี การตั้งใจฟังเด็ก การไม่มีอคติต่อการใช้ภาษาของเด็ก และการที่เด็กมีโอกาสดำเนินการพูดคุยอย่างสนุกสนาน เป็นต้น (นิตยา ประพฤติกิจ. 2539 : 162 - 163 ; อ้างอิงจาก Henrick. 1980. n.d.)

สรุปได้ว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาของเด็กควรให้เด็กได้รับจากประสบการณ์ที่มีความหมายผู้ใหญ่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมทั้งการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่พร้อมทั้งทางด้านภาษาเพื่อให้เด็กเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมาย เช่น จัดมุมหนังสือ วัสดุสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้เด็กได้แสดงออกในการอ่าน และเขียนมากขึ้น กิจกรรมที่จัดให้เด็กควรบูรณาการทั้งศิลปะ ดนตรี คณิตศาสตร์ ภาษา สังคม ในกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย

1.8 ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

ประมวลู ดิคคินสัน (2536 : 131 - 132) กล่าวว่า ภาษาเป็นเครื่องบ่งชี้พัฒนาการด้านสติปัญญา และสังคม คุณประโยชน์ของภาษา คือ การติดต่อสื่อสาร และเพื่อได้รับการโต้ตอบจากสังคม ที่อยู่รอบตนเอง เด็กทารกเกิดมาท่ามกลางการพูดจาของผู้คนจึงเป็นแรงสนับสนุน ให้รู้จักการพูดจาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้สังคม จากผลงานวิจัยบ่งชี้ว่า การใช้ภาษาในการเจรจาติดต่อ เป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งในการเรียนภาษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพูดในชีวิตประจำวันของเด็กทำให้เรียนรู้เกี่ยวกับระบบโครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาโดยไม่รู้ตัว ปานดา ใช้เทียมวงศ์ (2535 : 79 - 85) กล่าวว่า เด็กปฐมวัย เมื่อเข้าสู่ระบบโรงเรียน พัฒนาการทางภาษาของเด็กจะเกิดขึ้นรวดเร็วมาก ทั้งในด้านการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ การพูดออกเสียงได้ชัดเจน การใช้รูปประโยค เพื่อติดต่อให้เข้าใจกันได้ดีและมีการใช้ภาษาได้อย่างมีความหมายลึกซึ้งมากขึ้น การพูดถึงตัวเองลดน้อยลง เริ่มติดต่อสัมพันธ์กับเพื่อนและบุคคลอื่นๆ ความสามารถทางภาษาในการพูดนี้ เพียเจท์ (Piaget) ได้สรุปลักษณะของการใช้ภาษาไว้ทั้ง 3 รูปแบบคือ

1. การพูดซ้ำ ๆ (Repetition) คือการที่เด็กพูดคำซ้ำ ๆ กันหลายครั้ง รวมถึงการเลียนแบบคำพูดของผู้อื่นด้วย เด็กอาจคิดว่าคำพูดเหล่านี้เป็นคำที่เราคิดขึ้นเอง พูดกับตัวเองซ้ำ ๆ อย่างพอกพอกใจ

2. การพูดคนเดียว (Monologue) คือการที่เด็กชอบพูดคุยกับตัวเองดัง ๆ อาจจะเล่าเป็นนิยาย หรือสมมติเป็นครู เป็นพ่อเป็นแม่ การพูดลักษณะนี้ไม่เกี่ยวกับการสื่อความเข้าใจกับผู้อื่นแต่อย่างใด เป็นการพูดเพื่อความเพลิดเพลินของตนเองเท่านั้น

3. การสื่อความเข้าใจ (Communication) คือการที่เด็กพยายามทำความเข้าใจกับบุคคลอื่น และใช้ภาษาเป็นสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจโดยการอธิบาย ชักถาม วิจารณ์ ลักษณะการพูดในขั้นนี้แสดงถึงวิวัฒนาการทางด้านความคิด การพูด และการใช้ภาษาที่สูงขึ้น (ปานดา ใช้เทียมวงศ์. 2535 : 79 - 85 ; อ้างอิงจาก Piaget. n.d.)

เบิร์นสไตน์ (Bernstien) กล่าวว่า เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้จากสิ่งที่ตนสนใจและภาษานั้นต้องพบเห็นและใช้โดยทั่วไปในชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถจินตนาการเป็นภาพได้ แต่สำหรับภาษาที่เป็นระบบหรือภาษาที่ใช้เป็นทางการนั้น เด็กจะเรียนรู้เหมือนกับเรียนระบบของเครื่องจักร จะต้องเรียนรู้ไปตามขั้นตอน ยากต่อการเข้าใจ และทำให้สับสน (Winch. 1990 : 77 - 78 ; citing Bernstien. 1961 : 174)

เด็กปฐมวัยสามารถเข้าใจคำศัพท์ที่สัมพันธ์กับสิ่งของหรือภาพได้ และสามารถเข้าใจคำศัพท์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แทนวัตถุสิ่งของ เช่น สามารถโยงคำ 2 คำกับสิ่งของ 2 สิ่งได้ และ

สามารถหาคำตอบคำถามได้ถูกต้อง ซึ่งความสามารถทางภาษาในเด็กหญิงพัฒนาได้ดีกว่าเด็กชาย (Rich and Liebert. 1991 : 298) และวิณี ชิตเชิดวงศ์ (2537 : 192) กล่าวว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กในวัยนี้มีความสำคัญมาก เด็กพร้อมที่จะฝึกทักษะทางภาษาทั้งในด้านการรู้คำศัพท์ การออกเสียงคำให้ชัดเจน การใช้ประโยคเพื่อการติดต่อสื่อสาร การบอกชื่อวัตถุสิ่งของเป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น อายุ เพศ โอกาสและสิ่งแวดล้อมจะมีส่วนช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี

บันลือ พุกษะวัน (2534 : 14 - 15) ได้กล่าวถึงประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยว่า คำที่เด็กปฐมวัย ทั้งควรและจะต้องเรียนรู้จะต้องได้มาจากคำที่เด็กเคยใช้ และคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน เรียกว่า คำรูปธรรม หรือคำที่เด็กสามารถนึกเป็นภาพได้ (Sight words) เพราะคำเหล่านี้เป็นคำที่เด็กเข้าใจได้ดี และจำเป็นต่อการพัฒนาพื้นฐานประสบการณ์ทางภาษาของเด็กวัยนี้เป็นอย่างดี

แนวการใช้ประโยชน์ของคำรูปธรรมหรือคำที่เด็กนึกเป็นภาพได้เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางควรเป็นดังนี้

1. จัดทำเป็นพจนานุกรมภาพโดยใช้คำรูปธรรมผนวกกับคำอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับคำเหล่านั้น เพื่อปูพื้นฐานการเรียนรู้ และใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน ได้อย่างกว้างขวาง เช่น อ่านภาพ ออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน อ่านภาพแล้วสามารถอธิบายความหมาย ใช้คำพูดเล่าเรื่องประกอบภาพ โดยสามารถพูดเป็นประโยคได้ไม่น้อยกว่าประโยคละ 4 คำ
2. นำคำที่เด็กนึกเป็นภาพได้ ไปใช้ในการเรียนรู้พยัญชนะต้น ซึ่งอาจใช้ในการเรียนรู้ในการอ่านเขียนเบื้องต้น (สำหรับ ป.1) เพื่อให้เรียนง่าย ประหยัดเวลาในการเรียน
3. เด็กอ่านภาพที่มีเสียงเหมือน เช่น กา ตา ขา ลา เป็นต้น
4. นำคำรูปธรรมหรือคำที่นึกเป็นภาพได้นี้ทำเป็นแบบฝึกอ่านภาพ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาพ เช่น ของอะไรคู่กับอะไร ของอะไรใช้คู่กัน หรือใช้แทนกันได้ เด็กจะได้ทั้งการเปรียบเทียบจากการสังเกตความเข้าใจและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคำและความหมายได้ดี
5. ทำเป็นบัตรคำประกอบภาพตัดต่อ
6. นำคำรูปธรรมมาจัดเป็นหมวดหมู่ ตามลักษณะความหมายของคำ เช่น คำที่ใช้เรียกชื่อ ญาติ สิ่งของ เครื่องใช้ ผัก ผลไม้ ดอกไม้ สัตว์ต่าง ๆ เป็นต้น จะเป็นการสร้างเสริมมโนทัศน์ในการอ่าน

สรุปได้ว่า ความสามารถทางภาษาของเด็กจะแสดงออกโดยการเข้าใจคำศัพท์ เพื่อสื่อความหมาย การเข้าใจความหมายของภาพและคำ และสามารถพูดให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจได้

1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสามารถทางภาษา

งานวิจัยในต่างประเทศ

บลัด (1996 : abstract) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กอายุ 3 - 5 ปี จำนวน 67 โรงเรียนโดยการทดสอบพัฒนาการทางภาษา การรับรู้ การเขียน และมีการศึกษาระยะยาว มีผู้ปกครองของเด็กจำนวน 6 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนของเด็ก จากการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ทางภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็ก และเจตคติของผู้ปกครองในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อการอ่านออกเขียนได้ และส่งเสริมให้เด็กเขียนชื่อตนเอง จะทำให้มีความสามารถในการเรียนรู้ การสอนอ่านเขียนได้อย่างมีความหมาย เพราะชื่อของเด็กจะถูกเรียกอยู่เป็นประจำวัน และเป็นคำที่นึกภาพได้ หากเด็กสามารถเขียนชื่อตนเองได้ จะเป็นแนวทางขยายความสามารถในการรับรู้คำอื่น ๆ ต่อไป

งานวิจัยในประเทศ

อภิญญา กังสนารักษ์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำ และการใช้ประโยคในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยอายุ 3 - 6 ปี ที่อยู่ในสถานสงเคราะห์กรมประชาสงเคราะห์และในการครอบครัวปกติโดยเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำกับพัฒนาการทางภาษาด้านการใช้ประโยคที่มีระดับอายุ และเพศต่างกัน และหาความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำกับการพัฒนาทางภาษาด้านการใช้ประโยค พบว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวปกติ มีพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคสูงกว่าเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ เด็กที่มีอายุน้อยกว่า มีพัฒนาการด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคสูงกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า เด็กหญิงและเด็กชายมีพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคไม่แตกต่างกัน และพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพัฒนาการทางภาษาด้านการใช้ประโยค

จิระภา กัณธิษากรณ์ (2532 : 70) ศึกษาวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาส่งผลต่อความพร้อมทางการเรียนภาษาไทย และคณิตศาสตร์ ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง เด็กอายุ 5 - 6 ปี อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลปรากฏว่า เด็กระดับก่อนประถมศึกษาที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความพร้อมทางการเรียนภาษาไทย ความสามารถในการจำแนกเสียง ความสามารถในการรู้คำศัพท์ ความเข้าใจในการฟัง ความสามารถในการใช้สายตาและกล้ามเนื้อมือ และความสามารถในการหาความสัมพันธ์ระหว่าง

ภาพกับสัญลักษณ์สูงกว่าเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ที่เรียนตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก

อรุณี เหลืองหิรัญ (2533 : 80) ศึกษาความพร้อมทางภาษาและการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับของเด็กราย 5 - 6 ปี โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับของ มีความพร้อมทางภาษาและความสามารถในการแก้ปัญหาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ขจิตพรรณ ทองคำ (2536 : 134) ศึกษาเกี่ยวกับการเล่นบทบาทสมมติโดยเด็กมีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเล่นที่มีผลต่อการขยายการคิดตนเองเป็นศูนย์กลาง และความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยของเด็กอายุ 5 - 6 ปี โรงเรียนอนุบาลสามเสน ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติโดยเด็กมีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเล่น และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่น บทบาทสมมติตามปกติ มีความสามารถในการขยายการคิดตนเองเป็นศูนย์กลาง และความสามารถทางภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กาญจนา สุวรรณธาร (2537 : 105) ศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองและ ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสรรค์สร้างที่ครูมีปฏิสัมพันธ์ และไม่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนชาย และหญิง อายุ 4 - 5 ปี จำนวน 60 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสรรค์สร้างแบบที่ครูมีปฏิสัมพันธ์ มีความเชื่อมั่นและมีความสามารถทางภาษาสูงกว่าเด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่นสรรค์สร้าง แบบครูไม่มีปฏิสัมพันธ์และการจัดประสบการณ์การเล่นแบบปกติ

จากงานวิจัยต่าง ๆ สรุปได้ว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นตลอดจนการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ใช้ภาษาด้วยตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การเล่นบทบาทสมมติ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ภาษาได้อย่างเต็มที่

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่อง

2.1 กิจกรรมสนทนาตอนเช้า กิจกรรมสนทนาข่าวและเหตุการณ์ตอนเช้า

เป็นกิจกรรมหนึ่งที่จัดอยู่ในตารางกิจกรรมประจำวันเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก โดยเปิดโอกาสให้เด็ก ได้แสดงออกถึงความคิด จินตนาการ ความเชื่อมั่น และการใช้ภาษาอย่างอิสระจากประสบการณ์ และความต้องการของตนเอง การสร้างความคุ้นเคยกับตัวหนังสือในกิจ

กรรมสนทนาตอนเช้าจึงน่าจะส่งเสริมพัฒนาการความสามารถทางภาษาให้แก่เด็กปฐมวัยโดยการ
จัดให้เด็กหมุนเวียนกันสนทนาในตอนเช้าจะช่วยฝึกให้เด็กเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี เด็กทุกคนมี
โอกาสได้พูด (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2527 : 507) กิจกรรมสนทนาตอนเช้าจึงเป็น
กิจกรรมที่เชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์และความรู้เดิมที่มีผลจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิด
ของเด็กเองกับประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากภายนอก (Bredekamp. 1986 : 51)

2.2 จุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมสนทนา

กิจกรรมสนทนา เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้ (เขียวพา เดชะคุปต์. 2525 : 93 - 94)

1. ให้เด็กได้พัฒนาการแสดงความคิดเห็นของตน
2. ให้เด็กได้พัฒนาความสามารถในการพูดโดยใช้คำพูดและน้ำเสียงที่เหมาะสม
3. ให้เด็กเกิดนิสัยที่ดีในการพูด และสามารถใช้คำพูดได้อย่างเหมาะสม
4. ให้เด็กได้พัฒนาการใช้ภาษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการสมาคมกับผู้อื่น เช่น การพูด
อย่างอิสระ การรับฟังคำพูดของผู้อื่น
5. พัฒนาความสามารถในการบอกชื่อ อธิบาย จำแนกสิ่งต่าง ๆ ที่เขาแลเห็นใน
สิ่งแวดล้อมรอบตัว
6. พัฒนาความสามารถในการสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ
7. สามารถรวบรวมความคิดของตนเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้
8. สามารถเรียนรู้ภาษาและเข้าใจความคิดรวบยอดของภาษา

2.3 ประโยชน์ของกิจกรรมสนทนา

สุวัฒน์ มุททเมธา (2523 : 178 - 180) ได้กล่าวถึงประโยชน์จากการจัดกิจกรรม
สนทนาเล่าเรื่องไว้ดังนี้

1. เป็นการฝึกให้เด็กรู้จักรับผิดชอบ รู้จักหาเหตุผลประกอบหลายแง่มุมเป็นการขยาย
ทักษะให้กว้างขึ้น
2. ฝึกให้เป็นผู้พูด และผู้ฟังที่ดี มีมารยาทที่ถูกต้องเหมาะสม
3. ฝึกให้เป็นผู้มีน้ำใจกว้างขวาง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. ฝึกให้เด็กแสดงความรู้ตึกนึกคิดของตนออกมาอย่างชัดเจน ตรงตามความต้องการ
เป็นผู้กล้าแสดงความคิดเห็นของตนออกมา

5. ฝึกให้เด็กทำงานร่วมกันอย่างประชาธิปไตย
 6. รู้จักหาความรู้เพิ่มเติมด้วยการฟังหรือการสนทนา
 7. ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
 8. เพิ่มพูนทักษะทางภาษาในการอ่าน การพูด การฟัง การสรุป มีทักษะความสามารถในการจับประเด็นมาสนทนา ได้แย้ง ชักถาม
 9. ให้รู้จักแก้ปัญหาด้วยการสนทนา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่สรุปเองง่าย ๆ ตามความรู้สึกนึกคิดของตนฝ่ายเดียว
 10. ให้เด็กมีความลึกซึ้งกว้างขวางในสิ่งที่เรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้
 11. เปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของเด็กได้ดี
- สรุปได้ว่า ประโยชน์ของกิจกรรมสนทนาเป็นการส่งเสริมให้เด็กทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในกิจกรรมเป็นการพัฒนาสติปัญญาของแต่ละคน เป็นความจริงที่ว่าเด็กจะไม่คิดและไม่สามารถจะคิดอะไรได้ ถ้าครูไม่เปิดโอกาสหรือไม่จัดกิจกรรมให้คิดได้ การสนทนาเล่าเรื่องทำให้เด็กได้ใช้ความคิดเห็นของตนเองและยังเป็นการท้าทายเด็กให้ร่วมกันแก้ปัญหา ทำให้เด็กหาความรู้มาสนทนาให้รู้จักเคารพในเหตุผลของผู้อื่นและฝึกการทำงานอย่างประชาธิปไตย

2.4 กิจกรรมการเล่าเรื่อง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2527 : 398 - 399) กล่าวว่า การเล่าเรื่องเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด และประสบการณ์ให้ผู้อื่นรับรู้ทางวาจา การให้เด็กมีโอกาสแสดงออกโดยการเล่าเรื่องจะเป็นผลดีต่อพัฒนาการเด็ก ในการใช้ภาษา และช่วยให้ผู้ใหญ่ได้ทราบว่าเด็กมีความคิดแตกฉาน มีความสามารถทางภาษามากเพียงใด ทั้งยังให้เด็กได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ของการใช้ภาษา และวิธีถ่ายทอดเหตุการณ์ที่ต้องการให้ผู้อื่นได้รับทราบ การที่เด็กจะเล่าเรื่องได้นั้นจะต้องมีประสบการณ์ในการฟังมาก่อน การที่เด็กได้รับฟังและถ่ายทอดออกมาทั้งในการพูดซักถาม และเล่าเรื่องราว จะทำให้เด็กค่อย ๆ เข้าใจถึงความรู้สึกของบุคคลอื่น และเข้าใจการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับสังคมได้ดี นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข ประภาพันท์ นิลอรุณ และสมศักดิ์ ศรีมานิชญ์ (2522 : 125) กล่าวว่า การเล่าเรื่องจึงเป็นประสบการณ์ทางภาษาที่ควรจัด โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดแสดงความคิดเห็น เล่าประสบการณ์ของตนเอง โดยฝึกอย่างสม่ำเสมอ เรื่องที่พูดควรเป็นเรื่องที่เด็กสนใจหรือเกี่ยวกับตัวเด็ก เช่น เรื่องภายในครอบครัว โรงเรียน การท่องเที่ยว สัตว์เลี้ยง อาหาร และของเล่น นอกจากนี้ครูอาจพาเด็กเดินชมรอบ ๆ โรงเรียน เยี่ยมเยียนบ้านเพื่อน ทักทายตามสถานที่สำคัญ และดูการประกอบอาชีพของบุคคลในชุมชน ฯลฯ เพื่อเด็กจะได้นำเรื่อง

ราวที่ตนพบเห็นมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังตามความคิดของตนเอง ทั้งนี้ ชัยขงค์ พรหมวงศ์ (2521 : 81) ได้ชี้ให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์เล่าเรื่องมีความสำคัญเพราะ

1. ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา การคิด การจินตนาการ
2. ฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี รู้จักเก็บความจากเรื่องที่ได้ฟังคนอื่นเล่า
3. ทำให้เด็กรู้สึกเพลิดเพลิน สนุกสนาน
4. ช่วยขยายประสบการณ์ให้แก่เด็ก

ฉวีวรรณ ถินวงศ์ (2533 : 101-102) กล่าวว่า การเล่าเรื่องเป็นศิลปะของการใช้ภาษาที่ดี จุดประสงค์ของการเล่าเรื่องคือ การพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาของเด็กรวมทั้งการฟังและการพูด เด็กจะเกิดความจดจำความต่อเนื่องของเรื่องราวตลอดจนการเรียนรู้คำใหม่และเสริมประสบการณ์ของตนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการเล่าเรื่องมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อตอบสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็ก
2. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินทั้งผู้เล่าและผู้ฟัง
3. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็ก รู้จักควบคุมอารมณ์ของตน
4. เพื่อส่งเสริมในด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรม และเจตคติที่ดี
5. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็ก
6. เพื่อให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการสนทนา
7. เพื่อช่วยกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจอยากอ่านหนังสือ

นอกจากนี้ การเล่าเรื่อง การเล่าเหตุการณ์ ข่าวสารต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตามที่เด็กได้พบเห็น หรือได้ยินได้ฟังมาจากแหล่งต่าง ๆ ทำให้เด็กมีความพร้อมทางภาษา พัฒนาคำศัพท์ การรับรู้ ความเข้าใจ ฝึกฟังการพูด ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของทักษะการอ่านและการเขียน เด็กได้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตลอดจนการพูดให้เป็นประโยคที่ถูกต้องสมบูรณ์ได้อีกด้วย (มณีรัตน์ สุทธิรัตน์. 2537 : 49-50)

2.5 เทคนิคในการเล่าเรื่อง

รุ่งทิวา จักรกร (2527 : 188) ได้กล่าวถึงการเล่าเรื่องให้เกิดผลดี และจงใจให้ผู้ฟังเกิดความสนใจต้องอาศัยองค์ประกอบสำคัญต่อไปนี้

1. การใช้ท่าทางประกอบการเล่า จะช่วยให้ผู้ฟังสนใจ เช่น การใช้มือและแขน สื่อความหมาย
2. การใช้ภาษาและน้ำเสียง ให้เหมาะสมกับระดับของผู้ฟัง

3. การแสดงออกทางสีหน้าและอารมณ์ เช่น การพยักหน้า สายหน้า ยิ้มแย้ม บึ้งตึง ควรต้องนำไปใช้ในขณะที่การเล่าเรื่องยังดำเนินการอยู่ ช่วยให้ผู้ฟังเกิดภาพพจน์ที่ชัดเจน ยิ่งขึ้น
4. การใช้อุปกรณ์ประกอบการเล่าเรื่อง เพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่อง สนใจเรื่องที่เล่า ควรมีแผ่นภาพ รูปภาพ เครื่องบันทึกเสียงที่บันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ไว้ ทั้งนี้ผู้เล่าเรื่องราวจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเรื่องราว และเวลา
5. ให้ผู้ฟังได้ใช้ความคิด จินตนาการ ซึ่งอาจทำได้ดังนี้ เช่น เล่าเรื่องให้ค้างไว้แล้วให้เด็กแต่งต่อตามจินตนาการ การถามคำถาม หรือแบ่งกลุ่มอภิปรายหลังจากฟังเรื่องจบแล้ว

2.6 บทบาทครูในกิจกรรม

กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งครูปฐมวัยต้องดำเนินการในแต่ละวัน มีกิจกรรมหลากหลายชนิดทั้งกิจกรรมหลักและกิจกรรมย่อย รวมทั้งกิจกรรมสนทนา ข่าวดุเหตุการณ์ หรือการเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ของเด็กมักมีปัญหาเกิดขึ้น อาทิเช่น เด็กไม่สามารถพูดหรือสนทนา ตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการได้ เด็กเงินอายไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออกต่อหน้าเพื่อน ๆ หรือครู ดังนั้นครูจึงควรมีบทบาทในการจัดกิจกรรมสนทนาเล่าเรื่องดังนี้ (คณิง เขียวพวงษ์. 2534 : 47 - 48)

1. สร้างความคุ้นเคยกับเด็ก ด้วยการให้ความอบอุ่นใจแก่เด็ก ๆ ด้วยการพูดจาทักทาย ปราศรัย ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเอง ให้เด็กเกิดความไว้วางใจ และสนิทสนมกับครู
2. ในขณะที่เด็กพูดครูควรแสดงความสนใจให้เด็กได้รับรู้ เช่น การยิ้ม การพยักหน้า การชมเชย
3. ถ้าเด็กสามารถพูดได้บ้าง แม้จะไม่ดีนัก ครูควรให้กำลังใจเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความกล้าในการพูดมากยิ่งขึ้น เพราะการที่เด็กสามารถพูดออกมาให้ครูและเพื่อนฟังได้นั้น นับเป็นความภาคภูมิใจยิ่งของทั้งครูและเด็กเอง
4. ในการพูดคุยสนทนา ครูควรใช้คำถามเชื่อมโยงจากคำพูดไปสู่ตัวหนังสือให้เด็กได้นึกถึงคำ หรือข้อความ ที่เด็กเคยพบเห็น จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยให้เด็กกล้าพูด แสดงออก กระตือรือร้น และฝึกการคิดส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาได้ด้วยตัวของเด็กเอง

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเล่าเรื่อง

สุวรรณ ไชยะธน (2537 : 56 - 61) ได้ศึกษาความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลและภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ โดยการตั้งคำถามและการสนทนาเล่าเรื่องในกิจกรรมสนทนายามเช้า กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5 - 6 ปี โดยในกลุ่มทดลองเป็นการ

ให้เด็กช่วยกันตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งของที่เพื่อนนำมา ส่งกลุ่มควบคุมเป็นการสนทนาแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการตั้งคำถาม มีความสามารถทางการคิดเชิงเหตุผลและภาษาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ โดยการสนทนาเล่าเรื่องแบบปกติ

อรุณี เอี่ยมพงษ์ไพฑูรย์ (2538 : 52 - 54) ได้ศึกษาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 40 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5 - 6 ปี โดยกลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมสนทนา โดยการเสริมประสบการณ์คณิตศาสตร์ประกอบสื่อ กลุ่มควบคุม ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนา โดยการเสริมประสบการณ์คณิตศาสตร์ประกอบคำถาม ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาโดยการเสริมประสบการณ์คณิตศาสตร์ประกอบสื่อ กับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนา โดยการเสริมประสบการณ์คณิตศาสตร์ประกอบคำถาม มีความพร้อมทางคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สนธยา อ่อนน้อม (2538 : 96) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการเสริมแรงในกิจกรรมการเล่าเรื่องที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกับกลุ่มตัวอย่าง อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 30 คน กลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง แบบครูให้การเสริมแรงและกลุ่มควบคุม ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ ผลการศึกษพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบครูให้การเสริมแรงมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุบล เวียงสมุทร (2538 : 67) ได้ศึกษาความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 60 คน ผลการศึกษพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น มีความพร้อมทางภาษาแตกต่างจากเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บ้านเพ็ญ การพานิชย์ (2539 : 66) ได้ศึกษา พัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 45 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม โดยกลุ่มทดลอง 1 ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน กลุ่มทดลอง 2 ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบตัวหนังสือ และกลุ่มควบคุม ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาแบบปกติ ผลการศึกษพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด

ประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ มีพัฒนาการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญสามารถส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทางภาษาที่ดีได้ โดยให้โอกาสเด็กได้แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นร่วมกับบุคคลอื่น และกิจกรรมสนทนาเล่าเรื่องเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นออกมาอย่างอิสระในการใช้ภาษาได้อย่างเต็มที่

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องคำรูปธรรม การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยผู้ทำการวิจัยมีขั้นตอนดำเนินการศึกษาตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. แบบแผนการดำเนินการทดลองและการดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นนักเรียนชาย-หญิงอายุ 5 - 6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนกิ่งอำเภอเหล่าเสือโก้ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 25 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นนักเรียนชาย-หญิงอายุ 5 - 6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรคือโรงเรียนบ้านเหล่าเสือโก้ก กิ่งอำเภอเหล่าเสือโก้ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี 2 ห้องเรียน จำนวน 60 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเพื่อแบ่งเป็น กลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม แผนการจัดประสบการณ์ กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ
2. สื่อประกอบการเล่าเรื่องแบ่งได้ดังนี้ คือ
 - 2.1 บัตรสำหรับเขียนคำ
 - 2.2 บัตรสำหรับวาดภาพ

3. แบบทดสอบความสามารถทางภาษา ใช้เพื่อประเมินความสามารถของเด็กในการ การรู้คำศัพท์ การเข้าใจความหมายของคำ การตอบคำถาม การบอกชื่อสิ่งของ และการสร้าง ประโยคโดยการเล่าเรื่อง

8. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม แผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง คำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักการในการจัดกิจกรรมตามแนวการสอน แบบการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2536

1.2 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมการเล่าเรื่อง

1.3 กำหนดกิจกรรมการเล่าเรื่องเป็นกิจกรรมหลักในการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำ รูปธรรม และกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ

1.4 ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่องและการเรียนรู้คำศัพท์ของ เด็กปฐมวัย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2537 : 8 - 15)

1.5 สัมภาษณ์ครูระดับปฐมวัยเกี่ยวกับพฤติกรรมและการเล่าเรื่องของเด็กเพื่อเป็นข้อมูล ในการวางแผนเพื่อจัดทำสื่อประกอบการกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม และกิจกรรมการเล่าเรื่องคำ รูปธรรมประกอบการวาดภาพ

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม และแผนการจัดกิจกรรมการ เล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาและปรับปรุงให้ เหมาะสมตามเกณฑ์ 2 ใน 3 ท่าน ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญดังนี้

อาจารย์ ดร.วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์สุวรรณา ไชยะชน อาจารย์คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม

อาจารย์อุบล เวียงสมุทร อาจารย์คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเลย

1.7 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม แผนการจัดกิจกรรมการเล่า เรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ จากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องตรงกันในด้านความชัดเจนของลำดับขั้นตอนกิจกรรม และให้ข้อเสนอแนะของการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาที่ ใช้จัดกิจกรรมกลุ่มละ 20 นาที

1.8 นำแผนการจัดกิจกรรมเล่าเรื่องทั้ง 3 ลักษณะไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านคูน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน พบว่า เด็กนักเรียน จำนวน 15 คน ให้ความสนใจในการจัดกิจกรรม ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกิจกรรมในแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม และแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ และเด็กนักเรียนจำนวน 17 คน ให้ความสนใจในกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกิจกรรมในแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพผู้วิจัยจึงนำแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องทั้ง 3 ลักษณะไปปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างยิ่งขึ้น

1.9 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องทั้ง 3 ลักษณะ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในด้านความชัดเจนของลำดับขั้นตอนของกิจกรรมและความเหมาะสมของเวลา แล้วนำแผนไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างตามแผนการทดลองต่อไป

2. แบบทดสอบความสามารถทางภาษา สำหรับการวิจัย มีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาคำศัพท์ที่เด็กปฐมวัยในเขตกิ่งอำเภอเหล่าเสือโก้กใช้มากที่สุดโดยสัมภาษณ์จากนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนบ้านคูน จำนวน 35 คน โรงเรียนบ้านเป่า จำนวน 34 คน โรงเรียนบ้านคำไฮน้อย จำนวน 31 คน รวม 100 คน ได้คำศัพท์มา 12 หมวด จำนวน 396 คำ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ก.)

2.2 เก็บคำศัพท์ที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 คน ขึ้นไปเพื่อใช้เป็นตัวคำถาม (Stem) ในแบบทดสอบ

2.3 ศึกษางานวิจัยและแบบทดสอบของ วิลาสลักษณ์ ชั่ววลี (1993) ศึกษาแบบทดสอบความสามารถในการเล่าเหตุการณ์ของ มาณวิภา ผลพิรุฬห์ (2533) ศึกษาแบบทดสอบความสามารถทางภาษาของ กาญจนา สุวรรณธาร (2537) และศึกษาแบบทดสอบพัฒนาการอ่านของ บำเพ็ญ การพานิชย์ (2539) เพื่อปรับให้เหมาะสมและเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

2.4 ออกแบบทดสอบความสามารถทางภาษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ความเข้าใจภาษา

1.1 การรู้คำศัพท์	จำนวน 15 ข้อ
1.2 การเข้าใจความหมายของคำ	จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 2 การแสดงออกทางภาษา

2.1 การตอบคำถาม	จำนวน 5 ข้อ
2.2 การบอกชื่อสิ่งของ	จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 ความสามารถทางการพูด การสร้างประโยคโดยการเล่าเรื่อง

จำนวน 6 ข้อ

2.5 สร้างคู่มือประกอบการใช้แบบทดสอบความสามารถทางภาษาประกอบด้วย
ขั้นตอนในการทดสอบข้อความที่ต้องการพูดกับนักเรียน คำสั่ง เวลาในการทำแบบทดสอบ

2.6 นำแบบทดสอบและคู่มือการใช้แบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ ความเหมาะสมของการใช้ภาษา
และรูปภาพ โดยใช้เกณฑ์ 2 ใน 3 ท่านของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

อาจารย์ ดร.วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

อาจารย์ สุวรรณ ไซยะธน อาจารย์คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม

อาจารย์ กาญจนา สุวรรณธาร อาจารย์โรงเรียนโยนออฟอาร์ค

2.7 ผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญจากข้อสอบทั้งหมด 5 ชุด ปรากฏผลดังนี้
เห็นชอบตรงกันทั้ง 3 ท่าน โดยให้ปรับปรุง ดังนี้

2.7.1 ปรับปรุงแบบทดสอบ

ตอนที่ 1 ด้านความเข้าใจภาษา

แบบทดสอบที่ 1.1 การรู้คำศัพท์ ให้ปรับปรุงภาพข้อที่ 2, 4,
12, 14

แบบทดสอบที่ 1.2 การเข้าใจความหมายของคำให้ปรับปรุง
ความหมายทั้งหมด และภาพในข้อที่ 1, 5,
10, 14

ตอนที่ 2 การแสดงออกทางภาษา

แบบทดสอบที่ 2.1 การตอบคำถาม ให้ปรับปรุงภาพให้
เหมาะสมและให้กำหนดคำในแต่ละข้อให้
มีจำนวนเท่ากันทุกข้อ

แบบทดสอบที่ 2.2 การบอกชื่อสิ่งของ ให้ปรับปรุงภาพให้มี
ขนาดที่เหมาะสม

ตอนที่ 3 ความสามารถทางการพูด การสร้างประโยคโดยการเล่าเรื่อง ให้ปรับปรุงเกณฑ์การให้คะแนนและคำสั่งให้ชัดเจน

2.7.2 ปรับปรุงคู่มือการใช้แบบทดสอบในเรื่องการใช้ภาษา ให้เหมาะสมกับ
เด็กและเวลา

2.8 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 40 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์ หาค่าความยากง่าย (P) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) คัดข้อที่มีค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไปได้จำนวนข้อทดสอบดังนี้

ตอนที่ 1 แบบทดสอบที่ 1.1 การรู้คำศัพท์	จำนวน 10 ข้อ
แบบทดสอบที่ 1.2 การเข้าใจความหมายของคำ	จำนวน 10 ข้อ
ตอนที่ 2 แบบทดสอบที่ 2.1 การตอบคำถาม	จำนวน 3 ข้อ
แบบทดสอบที่ 2.2 การบอกชื่อสิ่งของ	จำนวน 4 ข้อ
ตอนที่ 3 ความสามารถทางการพูด การสร้างประโยคโดยการเล่าเรื่อง	จำนวน 5 ข้อ

2.9 นำแบบทดสอบที่ได้ค่าความยากง่ายตามที่ต้องการไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละตอน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความสามารถทางภาษา ด้านการรู้คำศัพท์ การเข้าใจความหมายของคำ การตอบคำถาม การบอกชื่อสิ่งของ การสร้างประโยคโดยการเล่าเรื่อง เรียงตามลำดับดังนี้ .81, .80, .98, .87, .90 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความสามารถทางภาษาทั้งฉบับ = .87

3. นำแบบทดสอบทั้งหมดที่มีค่าความเชื่อมั่นที่ต้องการมาจัดทำสำเนาตามต้นฉบับจริงสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

4. แบบแผนการดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยการใช้แผนการทดลองแบบ Randomized-Control-Group Pretest-Posttest Design (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 250)

ตารางแบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง	ค่าแตกต่าง
E ₁ R	T ₁	X _a	T ₂	DE ₁
E ₂ R	T ₁	X _b	T ₂	DE ₂
CR	T ₁	-	T ₂	DC

ความหมายของสัญลักษณ์

E ₁ R	แทน	กลุ่มทดลอง 1	ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง
E ₂ R	แทน	กลุ่มทดลอง 2	ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง
RC	แทน	กลุ่มควบคุม	ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง
X _a	แทน	กิจกรรมเล่าเรื่องคำรูปธรรม	
X _b	แทน	กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ	
T ₁	แทน	แบบทดสอบก่อนการทดลอง	
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง	
DE ₁	แทน	ค่าแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มที่ 1	
DE ₂	แทน	ค่าแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มที่ 2	
DC	แทน	ค่าแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม	

วิธีดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลอง มีขั้นตอนดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์
2. ทำการทดสอบความสามารถทางภาษาก่อนการทดลอง ด้วยแบบทดสอบความสามารถทางภาษา ชุดก่อนการทดลองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ตาราง 2 วัน-เวลาทดสอบความสามารถทางภาษา

วัน	เวลา	แบบทดสอบ	นักเรียน
จันทร์	09.00-09.30 น.	ตอนที่ 1,3	กลุ่มทดลอง 1
จันทร์	09.30-10.00 น.	ตอนที่ 1,3	กลุ่มทดลอง 2
จันทร์	10.00-10.30 น.	ตอนที่ 1,3	กลุ่มควบคุม
อังคาร	09.00-09.30 น.	ตอนที่ 2	กลุ่มทดลอง 1
อังคาร	09.30-10.00 น.	ตอนที่ 2	กลุ่มทดลอง 2
อังคาร	10.00-10.30 น.	ตอนที่ 2	กลุ่มควบคุม

3. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มได้ทำกิจกรรมวันๆละ 20 นาที เป็นเวลา 8 สัปดาห์ๆละ 4 วัน และสลับวัน เวลา ดังตาราง

ตาราง 3 การดำเนินการทดลอง

วัน	เวลา	เวลาที่ดำเนินการทดลอง		
		09.00 - 09.20	09.25 - 09.45	09.50 - 10.10
จันทร์		กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มควบคุม
อังคาร		กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง 1
พุธ		กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2
พฤหัสบดี		กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มควบคุม

4. ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทั้งกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุมด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการทำกิจกรรมดังตาราง

ตาราง 4 แผนการจัดกิจกรรม

กลุ่มทดลอง 1 การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง คำรูปธรรม	กลุ่มทดลอง 2 การกิจกรรมการเล่าเรื่อง คำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ	กลุ่มควบคุม การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง แบบปกติ
1. <u>ขั้นนำ</u> เตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่มกิจกรรมสนทนา โดยครูชี้แจงให้เด็กเข้าใจในการดำเนินกิจกรรม 2. <u>ขั้นดำเนินการทดลอง</u> 1. ให้เด็กออกมาเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์อย่างอิสระตามตารางกิจกรรมประจำวัน วันละ 4 คน 2. ให้เด็กซักถามถึงสิ่งที่เพื่อนเล่า 3-4 คำถาม 3. ครูใช้คำถามให้เด็กช่วยกันสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เพื่อนพูดเป็นคำรูปธรรมและครูเขียนคำรูปธรรมลงในบัตรคำให้เด็กดู แล้วให้เด็กอ่านออกเสียงคำนั้นพร้อมๆ กัน 4. เด็กคัดเลือกคำรูปธรรมจากบัตรคำที่ตนสนใจคนละ 1 คำ จากนั้นเด็กกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้เล่าเรื่องประจำวันวาง	1. <u>ขั้นนำ</u> เตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่มกิจกรรมสนทนา โดยครูชี้แจงให้เด็กเข้าใจในการดำเนินกิจกรรม 2. <u>ขั้นดำเนินการทดลอง</u> 1. ให้เด็กออกมาเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์อย่างอิสระตามตารางกิจกรรมประจำวัน วันละ 4 คน 2. ให้เด็กซักถามถึงสิ่งที่เพื่อนเล่า 3-4 คำถาม 3. ครูใช้คำถามให้เด็กช่วยกันสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เพื่อนพูดเป็นคำรูปธรรมและครูเขียนคำรูปธรรมลงในบัตรคำให้เด็กดู แล้วให้เด็กอ่านออกเสียงคำนั้นพร้อมๆ กัน 4. แจกกระดาษให้เด็กวาดภาพตามคำรูปธรรมจากบัตรคำที่ตนสนใจคนละ 1 ภาพ จากนั้นเด็กกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้เล่า	1. <u>ขั้นนำ</u> เตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่มกิจกรรมสนทนาโดยครูชี้แจงให้เด็กเข้าใจในการดำเนินกิจกรรม 2. <u>ขั้นดำเนินการทดลอง</u> 1. ให้เด็กออกมาเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์อย่างอิสระตามตารางกิจกรรมประจำวัน วันละ 4 คน 2. ให้เด็กซักถามถึงสิ่งที่เพื่อนเล่า 3-4 คำถาม 3. ครูใช้คำถามให้เด็กช่วยกันสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเพื่อนพูดเป็นคำรูปธรรม

กลุ่มทดลอง 1 การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง คำรูปธรรม	กลุ่มทดลอง 2 การกิจกรรมการเล่าเรื่อง คำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ	กลุ่มควบคุม การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง แบบปกติ
แผนเล่าเรื่องราวให้เกี่ยวเนื่องกันทุกคำ 5. ครูให้กลุ่มประจำวันออกมาเล่าเรื่องที่ร่วมกันวางแผน และช่วยกันเล่าเรื่องของกลุ่มตนเองให้เพื่อนฟัง 3. <u>ขั้นสรุป</u> เด็กร่วมกันอ่านออกเสียงคำรูปธรรมจากบัตรคำพร้อมกัน 4. <u>ขั้นประเมินผล</u> สังเกตการร่วมกิจกรรมและการสนทนาของเด็ก	เรื่องประจำวันวางแผนเอาภาพมาเล่าเป็นเรื่องราวให้เกี่ยวเนื่องกันทุกภาพ 5. ครูให้กลุ่มประจำวันออกมาเล่าเรื่องที่ร่วมกันวางแผน และช่วยกันเล่าเรื่องของกลุ่มตนเองให้เพื่อนฟัง 3. <u>ขั้นสรุป</u> เด็กร่วมกันอ่านออกเสียงคำรูปธรรมจากบัตรคำพร้อมกัน 4. <u>ขั้นประเมินผล</u> สังเกตการร่วมกิจกรรมและการสนทนาของเด็ก	3. <u>ขั้นสรุป</u> เด็กร่วมกันทบทวนคำรูปธรรมพร้อมกัน 4. <u>ขั้นประเมินผล</u> สังเกตการร่วมกิจกรรมและการสนทนาของเด็ก

5. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการทดลอง ทั้งกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบความสามารถทางภาษาหลังการทดลองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ตาราง 5 วัน - เวลาทดสอบความสามารถทางภาษาหลังการทดลอง

วัน	เวลา	แบบทดสอบ	นักเรียน
จันทร์	09.00-09.30 น.	ตอนที่ 1,3	กลุ่มทดลอง 1
จันทร์	09.30-10.00 น.	ตอนที่ 1,3	กลุ่มทดลอง 2
จันทร์	10.00-10.30 น.	ตอนที่ 1,3	กลุ่มควบคุม
อังคาร	09.00-09.30 น.	ตอนที่ 2	กลุ่มทดลอง 1
อังคาร	09.30-10.00 น.	ตอนที่ 2	กลุ่มทดลอง 2
อังคาร	10.00-10.30 น.	ตอนที่ 2	กลุ่มควบคุม

6. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์และหาคุณภาพด้วยวิธีทางสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. การหาคุณภาพของเครื่องมือ ทำตามลำดับขั้นดังนี้

1.1 หาค่าความยากง่าย (Difficulty)

1.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบตอนความเข้าใจภาษาโดยใช้สูตร KR -20

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 197 - 198)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

การหาค่าสถิติพื้นฐาน ของคะแนนจากการทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย
ใช้สูตรดังนี้

2.1 การคำนวณค่าความยากง่ายใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.
2538 : 210)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากง่าย
R แทน จำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก
N แทน จำนวนคนที่ทำข้อนั้นทั้งหมด

2.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ
อังคณา สายยศ. 2538 : 211)

$$D = \frac{RU - RL}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ D แทน ค่าอำนาจจำแนก
RU แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง
RL แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน
N แทน จำนวนนักเรียนกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน

2.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้สูตร Kuder Richardson KR. -20
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 197-198)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ r_{tt} คือ ค่าความเชื่อมั่น
n คือ จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
p คือ สัดส่วนผู้ทำถูกในข้อหนึ่ง ๆ นั่นคือสัดส่วนของคนทำถูก กับคนทั้งหมด
q คือ สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือ $1 - p$
 S_t^2 คือ คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การหาค่าเฉลี่ยของคะแนนใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2538 : 73)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3.2 การหาค่าความแปรปรวนของคะแนนใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา

สายยศ. 2538 : 77)

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

3.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 1

กลุ่มทดลอง2 และกลุ่มควบคุม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) แบบมี 1 ตัวประกอบ

(one - way analysis of variance) เมื่อ F คือค่าการแจกแจงของ F ส่วน MS_b คือความแปรปรวน

(Mean square) ระหว่างกลุ่ม MS_w คือความแปรปรวนภายในกลุ่ม (ล้วน สายยศ และอังคณา

สายยศ. 2538 : 113)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.4 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้ ANOVA ถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แล้วจะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้สูตร Scheffe's Test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 140 - 141)

$$S = \sqrt{(K - 1) F_{(\alpha; df_1, df_2)}} \sqrt{MS_E \left(\sum_{j=1}^K \frac{(C_j)^2}{n_j} \right)}$$

เมื่อ	S	แทน ค่าวิกฤตของ Scheffe'
	K	แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบกัน
	$F_{(\alpha; df_1, df_2)}$	แทน การเปิดค่า F ในตารางแจกแจงค่า F
	MS_E	แทน ค่าความคาดเคลื่อนของความแปรปรวนในตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน
	C_j	แทน สัมประสิทธิ์ Contrast
	n_j	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันผู้วิจัยขอเสนอสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

S^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนน

F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution

df แทน ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)

MS แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)

SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)

** แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กลุ่มทดลอง 1 แทน กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม

กลุ่มทดลอง 2 แทน กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบ
การวาดภาพ

กลุ่มควบคุม แทน กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมกิจกรรมเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพมีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยเสนอข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและความแปรปรวนของคะแนนความสามารถทางภาษาของเด็กนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่ม ก่อนการทดลอง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติหลังการทดลอง และถ้าพบความแตกต่างของคะแนนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเป็นรายคู่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ทำการวัดก่อนและหลังการทดลอง ผลปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความสามารถของเด็กปฐมวัย 3 กลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
กลุ่มทดลอง 1	28.15	28.871	42.80	43.063
กลุ่มทดลอง 2	29.35	65.607	64.30	38.747
กลุ่มควบคุม	27.35	65.818	41.55	96.471

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่ม ก่อนการทดลอง

ตาราง 7 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย 3 กลุ่มก่อนการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	40.53	2	20.26	.38
ภายในกลุ่ม	3045.65	57	53.43	
รวม	3086.18	59		

จากตาราง 7 แสดงว่า ก่อนการทดลองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ มีความสามารถทางภาษาไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติหลังการทดลอง เมื่อพบความแตกต่างของคะแนนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเป็นรายคู่ ผลปรากฏดัง ตาราง 8

ตาราง 8 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่มหลังการทดลองโดยใช้ค่าแตกต่าง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6542.50	2	3271.25	55.05 **
ภายในกลุ่ม	3387.35	57	59.42	
รวม	9929.85	59		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 แสดงว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ มีค่าเฉลี่ยความสามารถทางภาษาหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน จึงต้องทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ต่อไป

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่ม หลังการทดลองเป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มควบคุม
กลุ่มทดลอง 1	42.80	-	21.5**	1.3
กลุ่มทดลอง 2	64.30		-	22.8**
กลุ่มควบคุม	41.55			-

จากตาราง 9 แสดงว่า ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบกรวาคภาพแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม และกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ หลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองที่มุ่งศึกษาผลของการจัดประสบการณ์ กิจกรรม การเล่าเรื่องคำรูปธรรม กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ ที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นแนวทางให้ ครู ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ใช้ประโยชน์ในการพัฒนากิจกรรมทางภาษา เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีในการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่อง ที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยใน 3 ลักษณะคือ กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพและกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องคำรูปธรรม การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพและการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียน ชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนกิ่งอำเภอเหล่าเสือโก้ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 25 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียน ชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2540 ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรคือ โรงเรียนบ้านเหล่าเสือโก้ก จำนวน 60 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเพื่อแบ่งเป็น กลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน

กลุ่มทดลอง 1 ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม

กลุ่มทดลอง 2 ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ

กลุ่มควบคุม ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ
2. สื่อประกอบการเล่าเรื่อง ได้แก่ บัตรสำหรับเขียนคำ และบัตรสำหรับวาดภาพ
3. แบบทดสอบความสามารถทางภาษา

วิธีดำเนินการทดลอง

1. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 1 สัปดาห์
2. ทำการทดสอบก่อนการทดลองกับเด็กปฐมวัยทั้งกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบความสามารถทางภาษา
3. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มในช่วงกิจกรรมสนทนาตอนเช้า โดยแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมทุกวัน ๆ ละ 20 นาที เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 4 วัน วันละ 1 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 32 ครั้ง
4. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการทดลองทั้ง 3 กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบความสามารถทางภาษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบทดสอบความสามารถทางภาษา
2. เปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 1 ตัวประกอบ (One-Way Analysis of Variance)

3. เปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ เป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Scheffe's Test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ มีความสามารถทางภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ แตกต่างจากกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม และกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม และกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า

ก่อนการทดลองความสามารถทางภาษาของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ มีความสามารถทางภาษาไม่แตกต่างกัน เมื่อหลังการทดลองแล้วพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบการวาดภาพ มีความสามารถทางภาษาแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม และกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 64.30$) รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม ($\bar{X} = 42.80$) และ การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ ($\bar{X} = 41.55$) ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางภาษาแตกต่างจากการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมและการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ เพราะ

1.1 จากการจัดกิจกรรมที่เป็น โอกาสให้เด็กได้แสดงออกโดยการเล่าเรื่องราว ข่าวดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน หรือได้พบเห็นจากแหล่งต่าง ๆ และให้เพื่อนได้ซักถามในเรื่องราวที่เล่า ทำให้เด็กสามารถพัฒนาคำศัพท์ใหม่ ๆ ผูกการฟัง การพูด ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน (มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์. 2537 : 49 - 50) จากการส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์จะช่วยขยายความเข้าใจของเด็กให้กว้างขวางยิ่งขึ้นจากการสื่อสาร สนทนาพูดคุยที่มีความหมาย มีความเข้าใจมาจากพื้นฐานประสบการณ์ของเด็กเอง ช่วยให้การเรียนรู้ภาษาของเด็กง่ายยิ่งขึ้น (อารี สัมพลวิ. 2537 : 188) นอกจากนี้การเล่าเรื่องจะช่วยส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้ฟังที่ดี มีความสนใจในเรื่องที่เล่าและอยากมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์คำจากเรื่องราว (Brewer. 1995 : 194) แสดงให้เห็นว่าในการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจะช่วยส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กมีโอกาสพูด คิด และกระทำในสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง และได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางภาษา ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาได้ดียิ่งขึ้น

1.2 การสร้างคำรูปธรรม หรือคำที่เด็กรู้ความหมายคืออยู่แล้ว โดยจัดกิจกรรมให้เด็กเล่าเรื่องให้เพื่อนฟัง แล้วช่วยกันสรุปนำคำที่เด็กสนใจมาเขียนเป็นคำให้เด็กอ่านในลักษณะของคำรูปธรรม ช่วยเด็กสามารถพัฒนาภาษาโดยการเชื่อมโยงประสบการณ์กับตัวหนังสือ ซึ่ง บลัด (Blood. 1996 : abstract) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กพบว่า เด็กสามารถที่จะเขียนชื่อของตนเองได้ก่อน เนื่องจากชื่อของเด็กถูกเรียก และพบเห็นอยู่เป็นประจำทุกวัน และทำให้เด็กนึกเป็นภาพ และเขียนคำได้ จะช่วยเป็นแนวทางให้เด็กได้เรียนรู้คำอื่น ๆ ต่อไป สอดคล้องกับ กรอฟ (Groff. 1974 : 573) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้คำสั้น หรือคำรูปธรรมทำให้เด็กใช้เวลาในการจำคำน้อยลง สามารถให้เด็กอ่านได้ทันที สอดคล้องกับ ริคส์ (Reads) ที่กล่าวว่า คำที่เด็กสะกดและคิดขึ้นเอง ทำให้เด็กสามารถเขียนได้มากขึ้น (จริยาภรณ์ สุกุลพราหมณ์. 2539 : 18 ; อ้างอิงจาก Reads. 1975.) ซึ่ง ทิล และซัลบี้ (Essa. 1996 : 361 ; citing Teale & Sulzby. 1986) กล่าวว่า การเรียนรู้คำและการแสดงออกทางภาษาของเด็กเกิดจากการเรียนรู้โดยวิถีธรรมชาติ นั่นคือ เรียนรู้จากประสบการณ์ที่เด็กเคยพบเห็น สนใจ หรือคุ้นเคย เด็กจะเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องทั้งทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน

1.3 การวาดภาพจากคำรูปธรรม หรือคำที่ตนสนใจ ช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจความหมายของคำมากยิ่งขึ้น การวาดภาพจากสิ่งที่ตนเคยมีประสบการณ์เป็นพื้นฐานอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาภาษาของเด็กเพราะเป็นการแสดงออกทางความคิดทำให้เด็กเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์

ได้ดี (นิยดา ประพตติกิจ. 2539 : 161) เพราะขณะวาดภาพเด็กจะพูดคุยกับเพื่อน หรือแม้แต่กับภาพของตนเอง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เด็กจะค้นพบโครงสร้างของภาษาอย่างมีความหมายด้วยตนเอง จากตัวอักษร คำศัพท์ การใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ หรือในรายการโทรทัศน์ ทำให้เด็กสามารถอ่านได้ ซึ่งตัวอักษรต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นประกอบภาพที่วาดเป็นคั่นบ่งชี้ว่า เด็กเริ่มที่จะเข้าสู่การเรียนรู้ การสะกดคำ (Stewig and Simpson. 1995 : 243 - 245) ดังนั้น การเขียนของเด็กไม่ว่าจะเป็นการวาดภาพ หรือการเขียนคำจะต้องเกิดจากประสบการณ์ทางสังคม และการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู (Susan and Kathlee. 1993 : 48)

1.4 การให้เด็กเล่าเรื่องราวเป็นกลุ่มโดยนำภาพที่ตนวาดจากคำรูปธรรมที่สนใจมาจับกลุ่มร่วมกันวางแผน แล้วนำภาพมาเล่าเรื่องให้ต่อเนื่อง และมีความหมาย ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาเพิ่มมากขึ้น ราศี ทองสวัสดิ์ (2533 : 32 - 33) ได้กล่าวว่า การเล่าเรื่องราวของเด็กช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ เช่น ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่เด็กมีโอกาสดำเนินการ สนทนากันเป็นเรื่องราวที่ต่อเนื่อง และมีความหมาย จะช่วยเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาได้เป็นอย่างดี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2526 : 246) การเล่าเรื่องเป็นการเรียนรู้ภาษาที่สำคัญของเด็ก อาจเป็นการนำประสบการณ์ของตนเองมาเล่าให้เพื่อนฟัง หรือนำภาพผลงานที่เด็กวาดระบายสี แล้วเล่าจากผลงาน หรือช่วยกันเล่าเรื่องเป็นกลุ่ม เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก และใช้ความคิดร่วมกับเพื่อนอย่างเสรี ซึ่ง จินิชี (Essa. 1996 : 354 ; citing Gineshi. 1987) ได้กล่าวว่า กิจกรรมทางภาษาของเด็กไม่จำเป็นต้องได้รับการสอนจากครูโดยตรง แต่ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางภาษาตามธรรมชาติอย่างมีความหมาย ไม่ว่าจะเป็นการสนทนา เล่าเรื่องราว วางแผนร่วมกันอภิปรายกับเพื่อน ๆ หรือการแสดงออกในด้านอื่น ๆ ระหว่างเด็กกับเด็ก และเด็กกับครู การเล่าเรื่องของเด็กจึงต้องอาศัยภาพเพื่อให้เข้าใจในเรื่องราว เพื่อให้การเล่าเรื่องมีความหมายมากยิ่งขึ้น (Ruddle and Ruddle. 1995 : 50) ดังนั้น การเล่าเรื่องราวจากสิ่งที่ตนสนใจร่วมกับเพื่อน นับว่าเป็นวิธีการที่ช่วยตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติ และส่งเสริมความสามารถทางภาษาของเด็กได้ดีอีกด้วย

1.5 การอ่านคำรูปธรรมจากเรื่องราวที่ตนเล่า และได้ทบทวนคำ หลังทำกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบภาพที่วาดเป็นกลุ่มช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจความหมายของคำรูปธรรมมากขึ้น เป็นที่น่าสังเกตว่า การอ่านคำของเด็กเกิดจากแรงจูงใจ และประสบการณ์ที่เด็กเคยได้รับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การอ่านคำจากสัญลักษณ์ หรือรูปภาพ และได้รับการตอบสนองจากบุคคลอื่นด้วย (Susan and Kathlee. 1993 : 39) ซึ่ง เฟอร์ไรโด และคนอื่น ๆ (Brewer. 1995 : 205 ; citing Ferreido and Teberosky. 1982 ; Kontos. 1986) กล่าวว่า พัฒนาการทางการอ่านมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเข้ากับทักษะด้านอื่น ๆ จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี

การจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ เป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมความสามารถทางภาษาแก่เด็กปฐมวัยได้ เพราะเด็กได้แสดงออกทางภาษา ทั้ง การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การจัดประสบการณ์กิจกรรมดังกล่าว ช่วยให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางภาษาในด้าน การรู้คำศัพท์ การเข้าใจความหมายของคำ การตอบคำถาม การบอกชื่อสิ่งของ และการเล่าเรื่องจากภาพได้ดีขึ้น ซึ่ง เอสซ่า (Essa. 1996 : 357) กล่าวว่า กิจกรรมดังกล่าว ยังช่วยส่งเสริมทักษะทางสังคม ความคิดสร้างสรรค์ การจับใจความจากเรื่องราวที่ได้รับฟังมา การกล้าแสดงออก และความเชื่อมั่นของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม และกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ มีความสามารถทางภาษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงขึ้นทั้งสองกลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมมีคะแนนเฉลี่ย = 42.80 และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ มีคะแนนเฉลี่ย = 41.55 ตามลำดับซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

การที่ค่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มสูงขึ้น เพราะการเล่าเรื่องเป็นสิ่งที่ช่วยผลักดันให้เกิดจินตนาการของตนเองที่พร้อมจะถ่ายทอดไปสู่บุคคลอื่น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทางภาษาของเด็ก และถ้าเด็กมีโอกาสได้เล่าเรื่องราวเป็นกลุ่มย่อมส่งผลต่อการพัฒนาคำศัพท์ มีความสนุกสนานในการนำเรื่องราวมาเล่าต่อเป็นเรื่องเดียวกัน ก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะทางการอ่าน การฟัง การพูด และการเขียน (Essa. 1996 : 358 ; citing Hough, Nurss, & Wood. 1987) ดังนั้นกลุ่มเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมย่อมมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ ถึงแม้จะไม่แตกต่างกันทางสถิติ

การที่ค่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน โดยกลุ่มทดลอง 1 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม ทั้งนี้มีข้อสังเกตที่บ่งชี้ว่า การสอนภาษาจะต้องประกอบด้วย การฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่งผลปรากฏในกลุ่มทดลอง 2 ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง ($X = 64.30$) แต่ในกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางภาษาไม่แตกต่างกันนั้น เพราะทดลอง 1 ใช้เฉพาะการฟัง พูด และอ่าน กลุ่มควบคุมใช้เฉพาะการฟังและการพูด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การสอนภาษาให้กับเด็กปฐมวัยควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกในการใช้ภาษาทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจตามธรรมชาติของเด็ก

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษา

1. การเล่าเรื่องรายบุคคล ขณะดำเนินกิจกรรมในระยะแรกของการทดลองเด็กทั้ง 3 กลุ่ม จะมีพฤติกรรมคล้ายคลึงกันในการเล่าเรื่องราว บางคนจะเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์สั้น ๆ ไม่ได้ใจความ ครูมีบทบาทในการกระตุ้นเพื่อขยายความคิดให้เด็กเล่าเรื่องให้มีความหมาย และได้ใจความ สามารถนำสู่การหาคำรูปธรรม ซึ่งในการหาคำรูปธรรมในช่วงแรก เด็กจะไม่สามารถบอกได้ ครูจึงใช้วิธีการพูดคุยตัวอย่างเพื่อให้เด็กเข้าใจ
2. การเล่าเรื่องเป็นกลุ่ม ขณะดำเนินกิจกรรมในระยะแรกของการทดลองในกลุ่มที่ 1 เด็กจะเลือกคำที่ตนเองสนใจได้ แต่เมื่อมาเข้ากลุ่มแล้ว เด็กจะเล่าเรื่องราวประกอบคำของตนเองเท่านั้น แต่ไม่ยอมเล่าให้เชื่อมโยงกับเรื่องราวของเพื่อน ครูจึงนำเด็กที่เลือกคำที่ตนเองสนใจได้แล้ว มาจับกลุ่ม และให้เด็กในกลุ่มเล่าทีละคน โดยมีครูคอยชี้แนะเพื่อให้เป็นเรื่องราวที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกัน จากนั้นจึงกระตุ้นให้เด็กกลุ่มอื่น ๆ มีโอกาสมาเล่าเรื่องราวของกลุ่มตนเองให้เพื่อนฟัง โดยครูคอยให้คำชมเชย เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในการแสดงออกจากการเล่าเรื่องเป็นกลุ่ม
3. การวาดภาพประกอบคำรูปธรรม ขณะดำเนินกิจกรรมในระยะแรกของกลุ่มทดลอง 2 เด็กบางคนยังไม่กล้าวาดภาพประกอบคำ และเด็กบางคนจะพูดล้อเพื่อนว่า “วาดอะไร ไม่เหมือนเลข” ทำให้เพื่อนอายขาดความเชื่อมั่นที่จะนำภาพของแต่ละคน ถึงแม้จะไม่เหมือนกัน แต่ถ้าบอกได้ว่าตนเองวาดอะไร ตรงกับคำที่ต้องการ ก็เป็นภาพที่ดี ครูชอบ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับเด็ก

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม ประกอบการวาดภาพ มีความสามารถทางภาษาแตกต่างจากเด็ก 2 กลุ่ม ซึ่งชี้ให้เห็นการวาดภาพจากคำที่เด็กสนใจ ตลอดจนการเล่าเรื่องจากภาพจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น ครู หรือผู้ใหญ่ควรที่จะมีบทบาทในการชักจูงสนับสนุนให้เด็กอ่านคำที่พบเห็นและสนใจ แล้วนำมาวาดเป็นรูปภาพประกอบคำ เพื่อถ่ายทอดความคิดและสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ จะเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ และส่งเสริมความสามารถทางภาษา ที่สอดคล้องกับความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก
2. ครูควรจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบการวาดภาพให้กับเด็ก เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้หมุนเวียนกันออกมาเล่าเรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่ตนเองสนใจอย่างอิสระ เด็กกับครูช่วยกันคิดสรุปหาคำรูปธรรม หรือคำที่เด็กสนใจ เพื่อนำมาอ่านและวาดภาพ พร้อมกับ นำภาพจัดเรียง

อันดับก่อนหลังเพื่อให้การเล่าเรื่องราวต่อเนื่อง และน่าสนใจเป็นกลุ่ม ในระยะ 1 - 2 สัปดาห์แรก ครูควรจะสาธิตให้เด็กดูพร้อมยกตัวอย่างกลุ่มเพื่อนที่ทำถูกต้อง โดยบอกถึงลักษณะของกิจกรรม กลุ่มจากนั้นเมื่อพบว่าเด็กกลุ่มไหนสามารถพัฒนาขึ้น ให้ครูกล่าวชมเชยถึงความก้าวหน้า ไม่ควรเปรียบเทียบความสามารถของเด็กระหว่างกลุ่ม ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ยังสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมด้านอื่น ๆ เช่น กิจกรรมศิลปะ เป็นต้น นอกจากจะช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กแล้ว เด็กได้มีโอกาสดูวางแผนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และช่วยให้ครูรู้จักเด็กทุกคนได้ดีขึ้น ทั้งทางด้านกระบวนการคิดและประสบการณ์ความเป็นอยู่ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรม เด็กจะเรียนรู้การอ่านเขียนได้เองโดยไม่จำเป็นต้องบังคับเรียนเขียนอ่าน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษา โดยใช้รูปแบบกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของเด็ก เช่น พัฒนาการทางด้านสังคม พัฒนาการทางด้านอารมณ์ และสติปัญญา เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบภาพ ที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย
3. ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการเล่นเกมทางภาษา ที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา นาคสกุล. “บทบาทของภาษากับการพัฒนาประเทศไทยในระยะยาว”,
สุโขทัยธรรมมาธิราช. 9(1) : 33 - 37 ; มกราคม - เมษายน 2539.
- กาญจนา สุวรรณธาร. ความเชื่อมั่นในตนเองและความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสร้างสรรค์สร้างที่ครุมีปฏิสัมพันธ์และไม่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- ขจิตพรรณ ทองคำ. การเล่นบทบาทสมมติโดยเด็กมีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเล่นที่มีผลต่อการลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและความสามารถทางภาษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก.
 กรุงเทพฯ : 2528.
- _____ คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความพร้อมทางการอ่านระดับก่อนประถมศึกษา
เอกสารกองการวิชาการลำดับที่ 9/2533. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว, 2533
- _____ แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล ปีที่ 2 เล่ม 1-2. กรุงเทพฯ :
 ศุภสภาลาดพร้าว, 2536.
- คณิง เขียวพงษ์. “กลวิธีฝึกการพูดให้เด็กเล็ก,” มิตรครู. 33(2) : มกราคม 2534.
- ✓ จริยาภรณ์ สกุลพราหมณ์. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูอนุบาลที่ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ : กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
 อัดสำเนา.
- จรรยา สุวรรณทัต และคนอื่น ๆ. อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็ก. กรุงเทพฯ :
 สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้า, 2529.
- จิระภา กัณธิยาภรณ์. วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่ส่งผลต่อความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ฉวีวรรณ กินาวงศ์. การศึกษาเด็ก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2533.

- ฉันทนา ภาคบกข. “การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการพัฒนาภาษาแบบ Whole Language สำหรับเด็กปฐมวัย,” สภาพแวดล้อมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาภาษาสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 8-9 พ.ค. 2538.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- ชุดิมา ลัจจานนท์. “ปัญหานำรู้ของคุณพ่อคุณแม่เกี่ยวกับการอ่านของลูก,” แม่และเด็ก 4(63) : 51-56 : กุมภาพันธ์ 2524.
- ดวงเดือน ศาสตรภัทร. การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- ถนอมวงศ์ ล้ายอมรรผล. “กระบวนการอ่าน,” ใน การพัฒนาและส่งเสริมความเก่งของลูกรัก. กรุงเทพฯ : แพลน พับลิชชิ่ง, 2532.
- ทวี สุรเมธี. ความพร้อมในการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดชุมพร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- นงเยาว์ แสงเพ็ญแข ประภาพันธ์ นิลอรุณและสมศักดิ์ ศรีมาโนชน. วิธีสอนกลุ่มทักษะความพร้อมในการเรียนอ่าน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2522.
- นิตยา ประพุดกิจ. การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2539.
- บันลือ พดุษะวัน. “ประสบการณ์ทางภาษาของเด็กก่อนวัยเรียน,” ประชาศึกษา. กรุงเทพมหานครพรว, 5(กุมภาพันธ์) 2534.
- บุญยงค์ เกสเทศ. ศาสตร์และศิลป์แห่งภาษา. กภาพสิทธิ์ : ประสานการพิมพ์. 2535.
- ๑) มุขบง ดันติวงศ์. “มิติใหม่การสอนระดับปฐมวัย,” ในเอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง นวัตกรรมการสอนภาษากับธรรมชาติในการอ่านเขียนของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : คณะวิชาครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม, 2535.
- ๑) บำเพ็ญ การพานิชย์. พัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- ประมวญ ดิกลินสัน. เมื่อลูกรักได้ครู่ดี. กรุงเทพฯ : พับลิคิสนเนส พรินท์, 2536.
- ประสงค์ ราชณสุข และคนอื่น ๆ. การศึกษาค้นคว้าและวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยของเด็กๆ. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

- ปานดา ใช้เทียมวงศ์. “หนูน้อยน่ารัก,” ทักษะทางภาษาของเด็ก. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ๑ พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ. ปฐมวัยศึกษา : กิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อฝึกทักษะพัฒนาการและการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ✓ พัทรี ผลโยธิน. “พัฒนาภาษาแบบธรรมชาติในวัยอนุบาล,” รักลูก. 1 : 195-196 ; ตุลาคม 2537.
- พัฒนาพร สุทธิยานุช. การรู้จักออกคำเสียงภาษาไทยกลางของเด็กก่อนวัยเรียนที่พูดภาษาเขมรเป็นภาษาพื้นเมืองในจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- ภาวาส บุญนาค. “ภาษาไทยของเรา,” วารสารสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย. 26 (1-2) เม.ย.2537 - มี.ค. 2538.
- มนิรัตน์ สุกโชติรัตน์. ไขปัญหาการดูนิทาน : แนวทางการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- มาณวิภา ผลวิรุฬห์. ความสามารถในการเล่าเหตุการณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนโดยใช้ทักษะละครสร้างสรรคกับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ๑ โมรี ชื่นสำราญ. เอกสารประกอบการสอนไทย 101 : ทักษะและความรู้ทางภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- ๑ เขียวพา เคะะคุปต์. กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2525.
- _____ . กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2528.
- ราตี ทองสวัสดิ์. “การจัดห้องเรียนสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน,” เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : เจริญผล, 2526.
- _____ . “สอนอย่างไรจึงจะได้เด็กที่ต้องการ,” วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 27(1) ; ตุลาคม - พฤศจิกายน 2535.
- _____ . “หนูน้อยน่ารัก,” ภาษาของเด็ก. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ๗ รุ่งทิวา จักรกร. วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- ๑ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ :

ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2538.

วันเพ็ญ บุญประกอบ. "ลักษณะและธรรมชาติของเด็กวัยอนุบาล," พาสักรักเข้าเรียนอนุบาล.

พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : แพลน พับลิชชิง จำกัด, 2536.

วิณี ชิตเชิดวงศ์. การศึกษาเด็ก. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, 2537.

ศรียา นิยมธรรม และประภัศร นิยมธรรม. พัฒนาการทางภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ :

บรรณกิจเทรดดิ้ง, 2519.

สมิทธิ์ สระอุบล. พื้นฐานทางมานุษยวิทยาและพจนานุกรมศัพท์ที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ :

โอเดียนสโตร์, 2532.

สิริมา ภิญโญนันตพงษ์. แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ : แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา.

กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล, 2538.

สุโขทัยธรรมาริราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารประกอบการสอนชุด พฤติกรรมการสอน.

หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพฯ : 2526.

_____ เอกสารประกอบการสอนชุด สื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษาหน่วยที่ 1-7.

กรุงเทพฯ : 2527.

_____ เอกสารประกอบการสอนชุด วรรณกรรมและลีลาคีรีระดับปฐมวัยศึกษา.

หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพฯ : 2537.

สนธยา อ่อนน้อม. ผลของการเสริมแรงในกิจกรรมการเล่าเรื่องที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง

ของเด็กปฐมวัย. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

สุวรรณ ไซยะธน. การศึกษาความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลและภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้

รับการจัดประสบการณ์โดยการตั้งคำถาม. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

สุวัฒน์ มุทเมธา. การเรียนการสอนในปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2523.

✿ หรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวัยศึกษาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2535.

๐ อภิญา กังสนารักษ์. การศึกษาพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคใน

การสื่อความหมายของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของกรมประชา

สงเคราะห์และในครอบครัวปกติ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

- อรุณี เหลืองหิรัญ. การศึกษาความพร้อมทางภาษาและการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับยอด. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- อรุณี เอี่ยมพงษ์ไพฑูรย์. ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาโดยการเสริมประสบการณ์คณิตศาสตร์ประกอบสื่อ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- ๑ อารี สัมพลวี. นวัตกรรมการปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ : สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก, 2535.
 _____ . นวัตกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ, ในประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการปฐมวัยศึกษาหน่วยที่ 4-7. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2537.
- ๑ อุบล เวียงสมุทร. ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- Bergeron, B. What does The Term Whole Language mean? A Definition from The Literature. Journal of Reading Behavior, 1990.
- Blood, Janet R. W. What's in a name? The role of name writing in children's literacy acquisition. University of Virginia, 1996. p.153.
- Bredenkamp, Sue" (Ed.) Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs Serving Children From Birth Through Age Eight. (Position Statement). Washington D.C. : National Association for the Education of Young Children, 1986.
- Brewer, Jo Ann. Introduction to early childhood education : Preschool through primary grades. 2nd ed. United states : A Simon & Schuster Company, 1995.
- Downing. J. and D. Thackray. Reading Readiness. London University of London Press. 1971.
- Essa, E. Introduction to early childhood education. 2nd ed. Albany : Delmar Publishers, 1996.
 _____ . Language Development Through Curriculum Language Activities. 1996.
- Groff, P. "The topsy-turvy world of "sight" word," The Reading Teachers. 1974.

Hayakawa, S.I. Language in Thought and Action. New York : Harcourt Brace Jovanovich, Inc., 1972.

Honig, A.S. "Language environment for young children," Young Children. 1982.

Rich, J. H. and Liebert, M. R. The Child : a contemporary view of development. (3rd ed.) Englewood Cliffs, N. J : Prentice Hall, 1991.

Ruddle, Robert B. and Ruddle Rapp M. Teaching children to read and write : becoming an influential teacher. Massachusetts : A Simon & Schuster Company, 1995.

Stewig, W.J. and Simpson, Jett M. Language arts in the early childhood classroom. California : Wadsworth Publishing Company, 1995.

Susan, B.N. and Kathlee A.R. Language and Literacy Learning in the Early Years An Integrated Approach. Holt, Rinehart and Winston, Inc. 1993.

Wiladluk Chuawanlee. Determinants of Emergent Reading. A Dissertation Submitted to the University of Hawai'i. 1993.

Winch, C. Language ability and Educational achievement. New York : Routledge, 1990.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

**คู่มือการใช้แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม
กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพและกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ**

**แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม
กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพและกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ**

ภาพประกอบกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพของเด็กกลุ่มทดลอง 2

คู่มือการใช้แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ในกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ

หลักการและเหตุผล

กิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ เป็นการจัดประสบการณ์โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้พูด เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ตามที่ตนสนใจเพื่อฝึกการเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี ทั้งยังเกิดการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ จากการพูดคุยสนทนา คำศัพท์ที่เกิดจากการพูดคุยของเด็ก เป็นคำที่เด็กสามารถเข้าใจได้ดี เด็กสามารถนึกภาพได้ หากเด็กได้วาดภาพประกอบคำที่ตนสนใจและนำมาเล่าเป็นเรื่องราวที่ต่อเนื่องกันเป็นกลุ่ม ทำให้เด็กเกิดความสนุกสนาน เพราะเด็กเป็นผู้คิดและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึงทุกคน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ภาษาทุก ๆ ด้านไปพร้อมกัน ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในการจัดประสบการณ์ กิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ ได้นำแนวคิดพื้นฐานมาจากคำที่เด็กพูดแล้วเด็กสามารถนึกภาพประกอบคำนั้นได้ซึ่งเรียกว่า คำรูปธรรม (Sight words) และการเรียนรู้ที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางมาเป็นฐานในการสร้างประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาให้กับเด็กปฐมวัย

จุดมุ่งหมาย

การจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ

1. เพื่อให้เด็กเรียนรู้ และพัฒนาคำศัพท์ และนำไปสู่การพัฒนาความสามารถทางภาษาต่อไป
2. เพื่อให้เด็กสามารถเชื่อมโยงและถ่ายทอดความรู้เดิม และความรู้ใหม่ที่มีความสัมพันธ์กัน โดยการสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องจากการวาดภาพ และเล่าเรื่องราวที่ต่อเนื่องจากภาพที่วาด

หลักการจัดกิจกรรม

1. กิจกรรมนี้จัดในช่วงเวลากิจกรรมสนทนาตอนเช้าใช้เวลาประมาณ 20 นาที
2. การปฏิบัติกิจกรรมดำเนินตามลำดับขั้นตอนดังนี้
 - 2.1 แนะนำวิธีเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ และกระตุ้นให้เด็กพร้อมที่จะออกมาเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้เพื่อนและครูฟังเช่น

2.2 สร้างข้อตกลงกับเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง ดังนี้

2.2.1 ผู้ที่ออกมาพูดหน้าชั้นให้พูดด้วยเสียงที่ดัง ฟังชัดเจน

2.2.2 ก่อนที่จะพูดเรื่องราวต่าง ๆ ผู้ที่ออกมาพูดต้องกล่าวคำ “สวัสดี” กับผู้ฟังก่อนทุกครั้ง

2.2.3 เมื่อผู้พูดกล่าวคำ “สวัสดี” จบ ผู้ฟังต้องปรบมือพร้อมกันทุกครั้งและนั่งฟังด้วยความตั้งใจไม่คุยกันขณะที่เพื่อนกำลังพูด

2.2.4 เมื่อผู้พูดพูดจบ ใครมีคำถามจะซักถาม ให้ยกมือและใช้คำถามที่ไม่ซ้ำกับเพื่อนคนอื่น ๆ โดยเมื่อเพื่อนเล่าจบ 1 คน ให้ถามคำถามได้ 3 คน ๆ ละ 1 คำถามเท่านั้น

2.2.5 ให้ผู้พูดหรือผู้ที่ออกมาเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ตอบคำถามเพื่อนที่ละคนด้วยเสียงที่ดังฟังชัดเจน

2.2.6 ครูนำสรุปถึงสิ่งที่เพื่อนพูดร่วมกัน เพื่อหาคำร่วมที่เป็นรูปธรรมอย่างน้อย 1 คำ และเด็กเลือกวาดภาพประกอบคำที่สรุปที่ตนเองชอบมา 1 คำ

2.2.7 เด็กจับกลุ่มตามต้องการกลุ่ม ๆ ละ 4 คน แล้วนำภาพมาจัดวางเพื่อเล่าเรื่องราวให้ต่อเนื่องกันทั้งกลุ่ม

2.2.8 เมื่อได้ยื่นสัญญาณ “กระดิ่ง” เด็กทุกกลุ่มพร้อมที่จะเล่าเรื่องและรับฟังเพื่อน ครูให้เด็กออกมาเล่าเรื่องวันละ 1 กลุ่มตามสัญลักษณ์ประจำวัน

2.2.9 ทบทวนคำรูปธรรมโดยอ่านพร้อมกัน 2 ครั้ง

2.3 ใช้เวลาในการทำกิจกรรมทุกกิจกรรม 20 นาที ดังนี้

2.3.1 เด็กออกมาเล่าเรื่องวันละ 4 คน ใช้เวลาประมาณ 8 นาที

2.3.2 เด็กวาดภาพประกอบคำรูปธรรม 1 คำ และจับกลุ่มวางแผนและเล่าเรื่อง ใช้เวลาประมาณ 10 นาที

2.3.3 ทบทวนอ่านคำรูปธรรมพร้อมกัน 2 ครั้ง ใช้เวลาประมาณ 2 นาที

3. การเตรียมสื่อและอุปกรณ์ ประกอบการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ

3.1 บัตรสำหรับวาดภาพขนาด 5x8 นิ้ว จำนวน 640 แผ่น

3.2 บัตรสำหรับเขียนคำขนาด 4x8 นิ้ว จำนวน 192 แผ่น

3.3 สีเมจิก 12 สี จำนวน 2 โหล

3.4 กระเป๋าน้ำ 2 ชุด

3.5 สัญลักษณ์ประจำตัวเด็กรูปต่าง ๆ ไม่ซ้ำกันเท่าจำนวนเด็ก พร้อมเขียนชื่อด้านหลังภาพ

3.6 สัญลักษณ์กลุ่มประจำวัน 4 วัน

บทบาทครู

ในการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ ปฏิบัติ ดังนี้

1. ศึกษาแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพให้เข้าใจชัดเจนก่อนลงมือจัดกิจกรรม
2. ให้โอกาสเด็กได้แสดงออกอย่างอิสระในการเล่าเรื่องราว กระตุ้นให้เด็กคิดคำถามเพื่อน หลังจากเพื่อนเล่าเรื่องราวต่าง ๆ จบ
3. ต้องระลึกเสมอว่า ผลงานที่ได้จากการวาดภาพประกอบคำของเด็กแต่ละคนนั้น จุดประสงค์เพียงเพื่อสื่อความหมายออกมาให้ผู้ฟังเข้าใจให้ชัดเจนตรงกับคำศัพท์ที่เด็กพูดเท่านั้น ไม่ได้คาดหวังว่าผลงานจะต้องสวยงามหรือเหมือนจริง
4. ไม่ใช้คำพูดที่แสดงการเปรียบเทียบผลงานของเด็กแต่ละคน เพียงกระตุ้นชี้ชวนให้เด็กได้สังเกตถึงความเหมือนความแตกต่างของภาพเพื่อน ๆ เพื่อนำไปสู่การสังเกตตัวอักษรและสัญลักษณ์ เพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีในการเรียนรู้ภาษาต่อไป
5. พยายามจัดกิจกรรมให้อยู่ในช่วงเวลาที่กำหนดเป็นช่วงที่อยู่ในความสนใจของเด็กในวัยนี้
6. จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ประกอบกิจกรรมให้พร้อม
7. สังเกตและเชิญชวนเด็กให้ร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง ให้ความสำคัญและความสนใจกับเด็กทุก ๆ คน ถ้าพบว่าเด็กส่วนหนึ่งไม่สนใจในกิจกรรม ครูควรใช้วิธีการที่เหมาะสมในการชี้ชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนต่อไป

บทบาทของเด็ก

ครูควรชี้แจงให้เด็กทราบบทบาทของตน ดังนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ตกลงกันไว้
2. พยายามให้นักเรียนพูดในสิ่งที่ตนมีประสบการณ์ และวาดภาพประกอบคำจากคำที่สรุปร่วมกันมาคนละ 1 ภาพ
3. เมื่อได้ชิ้นสัญญาณเตือน พยายามทำให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด
4. สามารถบอกหรืออธิบายเกี่ยวกับภาพที่ตนวาดได้

แผนการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องคำรูปธรรม

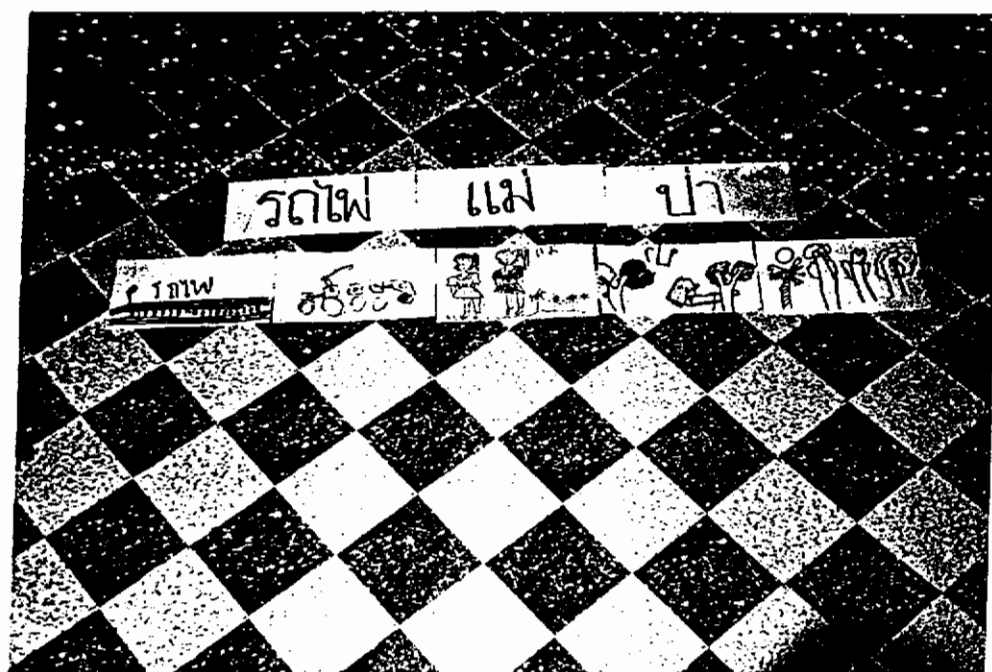
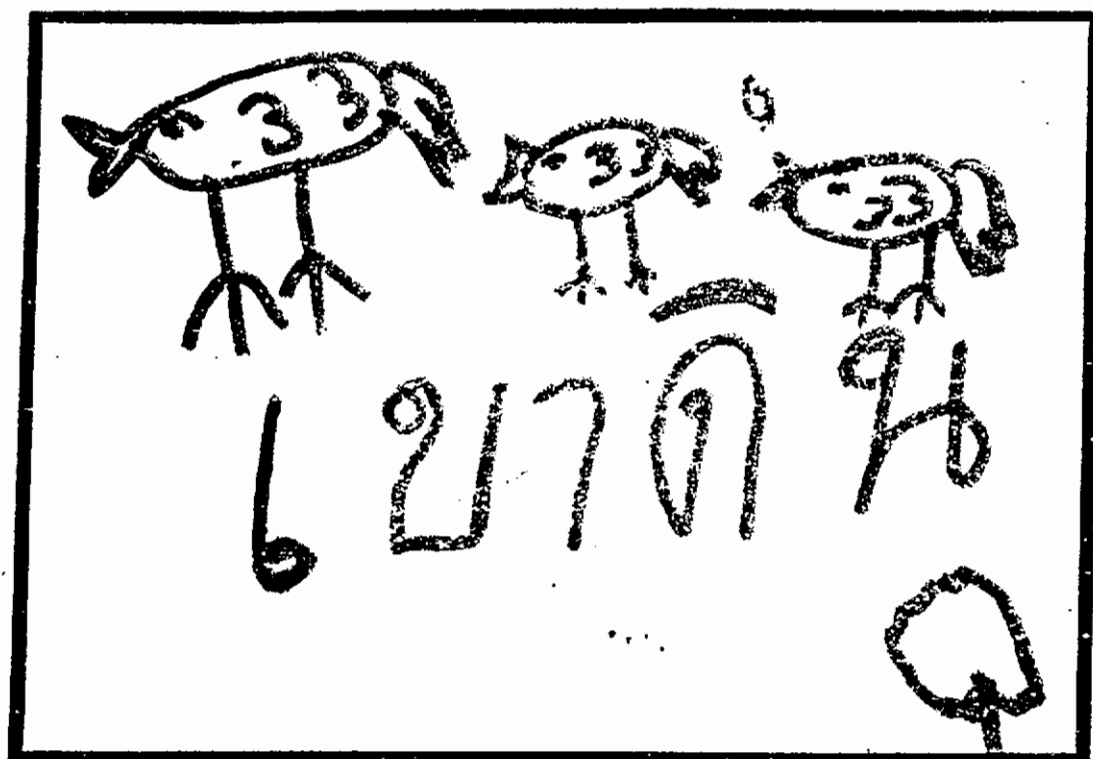
แผนการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ

แผนการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องแบบปกติ

กลุ่มทดลอง 1 การจัดกิจกรรมการเล่นเรื่อง คำรูปธรรม	กลุ่มทดลอง 2 การจัดกิจกรรมการเล่นเรื่อง คำรูปธรรมประกอบการวาด ภาพ	กลุ่มควบคุม การจัดกิจกรรมการเล่นเรื่อง แบบปกติ
ขั้นนำ 1. เตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่มทำกิจกรรม 2. แนะนำวิธีการเล่นเรื่องหรือเหตุการณ์กระตุ้นให้เด็กพร้อมที่จะออกมาเล่า 3. ทบทวนข้อตกลงในการปฏิบัติตนเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี 4. จับฉลากรายชื่อเด็กที่จะออกมาพูด วันละ 4 คน ขั้นดำเนินกิจกรรม 1. เด็กออกมาเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เด็กสนใจคนละ 1 เรื่องอย่างอิสระ 2. ให้เด็ก ๆ ช่วยกันซักถามถึงสิ่งที่เพื่อนเล่า 3-4 คำถาม 3. ครูร่วมพูดคุยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เพื่อนพูดจากนั้น ครูและเด็กช่วยกันสรุปคำ	ขั้นนำ 1. เตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่มทำกิจกรรม 2. แนะนำวิธีการเล่นเรื่องหรือเหตุการณ์กระตุ้นให้เด็กพร้อมที่จะออกมาเล่า 3. ทบทวนข้อตกลงในการปฏิบัติตนเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี 4. จับฉลากรายชื่อเด็กที่จะออกมาพูด วันละ 4 คน ขั้นดำเนินกิจกรรม 1. เด็กออกมาเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เด็กสนใจคนละ 1 เรื่องอย่างอิสระ 2. ให้เด็ก ๆ ช่วยกันซักถามถึงสิ่งที่เพื่อนเล่า 3-4 คำถาม 3. ครูร่วมพูดคุยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เพื่อนพูดจากนั้น ครูและเด็กช่วยกันสรุปคำ	ขั้นนำ 1. เตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่มทำกิจกรรม 2. แนะนำวิธีการเล่นเรื่องหรือเหตุการณ์กระตุ้นให้เด็กพร้อมที่จะออกมาเล่า 3. ทบทวนข้อตกลงในการปฏิบัติตนเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี 4. จับฉลากรายชื่อเด็กที่จะออกมาพูด วันละ 4 คน ขั้นดำเนินกิจกรรม 1. เด็กออกมาเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เด็กสนใจคนละ 1 เรื่องอย่างอิสระ 2. ให้เด็ก ๆ ช่วยกันซักถามถึงสิ่งที่เพื่อนเล่า 3-4 คำถาม 3. ครูร่วมพูดคุยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เพื่อนพูดจากนั้น ครูและเด็กช่วยกันสรุปคำรูปธรรม

กลุ่มทดลอง 1 การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง คำรูปธรรม	กลุ่มทดลอง 2 การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง คำรูปธรรมประกอบการวาด ภาพ	กลุ่มควบคุม การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง แบบปกติ
รูปธรรม แล้วเขียนคำเป็นตัวหนังสือ และให้เด็กอ่านออกเสียงคำรูปธรรมจากบัตรคำพร้อมกัน 4. เด็กเลือกคำรูปธรรมที่ร่วมกันสรุปที่ชอบคนละ 1 คำ 5. เด็กกลุ่ม ที่ได้รับมอบหมายให้เล่าเรื่อง ประจำวัน กลุ่มละ 5 คนนำคำที่ตนเลือกมาวางแผนเล่าเรื่องประกอบคำรูปธรรมให้เป็นเรื่องราวที่ต่อเนื่อง 6. ครูให้เด็กกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้เล่าเรื่อง ประจำวันออกมาเล่าเรื่องของกลุ่มให้เพื่อนฟัง ขั้นสรุป เด็ก ๆ ร่วมกันอ่านคำรูปธรรมจากบัตรคำพร้อมกัน ประเมินผล สังเกตการร่วมกิจกรรมและการสนทนาของเด็ก	รูปธรรม แล้วเขียนคำเป็นตัวหนังสือ และให้เด็กอ่านออกเสียงคำรูปธรรมจากบัตรคำพร้อมกัน 4. แจกกระดาษให้เด็กวาดภาพประกอบคำรูปธรรมที่ร่วมกันสรุปที่ชอบ คนละ 1 ภาพ 5. เด็กกลุ่ม ที่ได้รับมอบหมายให้เล่าเรื่อง ประจำวัน กลุ่มละ 5 คน นำภาพที่วาดเสร็จมา ร่วมกันวางแผนเพื่อจัดลำดับภาพแล้วเล่าให้เป็นเรื่องราวที่ต่อเนื่อง 6. ครูให้เด็กกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้เล่าเรื่อง ประจำวันออกมาเล่าเรื่องของกลุ่ม ให้เพื่อนฟัง ขั้นสรุป เด็ก ๆ ร่วมกันอ่านคำรูปธรรมจากบัตรคำพร้อมกัน ประเมินผล สังเกตการร่วมกิจกรรมและการสนทนาของเด็ก	ขั้นสรุป เด็ก ๆ ร่วมกันทบทวนคำรูปธรรมพร้อมกัน ประเมินผล สังเกตการร่วมกิจกรรมและการสนทนาของเด็ก

ภาพประกอบกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพของเด็กกลุ่มทดลอง 2

ภาคผนวก ข

คู่มือดำเนินการทดสอบความสามารถทางภาษา

ตัวอย่างแบบทดสอบความสามารถทางภาษา

ตอนที่ 1 ความเข้าใจภาษา

1.1 การรู้คำศัพท์

1.2 การเข้าใจความหมายของคำ

ตอนที่ 2 การแสดงออกทางภาษา

2.1 การตอบคำถาม

2.2 การบอกชื่อสิ่งของ

ตอนที่ 3 ความสามารถทางการพูด การสร้างประโยคโดยการเล่าเรื่อง

คู่มือดำเนินการทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้ใช้เพื่อทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 (อายุ 5 - 6 ปี) ที่ผ่านกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบภาพและกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ

2. ในการดำเนินการทดสอบ ให้มีผู้ดำเนินการทดสอบจำนวน 1 คน และผู้ช่วยดำเนินการทดสอบ จำนวน 1 คน สำหรับดูแลรักษาความสะอาดให้กับผู้รับการทดสอบ สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามคำอธิบายของผู้ดำเนินการทดสอบ

3. แบบทดสอบมีทั้งหมดจำนวน 3 ตอน ตอนที่ 1 มี 2 หัวข้อ ตอนที่ 2 มี 2 หัวข้อ ตอนที่ 3 มี 1 หัวข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 ความเข้าใจภาษา

1.1 การรู้คำศัพท์ จำนวน 10 ข้อ — 10

1.2 การเข้าใจความหมายของคำ จำนวน 10 ข้อ — 10

ตอนที่ 2 การแสดงออกทางภาษา

2.1 การตอบคำถาม จำนวน 3 ข้อ — 3

2.2 การบอกชื่อสิ่งของ จำนวน 4 ข้อ — 4

ตอนที่ 3 ความสามารถทางการพูด การสร้างประโยคโดยการเล่าเรื่อง

จำนวน 5 ข้อ — 5

แบบทดสอบตอนที่ 1.1, 1.2 ให้นักเรียนกากบาทรูปภาพตามคำสั่งทดสอบเป็นกลุ่ม

แบบทดสอบตอนที่ 2.1, 2.2 และแบบทดสอบตอนที่ 3 ให้นักเรียน ตอบคำถาม บอกชื่อสิ่งของ เล่าเรื่องจากรูปภาพ ทดสอบเป็นรายบุคคล

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดสอบ กำหนดเวลาให้ข้อละ 1 นาที

5. เกณฑ์การให้คะแนน

5.1 ตอนที่ 1.1, 1.2 ให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน โดยเด็กกากบาทตรงรูปภาพที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

5.2 ตอนที่ 2.1 ให้คะแนนข้อละ 9 คะแนน โดยเด็กต้องตอบคำถามจากรูปภาพ และชี้คำกับภาพได้ถูกต้อง ตอนที่ 2.2 ให้คะแนนข้อละ 5 คะแนน โดยเด็กสามารถบอกชื่อสิ่งของใน ภาพได้ทุกภาพ

5.3 ตอนที่ 3.1 ให้คะแนนข้อละ 3 คะแนน โดยเด็กต้องตอบให้ตรงกับพฤติกรรมในรูปภาพ และเล่าเรื่องราวที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับภาพเป็นประโยคที่มีข้อความว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน

วิธีดำเนินการทดสอบ

1. ผู้ดำเนินการทดสอบเตรียมการก่อนทดสอบดังนี้

1.1 ตรวจจำแนกแบบทดสอบให้ครบถ้วน และเขียนชื่อ ของผู้รับการทดสอบเตรียมไว้ให้พร้อม

1.2 ศึกษาแบบทดสอบและคู่มือ จนเข้าใจกระบวนการทั้งหมด สามารถใช้คำอธิบายคำสั่งประกอบตัวอย่างได้ด้วยคำพูดชัดเจนเป็นธรรมชาติ รวมทั้งใช้นาฬิกาจับเวลาได้ถูกต้อง ก่อนกระทำการทดสอบ

1.3 จัดสถานที่สอบให้อยู่ในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะ เก้าอี้ให้เหมาะสมกับผู้รับการทดสอบ

1.4 เตรียมอุปกรณ์ในการทดสอบดังนี้

1.4.1 แบบทดสอบและคู่มือทดสอบอย่างละ 1 ฉบับ

1.4.2 นาฬิกาเที่ยงตรง 1 เรือน

1.4.3 ดินสอที่มีคุณภาพดี สีเข้มเห็นชัดเจน

1.5 ก่อนทำการทดสอบจัดให้ผู้รับการทดสอบค้มน้ำและเข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย

1.6 ผู้ดำเนินการทดสอบต้องแสดงความเป็นกันเอง ทำให้ผู้ได้รับการทดสอบไม่กังวล มีความมั่นใจและร่วมมือทำแบบทดสอบเป็นอย่างดี

1.7 ครูแนะนำการเขียนเครื่องหมาย (X) ให้เด็กเขียนอย่างชัดเจน บนกระดานดำ

2. ดำเนินการทดสอบตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ทดสอบเป็นกลุ่มก่อนแล้วจึงทดสอบเป็นรายบุคคล

2.2 ดำเนินการทดสอบทีละ 1 ตอน

2.3 ให้เด็กเปิดทีละ 1 หน้าพร้อมๆกัน

2.4 ทำทีละ 1 ข้อ โดยใช้กระดาษปิดข้ออื่นไว้ และค่อยเลื่อนกระดาษลง

2.5 ผู้ดำเนินการทดสอบอ่านคำสั่งข้อละ 2 ครั้ง

2.6 ผู้ดำเนินการทดสอบและผู้ช่วยสังเกตให้นักเรียนทำทุกคน

2.7 เมื่อจบ 1 ตอน ให้เด็กพักประมาณ 5 นาที

2.8 ให้เขียนชื่อ นามสกุล ที่หน้าปกแบบทดสอบของผู้รับการทดสอบทุกคนให้เรียบร้อย
ก่อนดำเนินการทดสอบทุกครั้ง

คู่มือ

แบบทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 1	ความเข้าใจภาษา
แบบทดสอบที่ 1.1	การรู้คำศัพท์
จุดมุ่งหมาย	เพื่อทดสอบความเข้าใจคำศัพท์ และสามารถโยงคำกับภาพได้ถูกต้อง
การให้คะแนน	ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน
เวลาในการทำข้อทดสอบ	ข้อละ 1 นาทีให้อ่านคำสั่งข้อละ 2 ครั้ง
ลักษณะแบบทดสอบ	กากบาท (X) บนรูปภาพตามคำสั่ง
จำนวนข้อทดสอบ	จำนวน 10 ข้อ ข้อละ 3 ตัวเลือก
คำชี้แจง	

1. ให้นักเรียนเปิดแบบทดสอบที่ละหน้า ดังนี้

หน้า (1) มี 3 ข้อ คือข้อตัวอย่าง 1, 2

หน้า (2) มี 3 ข้อ คือข้อ 3, 4, 5

หน้า (3) มี 3 ข้อ คือข้อ 6, 7, 8

หน้า (4) มี 2 ข้อ คือข้อ 9, 10

2. ให้นักเรียนเปิดหน้าหมายเลข 1 ซึ่งข้อตัวอย่าง เด็กดูภาพตัวเลือกในข้อตัวอย่าง พร้อมกันก่อนที่ครูจะอ่านคำสั่ง “เด็ก ๆ ดูที่ข้อตัวอย่างนะคะ ทุกคนชี้และดูในภาพชี้คะ ว่ามีภาพอะไรบ้าง เด็ก ๆ เห็นกรอบสี่เหลี่ยมที่มีคำไหมคะ ดูซิคะว่า คำในกรอบสี่เหลี่ยมจะตรงกับภาพใด และกากบาท (X) ทับภาพนั้น

3. ในข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 10 ให้ทำเช่นเดียวกับข้อตัวอย่าง

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับรูปภาพให้สัมพันธ์กับคำ

หน้า (1)	ข้อตัวอย่าง	นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	ช้าง
	ข้อ 1	นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	ไก่
	ข้อ 2	นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	กางเกง
หน้า (2)	ข้อ 3	นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	ดินสอ
	ข้อ 4	นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	ชมพู

	ข้อ 5	นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	แดงโม
หน้า (3)	ข้อ 6	นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	แม่
	ข้อ 7	นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	บ้าน
	ข้อ 8	นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	รถไฟ
หน้า (4)	ข้อ 9	นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	ไข่
	ข้อ 10	นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	ตา

ตอนที่ 1.2	การเข้าใจความหมายของคำ
จุดมุ่งหมาย	เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจความหมายของคำกับภาพได้
การให้คะแนน	ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน
เวลาในการทำข้อทดสอบ	ข้อละ 1 นาทีให้อ่านคำสั่งข้อละ 2 ครั้ง
ลักษณะแบบทดสอบ	กากบาท (X) ทับบนรูปภาพที่ตรงกับความหมายของคำ
จำนวนข้อสอบ	10 ข้อ ๆ ละ 4 ตัวเลือก

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนเปิดแบบทดสอบทีละหน้า ดังนี้
 - หน้า (1) มี 3 ข้อ คือข้อตัวอย่าง 1, 2
 - หน้า (2) มี 3 ข้อ คือข้อ 3, 4, 5
 - หน้า (3) มี 3 ข้อ คือข้อ 6, 7, 8
 - หน้า (4) มี 2 ข้อ คือข้อ 9, 10
 - ให้นักเรียนเปิดหน้าหมายเลข 1 ซึ่งข้อตัวอย่าง เด็กดูภาพตัวเลือกในข้อตัวอย่าง พร้อมกันก่อนที่ครูจะอ่านคำสั่ง “เด็ก ๆ ดูที่ข้อตัวอย่างนะคะ ทุกคนชี้และดูในภาพหิจะ แล้วฟังคำสั่งจากครู แล้วให้กากบาท (X) ทับภาพที่ตรงกับความหมายของคำที่ครูพูด”
 - ในข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 10 ให้ทำเช่นเดียวกับข้อตัวอย่าง
- คำสั่ง ให้นักเรียนกากบาท (X) บนรูปภาพที่ตรงกับความหมายของคำ
- หน้า (1) ข้อตัวอย่าง ถ้าเด็กๆต้องการรับประทานผลไม้รสเปรี้ยวจะเลือกทานผลไม้ชนิดใด
- สรุป
- ข้อ 1 คุณพ่อของเด็ก ๆ ควรเลือกเครื่องมือใดใช้ขุดดินปลูกต้นไม้ จอบ
- ข้อ 2 เด็กบอกได้ไหมว่าสัตว์ชนิดใดต้องอาศัยอยู่ในน้ำตลอดเวลา ปลา
- หน้า (2) ข้อ 3 รถคันไหนที่จะพาผู้ป่วยไปโรงพยาบาล รถพยาบาล
- ข้อ 4 ถ้าอากาศร้อนเด็ก ๆ จะเลือกใช้อะไรจึงจะกันความร้อนได้ดีที่สุด หมวกปีก
- ข้อ 5 คุณแม่ น่าจะชวนเด็ก ๆ ไปทำบุญกันที่ไหน วัด
- หน้า (3) ข้อ 6 เด็กบอกได้ไหมว่า นกพิกาควรอยู่ส่วนไหนของตัวเรา ข้อมือ
- ข้อ 7 เด็ก ๆ บอกได้ไหมว่าอาหารที่ทานแล้วจะทำให้ร่างกายแข็งแรง นม
- ข้อ 8 เด็ก ๆ บอกได้ไหมว่าใครมีหน้าที่จับผู้ร้าย ตำรวจ
- หน้า (4) ข้อ 9 เด็ก ๆ คิดว่าผลไม้ใดที่ทานได้ทั้งเปลือก องุ่น
- ข้อ 10 เด็ก ๆ คิดว่าดอกไม้ที่เป็นสัญลักษณ์ของวันแม่คือดอกอะไร มะลิ

ตอนที่ 2	การแสดงผลทางภาษา
แบบทดสอบที่ 2.1	การตอบคำถาม
จุดมุ่งหมาย	เพื่อทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับภาพและคำที่สัมพันธ์กันได้อย่าง
การให้คะแนน	บอกได้ว่าในภาพมีอะไรบ้าง และชี้คำให้ตรงกับภาพ ชี้ถูกให้ 1 คะแนน ชี้ผิดให้ 0 คะแนน
เวลาในการทำข้อสอบ	ข้อละ 3 นาที
ลักษณะแบบทดสอบ	คู่เรื่องจากภาพที่ระบายสีและชี้คำอ่านให้ตรงกับภาพ
จำนวนข้อสอบ	จำนวน 3 ภาพ แต่ละภาพจะมีคำอ่าน 4 แถว ๆ ละ 4 คำ และมีคำที่ต้อง ชี้ให้ตรงกับภาพทั้งหมด 9 ภาพ

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนดูภาพในหน้า 1 แล้วเล่าเรื่องจากภาพทีละคน “นักเรียนดูในภาพซิคะ เป็นภาพเกี่ยวกับอะไรคะ มีภาพอะไรบ้างคะ, มีอะไรอีกไหมคะ คุณ ๆ นะคะ”
- ให้นักเรียนชี้คำให้ตรงกับภาพที่นักเรียนพูดถึง “เมื่อก็หนูบอกว่า มีต้นไม้ใช่ไหมคะ ลองดูในแถวซิคะว่า คำว่า ต้นไม้อยู่ตรงไหนเอ่ย”
- ในหน้า 2 และหน้า 3 ทำเช่นเดียวกับข้อ 1 และข้อ 2

คำสั่ง	ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับรูปภาพและชี้คำให้ตรงกับภาพ						
หน้า (1)	ภาพ	ทุ่งนา	ต้นไม้	เด็กหญิง	ลูกบอล	เด็กชาย	ว่าว
		สระน้ำ	ปลา	ดอกบัว			
หน้า (2)	ภาพ	ทะเล	เรือ	เด็ก	ลูกบอล	หาดทราย	ปู
		ต้นมะพร้าว	นก	ห้องฟ้า			
หน้า (3)	ภาพ	บ้าน	สวน	แม่	ข้าว	ไก่	เด็ก
		ดอกไม้	เปิด	น้ำ			

แบบทดสอบที่ 2.2 การบอกชื่อสิ่งของ

จุดมุ่งหมาย	เพื่อทดสอบความสามารถในการบอกชื่อสิ่งของที่รู้จักได้ถูกต้อง
การให้คะแนน	บอกชื่อสิ่งของในภาพได้ภาพละ 1 คะแนน บอกไม่ได้ 0 คะแนน
เวลาในการทำข้อสอบ	ข้อละ 1 นาที
ลักษณะแบบทดสอบ	บอกชื่อสิ่งของในภาพที่กำหนดให้
จำนวนข้อสอบ	จำนวน 4 ข้อ ๆ ละ 5 ภาพ

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนบอกชื่อสิ่งของในภาพทีละคน
2. ให้นักเรียนดูภาพทีละข้อ “หนูบอกได้ไหมคะว่าในภาพมีอะไรบ้าง ชี้บอกด้วยนะ

คะ”

คำสั่ง ให้นักเรียนดูรูปภาพสิ่งของแล้วชี้บอกว่ามีภาพอะไรบ้าง

หน้า (1)	ข้อ 1	โทรทัศน์ วิทยุหรือเทป เตาเร็ค หม้อหุงข้าว พัดลม
	ข้อ 2	กะหล่ำปลี ผักกาด ผักคะน้า บวบ ข้าวโพด
หน้า (2)	ข้อ 3	รถบรรทุกหรือรถสิบล้อ เครื่องบิน รถไถ รถมอเตอร์ไซด์ เรือ
	ข้อ 4	มะพร้าว ส้มโอ มะเฟือง ขนุน เงาะ

ตอนที่ 3	ความสามารถทางการพูด
แบบทดสอบที่ 3	การสร้างประโยคโดยการเล่าเรื่อง
จุดมุ่งหมาย	เพื่อทดสอบการอ่านภาพและแปลความหมายเป็นคำพูด หรือประโยคที่ได้ใจความ โดยมีเนื้อหา 3 ประเด็นคือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน
การให้คะแนน	ถ้าเล่าเรื่องราวได้ครบทั้ง 3 ประเด็น คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน ได้ถูกต้องตรงกับรูปภาพได้ 3 คะแนนประเด็นละ 1 คะแนน บอกไม่ได้ 0 คะแนน

เวลาในการทำข้อทดสอบ ข้อละ 1 นาที

ลักษณะแบบทดสอบ เล่าเรื่องจากรูปภาพพระบวชสี

จำนวนข้อทดสอบ จำนวน 5 ภาพ

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนเล่าเรื่องจากภาพทีละภาพ ทีละคน
2. ก่อนที่นักเรียนจะเล่าเรื่อง ครูให้นักเรียนสังเกตรูปภาพก่อน และให้นักเรียนเล่า

เรื่องจากภาพที่เห็นว่า ใคร กำลังทำอะไร อยู่ที่ไหน "หนูดูในภาพนี้จะว่า มีใครเขากำลังทำอะไรอยู่ที่ไหนคะ"

คำสั่ง ให้นักเรียนดูรูปภาพ แล้วเล่าเรื่องราวให้สัมพันธ์กับภาพ (ใคร กำลังทำอะไร ที่ไหน)

หน้า (1)	ข้อ 1	คุณแม่กำลังตากผ้าอยู่ที่ราวตากผ้านอกบ้าน
	ข้อ 2	เด็กผู้หญิงกับคุณแม่ ไปซื้อของ(ผลไม้)ที่ตลาด
	ข้อ 3	เด็กนักเรียนกำลังมาโรงเรียน
	ข้อ 4	เด็กผู้ชายไม่สบายไปหาหมอที่โรงพยาบาล
	ข้อ 5	เด็กผู้หญิงกับคุณแม่กำลังดื่มน้ำอยู่ที่หน้าบ้าน

แบบทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 1 ความเข้าใจภาษา

1.1 การรู้คำศัพท์

1.2 การเข้าใจความหมายของคำ

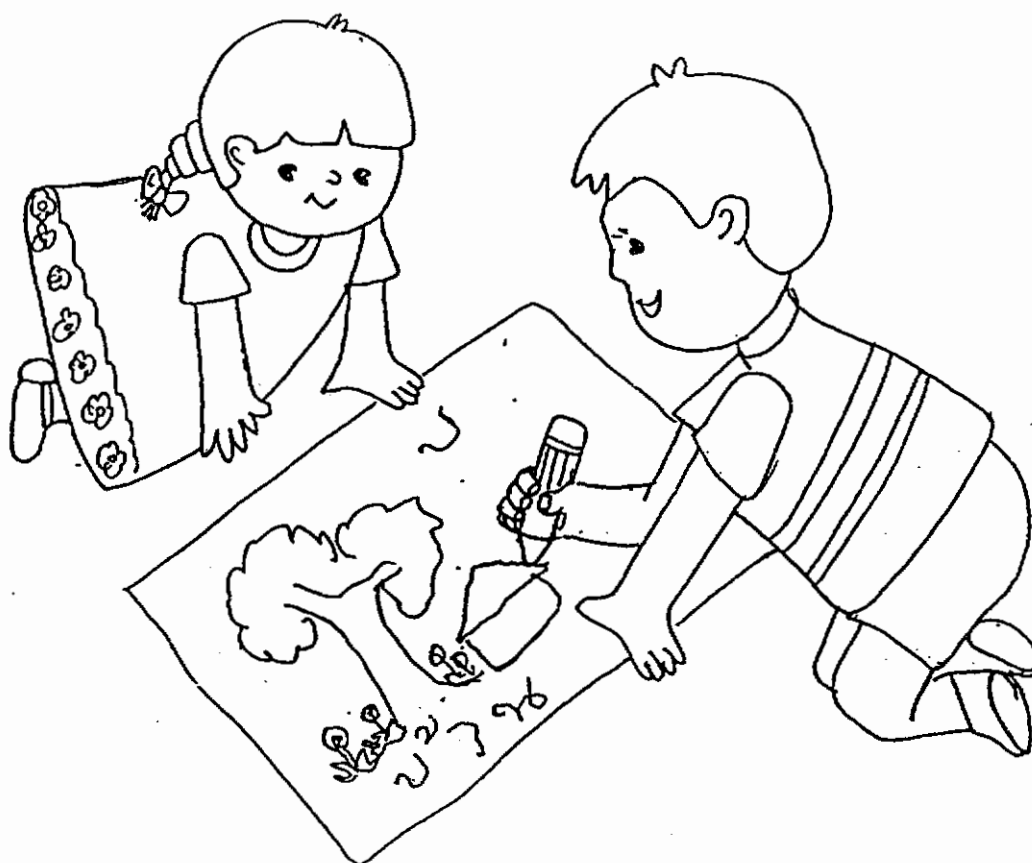
ตอนที่ 2 การแสดงออกทางภาษา

2.1 การตอบคำถาม

2.2 การบอกชื่อสิ่งของ

ตอนที่ 3 ความสามารถทางการพูด การสร้างประโยคโดยการเล่าเรื่อง

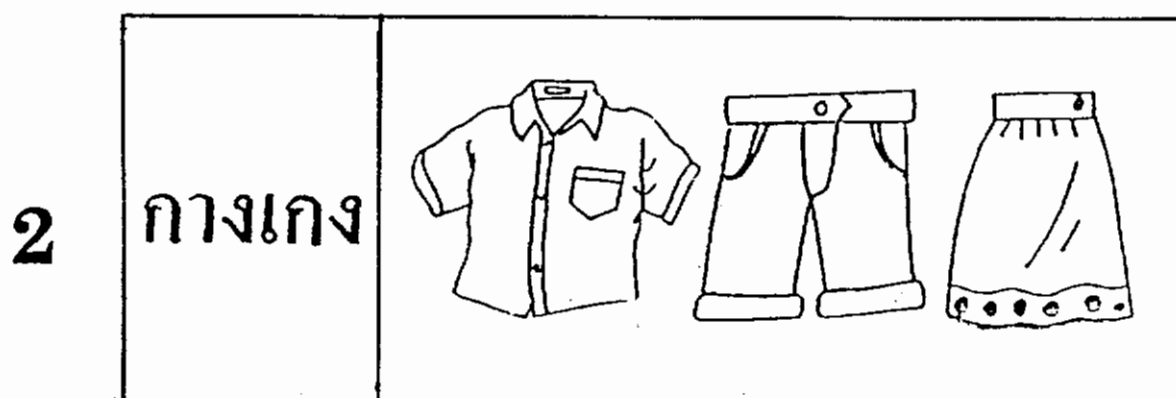
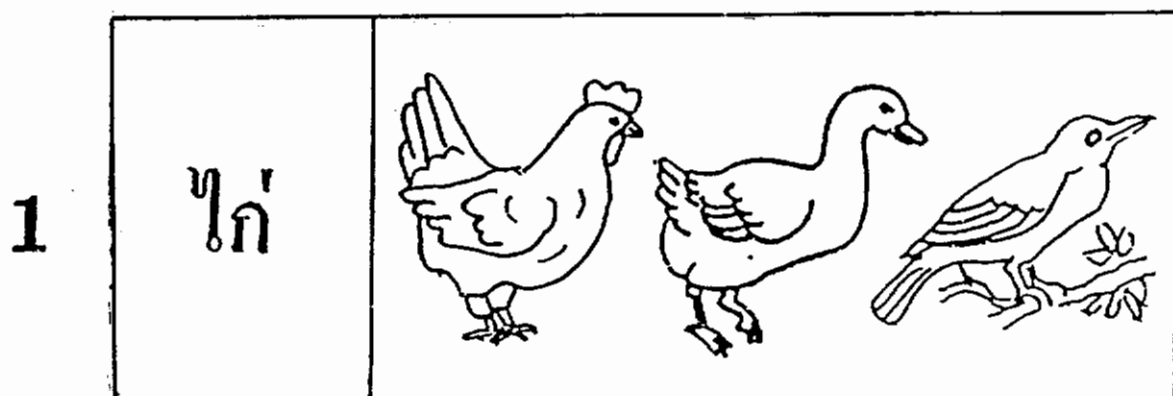
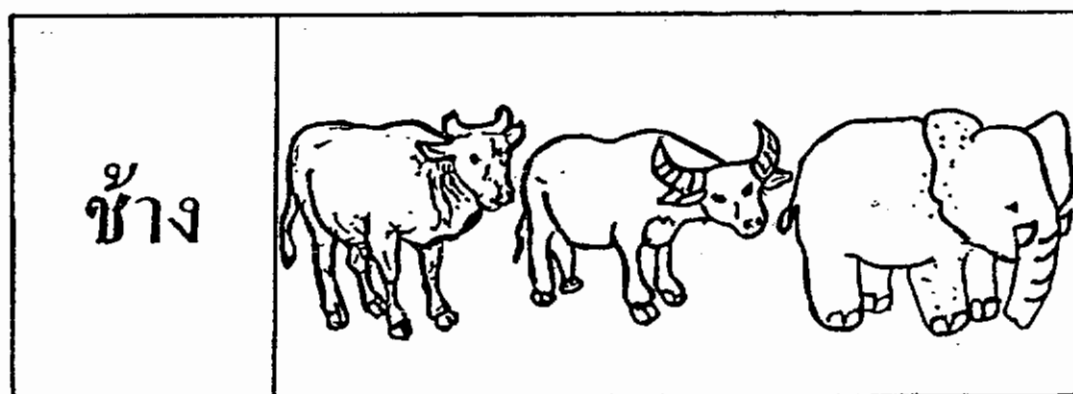
แบบทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 2

แบบทดสอบที่ 1.1 การรู้คำศัพท์

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับรูปภาพที่ตรงกับคำ

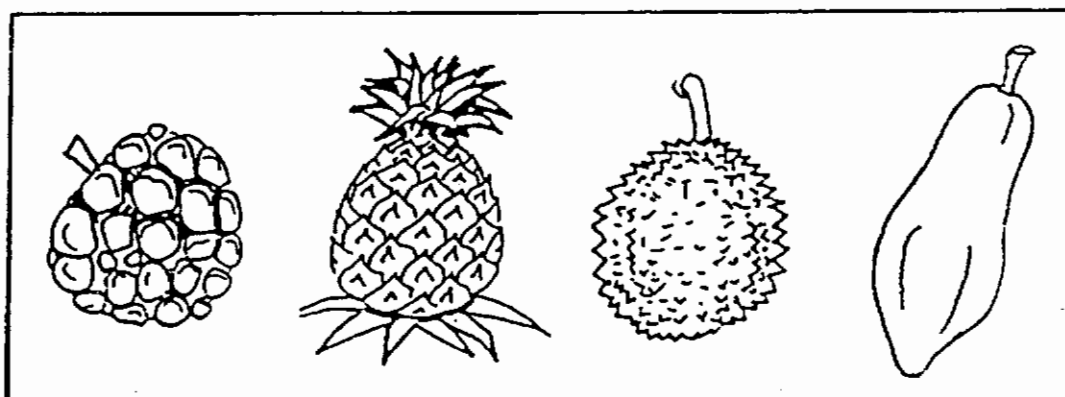
ตัวอย่าง

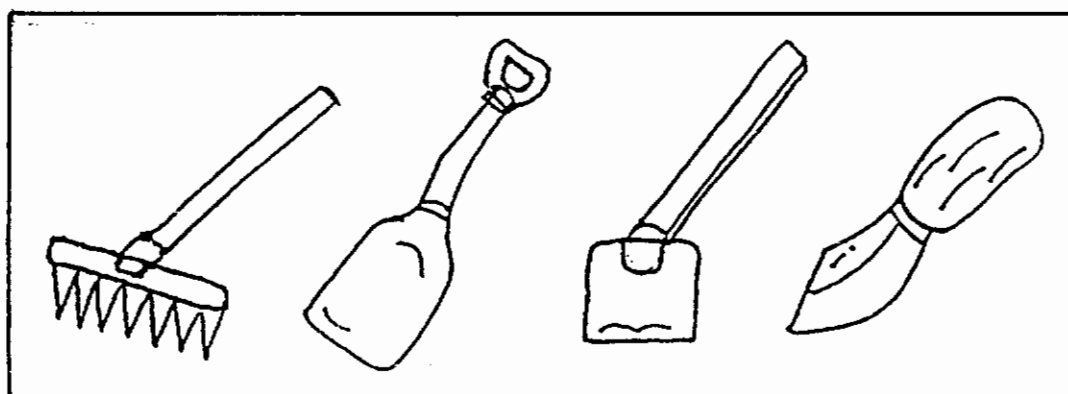
แบบทดสอบที่ 1.2 การเข้าใจความหมายของคำ

คำสั่ง เมื่อครูอ่านความหมายตรงกับภาพใดในแต่ละข้อ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับรูปภาพที่ตรงกับความหมายที่ครูอ่าน

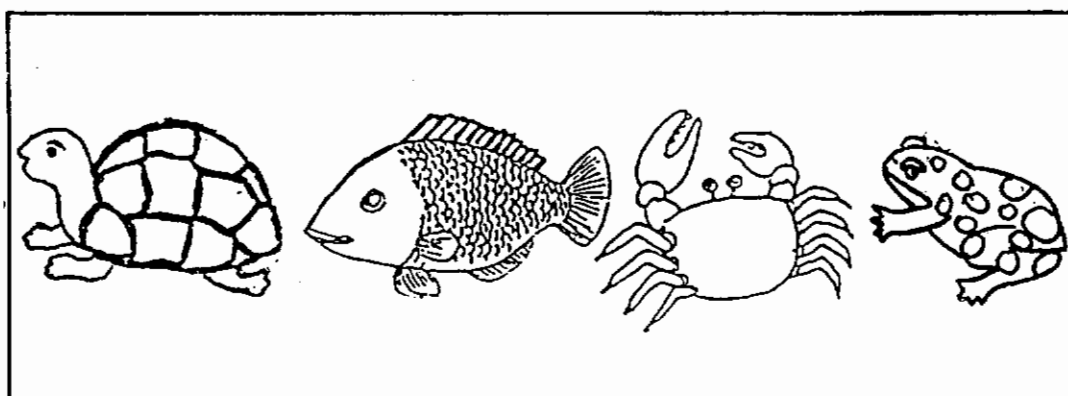
ตัวอย่าง

1

2

แบบทดสอบที่ 2.1 การตอบคำถาม

คำสั่ง ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับภาพ และชี้คำที่ตรงกับภาพ

1

ทุ่งนา

มี

ต้นไม้

2 ต้น

เด็กหญิง

2 คน

เล่น

ลูกบอล

เด็กชาย

1 คน

เล่น

ว่าว

สระน้ำ

มี

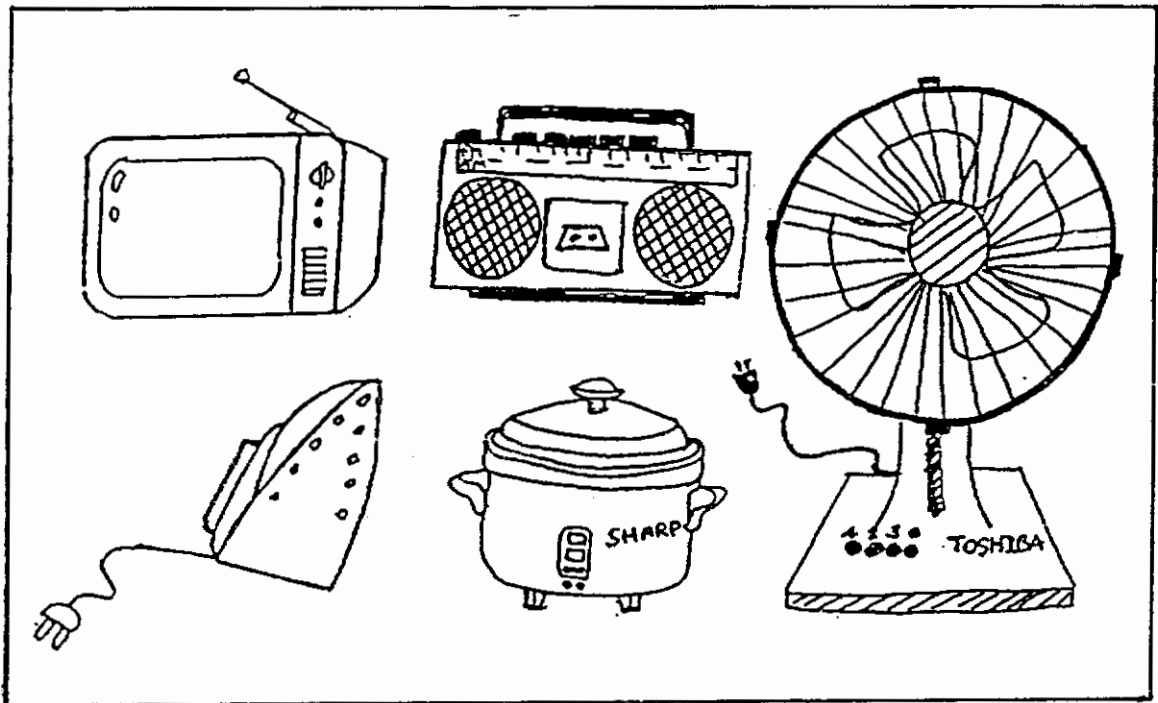
ปลา

ดอกบัว

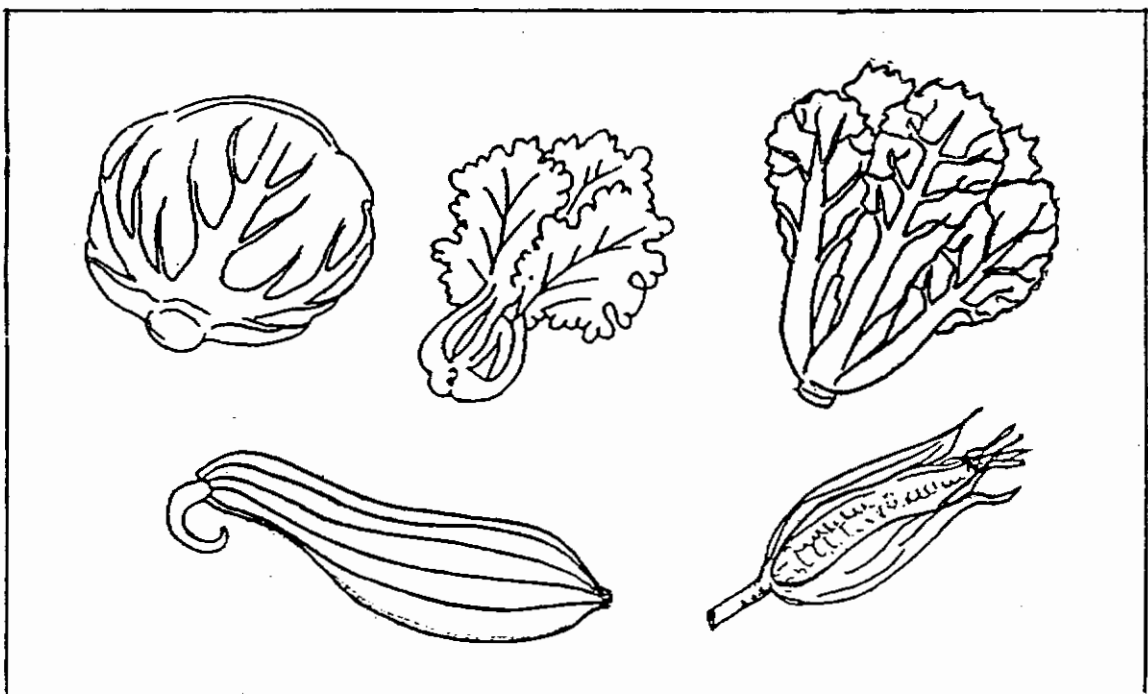
แบบทดสอบที่ 2.2 การบอกชื่อสิ่งของ

คำสั่ง ให้นักเรียนดูรูปภาพ และเขียนบอกว่ามีภาพอะไรบ้าง

1

2

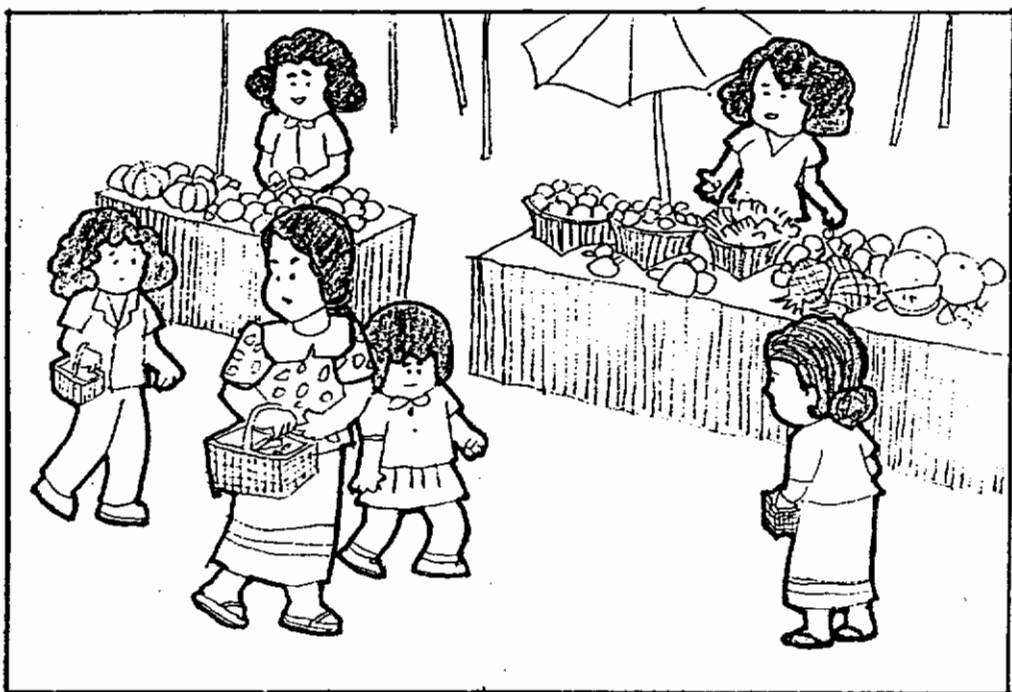
แบบทดสอบที่ 8 การสร้างประโยคโดยการเล่าเรื่อง

คำสั่ง ให้นักเรียนดูรูปภาพ แล้วเล่าเรื่องราวให้สัมพันธ์กับภาพ (ใครทำอะไร ที่ไหน)

1

2

ภาคผนวก ก

**คำพื้นฐาน นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
กิ่งอำเภอเหล่าเสือโก้ก จังหวัดอุบลราชธานี
จำนวน 100 คน
สัมภาษณ์ระหว่างวันที่ 13-15 มกราคม 2540**

บัญชีคำพื้นฐานนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (คำนามที่เป็นรูปธรรม)

1.หมวดสัตว์

ที่	คำ	ถ้	ที่	คำ	ถ้	ที่	คำ	ถ้
1	ไก่	35	21	แมว	32	41	เปิด	30
2	หมา	29	22	งู	28	42	ช้าง	27
3	เสื่อ	24	23	นก	24	43	ลิง	23
4	ควาย	23	24	วัว	23	44	จิกจั่น	14
5	ปลา	17	25	ปลาคู	17	45	ปลาค้อ (ปลาช่อน)	16
6	หมู	15	26	กบ	15	46	เขียด	14
7	ปู	12	27	หนอน	10	47	หนู	9
8	เต่า	8	28	แซ่ (จระเข้)	7	48	กั๊กแก (ตุ๊กแก)	6
9	กะปอม (กิ้งก่า)	5	29	หอย	5	49	ชะนี	5
10	กระรอก	4	30	ห่าน	4	50	แมงอีนูน	3
11	คางคก	3	31	จิ้งหรีด	3	51	บ่าง	2
12	แพะ	2	32	แซ่	2	52	มดแดง	2
13	นกแก้ว	1	33	ปลาหมึก	1	53	แตน	1
14	มดดำ	1	34	ต่อ	1	54	กระต่าย	1
15	ไส้เดือน	1	35	ซีราฟ	1	55	แมงจ๊อด (แมงป่อง)	1
16	ผึ้ง	1	36	ผีเสื้อ	1	56	งูเขียว	1
17	งูเห่า	1	37	งูจงอาง	1	57	ม้า	1
18	กวาง	1	38	สิงโต	1	58	อึ่งอ่าง	1
19	หมี	1	39	ตั๊กแตน	1	59	นกยูง	1
20	หมาป่า	1	40	นกกกระजิบ	1	60	กิ้งกือ	1

2. หมวดเครื่องใช้

ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่
1	เสื้อ	55	26	กางเกง	50	51	เสื้อกล้าม	43
2	รองเท้า	40	27	ถุงเท้า	41	52	คินสอ	37
3	ปากกา	35	28	หนังสือ	32	53	แปรงสีฟัน	31
4	กาน้ำ	30	29	ปืนโต	30	54	แก้วน้ำ	28
5	หมวก	28	30	กระเป๋านักเรียน	25	55	กระดิกน้ำ	24
6	จาน	20	31	ช้อน	20	56	กระโปรง	20
7	ส้อม	18	32	เตียง	17	57	ตู้	16
8	หมอน	15	33	โทรทัศน์	15	58	วิทยุ	14
9	เสื้อผ้า	13	34	ขันน้ำ	10	59	หม้อหุงข้าว	8
10	เทป	9	35	ร่ม	9	60	มีด	7
11	โต๊ะ	7	36	เก้าอี้	7	61	กรรไกร	3
12	นาฬิกา	4	37	ไม้บรรทัด	4	62	หวี	3
13	เสื้อ	3	38	พัดลม	3	63	ไม้กวาด	3
14	ลูกบอล	3	39	สบู่	3	64	เตารีด	3
15	ประตู่	3	40	หมอนข้าง	3	65	ตะหลิว	3
16	ตะปู	2	41	หน้าต่าง	3	66	น้ำปลา	2
17	ตะเกียบ	2	42	ค้อน	2	67	หวด	2
18	เกตุ	2	43	กระทะ	2	68	เตา	2
19	หม้อหนึ่ง	2	44	กระดิกข้าว	2	69	เทียนไข	2
20	ถ่าน	1	45	เขียง	2	70	แห	1
21	ครก	1	46	ไม้ขีด	1	71	บัวรดน้ำ	1
22	สวิง	1	47	สาก	1	72	กะละมัง	1
23	ครุ	1	48	กระจก (จอบ)	1	73	กระจาด	1
24	ขวาน	1	49	ไม้คาน	1	74	พริ้ว	1
25	ระฆัง	1	50	ไห	1	75	เครื่องเสียม	1

3. หมวดวัยวะ

ที่	คำ	ฉั	ที่	คำ	ฉั	ที่	คำ	ฉั
1	ดา	21	15	มือ	21	29	ปาก	21
2	จมุก	20	16	แขน	19	30	ขา	19
3	หู	18	17	ใบหน้า	17	31	ผม	15
4	หัว	10	18	ศอก	8	32	กั้ว	7
5	นม	5	19	คอ	5	33	ไหล่	5
6	พื้น	4	20	หัวเข่า	3	34	นิ้วมือ	3
7	แก้ม	3	21	ท้อง	3	35	พุง	3
8	เอว	3	22	ขนาตา	3	36	ลำตัว	3
9	หลัง	2	23	ขน	2	37	ฝ่ามือ	1
10	หน้าผาก	2	24	หนัง	1	38	ฝ่าเท้า	1
11	สันเท้า	1	25	นิ้ว	1	39	กระดูก	1
12	ดัด	1	26	ไต	1	40	ตีน	1
13	คาดุม	1	27	เหงือก	1	41	คาง	1
14	ก้น	1	28	ก้นกบ	1			

4. หมวดผลไม้

ที่	คำ	ถั	ที่	คำ	ถั	ที่	คำ	ถั
1	แดงโม	45	12	มะละกอ	45	23	มะขาม	42
2	ส้มโอ	41	13	ขมพู	40	24	มะม่วง	35
3	สัปรด	30	14	มะพร้าว	28	25	กล้วย	28
4	ส้ม	25	15	ขนุน	21	26	เงาะ	18
5	แอปเปิ้ล	18	16	แดง	12	27	มะยม	7
6	มะทั้น (พุทรา)	6	17	มะเจียบ(น้อยหน้า)	4	28	องุ่น	4
7	มะแงว (คอแรน)	3	18	มะเฟือง	3	29	สัคา (ฝรั่ง)	3
8	มะไฟ	2	19	กล้วยน้ำหว่า	1	30	ทุเรียน	1
9	ลูกหว่า	1	20	ตะคร้อ	1	31	มะกรูด	1
10	มะปราง	1	21	ข้าวโพด	1	32	มะเคื่อ	1
11	ละมุด	1	22	ลูกขย	1	33	ลำควน	1

5. หมวดดอกไม้

ที่	คำ	ถั	ที่	คำ	ถั	ที่	คำ	ถั
1	ดอกบัว	70	10	กุหลาบ	65	19	มะลิ	60
2	บานชื่น	50	11	ชบา	47	20	ดาวเรือง	43
3	จำปา	35	12	กระดาส (เฟื่องฟ้า)	30	21	ทานตะวัน	26
4	จำปี	21	13	บานบุรี	17	22	กระดังงา	12
5	ดอกหญ้า	7	14	ดอกล้าควน	7	23	ดอกจั่ว	5
6	ดอกเข็ม	4	15	บานไม่รู้โรย	4	24	กล้วยไม้	3
7	ดอกมะขาม	3	16	ดอกพุด	3	25	ดอกมะยม	1
8	กุหลาบหิน	1	17	ดอกราตรี	1	26	ดอกกุณ	1
9	ดอกไฟ	1	18	ดอกข้าว	1	27	ดอกมะเขือ	1

6. หมวดผัก

ที่	คำ	ถั	ที่	คำ	ถั	ที่	คำ	ถั
1	ถั่ว	37	11	มะเขือ	37	21	แตง	32
2	คะน้า	25	12	พริก	20	22	มะเขือเทศ	20
3	กระเทียม	18	13	ผักบัว (ต้นหอม)	17	23	กะหล่ำปลี	15
4	บวบ	12	14	ผักบุ้ง	10	24	ตะไคร้	8
5	ถั่วออก	7	15	ตำลึง	6	25	ต้นข่า	5
6	หัวหอม	5	16	กระถิน	3	26	ผักกาดขาว	3
7	ผักข่า (ชะอม)	2	17	ผักชี	2	27	ย่านาง	1
8	ผักติ้ว	1	18	ผักขม	1	28	กระเจด	1
9	ฟัก	1	19	กระโดน	1	29	กระเดา (สะเดา)	1
10	ผักแค	1	20	ดอกกระเจียว	1			

7. หมวดอาหาร

ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่
1	ข้าว	37	14	ไข่	37	27	ปลา	35
2	ปลาทอด	29	15	ไข่ต้ม	28	28	ไข่ดาว	24
3	ไก่ทอด	20	16	แป้งไก่	21	29	ส้มตำ	18
4	ไอติม	15	17	หื้อฟี่	14	30	นม	12
5	ลูกชิ้น	10	18	ก๋วยเตี๋ยว	9	31	ขนม	8
6	แจ่ว (น้ำพริก)	8	19	ข้าวปุ้น (ขนมจีน)	8	32	กุ้ง	8
7	แกงอ่อม	5	20	ต้มเนื้อ	4	33	เปิปซี่	3
8	โค้ก	3	21	น้ำแดง	3	34	ไข่เจียว	3
9	มาม่า	2	22	ยำหุหมุ	1	35	หมูยอ	1
10	แกงหน่อไม้	1	23	หมกปลา	1	36	กุนเชียง	1
11	เห็ด	1	24	แป้งดิบ	1	37	ก๋วยจั๊บ	1
12	ลาบปลา	1	25	ต้มยำ	1	38	ข้าวต้ม	1
13	ต้มปลา	1	26	กุ้งเต้น	1	39	ลาบ	1

8. หมวดญาติ

ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่
1	แม่	75	7	พ่อ	70	13	เด็ก	56
2	น้อง	47	8	ตา	40	14	ยาย	38
3	ปู่	27	9	ย่า	24	15	ลุง	19
4	ป้า	13	10	น้า	9	16	อา	6
5	หลาน	5	11	น้าสะไภ้	2	17	อาว (อาผู้ชาย)	2
6	อา	1	12	คนแก่	1	18	คนหนุ่ม	1

9. หมวดยานพาหนะ

ที่	คำ	ถ	ที่	คำ	ถ	ที่	คำ	ถ
1	จักรยาน	31	10	ตุ๊กตุ๊ก	31	19	รถปิ๊กอัพ	25
2	เครื่องบิน	20	11	เรือ	17	20	รถเก๋ง	17
3	รถไถ	13	12	รถบัส	10	21	มอเตอร์ไซด์	9
4	รถไฟ	6	13	รถพยาบาล	6	22	รถตำรวจ	4
5	รถสามล้อ	4	14	รถสิบล้อ	3	23	รถตู้	3
6	โตโยต้า	3	15	รถเข็น	2	24	รถอีแต๋น	2
7	รถกระบะ	2	16	รถสองแถว	2	25	รถพ่วง	1
8	รถทัวร์	1	17	แมคโคร	1	26	อีซูซุ	1
9	รถเกี่ยวข้าว	1	18	รถบด	1			

11. หมวดสถานที่

ที่	คำ	ถั	ที่	คำ	ถั	ที่	คำ	ถั
1	วัด	36	13	โรงเรียน	25	25	บ้าน	20
2	ห้องฟ้า	15	14	ทะเล	12	26	โรงพยาบาล	10
3	ตลาด	9	15	ทุ่งนา	9	27	สถานีรถไฟ	7
4	แม่น้ำ	5	16	เมืองอุบล	4	28	สวน	4
5	ศูนย์เด็ก	2	17	ลำเซ	2	29	หนองเต่า	2
6	แม่น้ำมูล	2	18	โรงหนัง	1	30	โรงพัก	1
7	กรุงเทพฯ	1	19	ศรีสะเกษ	1	31	วารินชำราบ	1
8	คลินิก	1	20	ร้านทอง	1	32	ทุ่งศรีเมือง	1
9	ภูเขา	1	21	แม่น้ำมูล	1	33	แม่น้ำโขง	1
10	วัดป่าใหญ่	1	22	ธนาคาร	1	34	คิวด	1
11	อำเภอ	1	23	ปักยไต้	1			
12	สวนสนุก	1	24	โรบินสัน	1			

12. หมวดอาชีพ

ที่	คำ	ถั	ที่	คำ	ถั	ที่	คำ	ถั
1	ชาวนา	23	6	แม่ค้า	6	11	พยาบาล	3
2	รับจ้าง	20	7	ขับรถ	5	12	ไปรษณีย์	3
3	ตำรวจ	14	8	ทหาร	3	13	พระ	3
4	ครู	14	9	ชาวไร่	3	14	เณร	2
5	ก่อสร้าง	10	10	สามล้อ	3	15	แม่ชี	1

ภาคผนวก ง

บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบทดสอบและแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1. อาจารย์ ดร. วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี	อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. อาจารย์ สุวรรณ ไชยะธน	อาจารย์คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม
3. อาจารย์ อุบล เวียงสมุทร	อาจารย์คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเลย
4. อาจารย์ กาญจนา สุวรรณธาร	อาจารย์โรงเรียนโยนออฟอาร์ค

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวสมคิด ชนแดง

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 140 หมู่ 4 ตำบลหนองบก กิ่งอำเภอเหล่าเสือโก้ก
จังหวัดอุบลราชธานี 34000

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านห้วยข่า ตำบลห้วยข่า อำเภอชุมพลบุรี
จังหวัดอุบลราชธานี 34230

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2526 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคูน จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ.2532 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ.2535 คณะครุศาสตร์ วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ.2540 การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผลของการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องคำรูปธรรมและการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ
ที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

บทคัดย่อ
ของ
สมคิด ชนแดง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
ตุลาคม 2540

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการจัดประสบการณ์ การเล่าเรื่องที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยใน 3 ลักษณะคือ กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพและกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนชายและหญิงอายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ของโรงเรียนบ้านเหล่าเสือโก้ก จำนวน 60 คน กลุ่มละ 20 คน จำแนกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม กลุ่มที่ 2 ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และกลุ่มที่ 3 ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ ใช้เวลาการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ แบบทดสอบความสามารถทางภาษามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 รูปแบบการวิจัยแบบ Randomized Control-Group Pretest-Posttest Design และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ANOVA และ Scheffe's Test

ผลการศึกษาพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ มีความสามารถทางภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ แตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมและ กิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

**EFFECTS OF SIGHT WORDS STORY TELLING AND SIGHT WORDS STORY TELLING
WITH PICTURE DRAWING ON LANGUAGE ABILITIES OF PRESCHOOL CHILDREN**

AN ABSTRACT

BY

SOMKID CHONDAENG

**Presented in partial fulfillment of the requirements for Master
of Education degree in Early Childhood Education at Srinakharinwirot University**

October 1997

The purpose of this study was to compare the effects of sight words story telling and sight words story telling with picture drawing on language abilities of preschool children. The 60 of preschool children, age 5-6 years in kindergarten 2, first semester of the academic year 1997 at Ban Laosurkog School, Ubonrachatani province. Three equal groups of 20 were used in this experimental, the first group experienced sight words story telling, the second group experienced sight words story telling with picture drawing and the third group experienced normal story telling, The experiment was carried 8 weeks, one time a day and 4 days a weeks.

The research design was randomized control-group pretest-posttest design. The instrument for this study developed by the researcher, included a lesson plan and a language ability test, fielded the reliability of .87 ANOVA and Scheffe's Test were employed for data analysis.

The results were as follows:

1. The mean score obtained from the test conducted on three group of preschool children was significant by different at .01 level.
2. The comparative of the mean score of three group revalued that the first experimental group was more effective than other two groups significantly different at .01 level. The second and the third groups were not significant differences.